Rebîu'l Ahir 1442

teuhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | ARALIK '20 | YIL: 9 | SAYI: 98 | FİYATI: 12₺ | ISSN: 2148-4635

BATI NEDEN ALLAH RESÛLÜ'NE SALDIRIYOR?

HASBiHÂL' 04

Tevhid
ÇOCUK
vahyin aydınlığında çocuk olmak
ÇIKTI
Rebîu'l Ahir, 1442
Tevhid
ÇOCUK
vahyin aydınlığında çocuk olmak
Aralık '20 | YIL: 1 | SAYI: 1 | FİYATI: 15₺
misafir
efsane değil sahabe
ah şu acayip canlılar
MAĞARALAR
www.tevhidkitap.net
+90 (545) 762 15 15
kitabevisiparis@gmail.com

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Âdem Peygamber'den (as) günümüze kadar gelen kadim bir mücadelenin içindeyiz. Âdem ile İblis arasındaki kavga, Âdem'in mutlak zaferi ve İblis'in hezimetiyle neticelendi. Allah'a (cc) kul olanlar kazandı. Batıla boyun eğenlerin payınaysa zillet düştü. Düşmeye de devam edecek.

Her çağda farklı versiyonlarıyla tebellür eden bu mücadele, asrımızda da en çetin suretiyle devam etmektedir. Ancak bu mücadelenin şartları her iki taraf için de farklıdır. Bir taraf, tuzakları "zayıf" olan şeytana uymuşken diğer taraf, "hücceti kavi" hakkın, El-Hak olan Allah'ın tarafındadır.

Geçtiğimiz ay, şeytanın avanesi olan Batı'nın çirkin yüzüne bir kez daha şahit oldu dünya. Bir anlam arayışı içerisinde olan insanını kapitalizm, bireyselcilik, hız ve haz ile doyuma ulaştıramayan Batı dünyası histerik bir tutum içine girdi. Emelleri, aradıkları anlamı İslam'da bulan, Hakka yönelmesi muhtemel Batı insanını İslam'dan uzaklaştırmak ve nefret ettirmekti. Bu anlamda Resûl-i Ekrem'e (sav) hakarete varacak yayınlara ses çıkarmadı, hatta ileri giderek özgür düşünce ilkesiyle (!) destekledi.

Demokrasi ve özgürlük havariliği yapan Batı dünyası, mesele âlemlere rahmet Resûlullah (sav) ve bu itikadı yaşamak olduğunda fikir hürriyeti ilkesini görmezden geldi. Çünkü mesele İslam'dı. Mesele İslam'a olan düşmanlıklarıydı.

Bu ahvalde biz muvahhidlerin ise "Resûl'e ve İslam dinine hakaret edenlerin yenilip cehenneme sürüleceklerini" zihnimize kazımamız gerekmektedir.

O hâlde tüm imanımız ve yakinimizle diyelim ki:

Allah ve Resûl'ü kazanacak. Fransa kaybedecek.

Allah ve Resûl'ü kazanacak. Batı kaybedecek.

Allah ve Resûl'ü kazanacak ve cümle batıl kaybedecektir.

Editör

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Şenyıldız Yayıncılık, 45097
Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi C Blok
No: 19/102 Topkapı/İSTANBUL 0 212 483 47 91

Satış Noktaları: Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Gündüz 2. Sk. No:2 A İpekyolu/VAN 0 543 225 50 54

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Firuzköy Mh. Kazım Karabekir Cd. Tütün Sk. No: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi : İsmetpaşa Mh. 95. Sk. No: 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır : Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

REBÎU'L AHİR 1442 | ARALIK '20
Yıl: 9 | Sayı: 98| Fiyatı: 12₺
ISSN: 2148-4635
AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

teuhid

İÇİNDEKİLER

BATI, NEDEN ALLAH RESÛLÜ'NE SALDIRIYOR?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)
halisbayancuk@tevhiddergisi.org

Batılılar, İslam'ı ve Müslimleri terörize etmek istiyor. Bu nedenle sürekli Müslimlerin sinir uçlarına dokunuyor; Kur'ân yakıyor, Nebi'ye (sav) hakaret ediyor ve Müslimleri aşağılıyor... İslami toplulukları kışkırtmak için elinden geleni yapıyor.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Tüm kardeşlerim için yüce Allah'tan afv ve afiyet talep ediyorum. Rabbim sizleri maddi manevi tüm bulaşıcı hastalıklardan korusun. Hastalığa yakalanmışlara acil şifa ihsan etsin.

Yüce Allah'a hamdolsun, ben iyiyim. Sizlerin salih duaları ve Rabbimin icabetiyle her daim iyi olmayı ümit ediyorum. Müsaadenizle bu yazıda, birçok soruyu tek soru hâline getirerek yazıya başlamak istiyorum: Batı, Allah Resûlü'ne (sav) neden saldırıyor?

Bu sorunun cevabına geçmeden önce şunu belirtmek istiyorum: İslam ümmetiyle Haçlılar arasında birçok savaş yaşandı. Bu savaşlarda Allah'ın takdiri gereği bazen onlar kazandı, bazen biz kazandık. Kur'ân'ın ifadesiyle Allah (cc), günleri insanların arasında döndürdü.[1] Ancak Ehl-i Salib, Allah Resûlü'ne (sav) hakaret ettiği her savaşta, mutlaka yenildi. Öyle ki; İslam âlimleri Allah Resûlü'ne hakaret cümleleri duyduklarında, İslam ordularını zaferle müjdelerdi. Hâliyle; bugün Haçlılar, Allah Resûlü'ne (sav) söverek yaklaşan sonlarını haber vermiş oldular. Hatırlayacağınız üzere ilk Charlie Hebdo densizliğinden sonra, Fransa ekonomik ve sosyal kriz yaşamıştı. İçeride sarı yelekliler, dışarıda Afrika sömürgeleri kazan kaldırmaya başlamıştı.

1. "Şayet size bir yara dokunduysa hiç şüphesiz (düşman) topluluğuna da yara dokundu. (Mutlak ve daimi galip Allah'tır. İnsanlara gelince) **biz bu günleri insanlar arasında döndürür dururuz.** Allah, iman edenleri açığa çıkarmak ve sizden şahitler/şehitler edinmek (için böyle yapar). Allah, zalimleri sevmez." (3/Âl-i İmran, 140)

Siyaset bilimciler, Fransız Devrimi'nden bu yana Fransa'nın yaşadığı en büyük krizin bu olduğunu söylüyor. Her ne kadar onlar, bu krizi Allah Resûlü'ne hakaretle ilişkilendirmese de biz, krizin ona (sav) hakaretle ilişkili olduğunu biliyoruz. İkinci Charlie Hebdo ve Macron densizliğinin daha yıkıcı olacağına inanıyoruz. Zira biliyoruz ki; biz Müslimler Allah'ın (cc) yardımını hak etmiyor olabiliriz. Günahlarımız, itikadi ve ahlaki sapkınlıklarımız bizi İlahi yardımdan mahrum edebilir. Ancak Allah Resûlü (sav), bizim değil, Rabbinin koruması altındadır ve Rabbi, her durumda ona yardım edeceğine söz vermiştir:

"Kim de Allah'ın, ona (Nebi'ye) dünyada ve ahirette yardım etmeyeceğine inanıyorsa göğe bir araç uzatsın, sonra da (gökten ona gelen yardımı) kessin. (Sonra da) baksın (bakalım), bulduğu bu çare (İslam'a ve Peygamber'e) karşı öfkesini gidermiş mi?"[2]

Fransa, Allah Resûlü'ne hakaret ederek gökyüzüne mızrak/ok fırlatan Ye'cuc ve Me'cuc durumuna düşmüştür. O mızrak, fırlatıldığı yerden kana bulanmış olarak dönecek ve fırlatanı can evinden vuracaktır.[3]

Biz bu yazıda Fransa'nın akıbetinden ziyade, Allah Resûlü'ne (sav) yapılan saldırının ardındaki gerçeğe, saldırının perde arkasına bakmak istiyoruz. **Öncelikle bu saldırının ardında bir değil, birçok sebep olduğuna inanıyoruz. Batı dünyası; İslam'a ve Resûl'e saldırganlıkta birlik olsa da saldırma nedenleri farklılık gösterebiliyor.** İşte bu nedenlerden bazıları:

Batı Toplumunda Arayış ve İslam

Batı dünyasında bir anlam krizi yaşanıyor. İnsanlar yaşamın, ölümün, varlığın... anlamını sorguluyor; ama bir neticeye ulaşamıyor. Zira sorularına cevap bulacakları bir zeminden mahrumlar; din yok, felsefe yok, gelenek yok, kültür yok... Özgürlük, insan hakları, eşitlik... gibi kavramlar kulağa hoş gelse de insanın anlam arayışına cevap vermiyor. Kaldı ki, arayan insanın karşılaştığı ilk hakikat; Batı'nın bu konudaki ikiyüzlülüğü oluyor. Bu değerleri dünyada en fazla çiğneyenin yine Batılı devletler olduğunu görüyor. Yine Batı'nın kendine mâl ettiği bu değerlerin, aslında başka toplumlara ait olduğunu; Batı'nın, toplumların yer altı ve yer üstü kaynaklarını çaldığı gibi değer/kültür hırsızlığı yaptığını da fark ediyor. Hangi gerekçeyle yola çıkarsa çıksın; arayan her Batılı, kendi toplumundan tiksiniyor, Batılı değerlerden (!) uzaklaşıyor...

Batı dünyası bu arayışın farkında ve bundan rahatsız. Dahası, arayış içinde olanların çoğunlukla İslam'la buluştuğunun da farkında. Kendi yaptırdığı araştırmalar genel olarak dünyada, özel olarak Batı'da en hızlı yayılan dinin İslam olduğunu gösteriyor. Topraklarını işgal ettiği, tüm kaynaklarını sömürdüğü, elindeki tüm imkânlarla kötü gösterdiği İslam; kendi evinde, kendi insanını kalbinden yakalıyor. İşte bu durum Batı dünyasını histerik bir ruh hâline sokuyor; onlar da Allah Resûlü'ne ve İslam'a saldırıyorlar.

Batı ve Öteki

Bireyin bir karakteri olduğu gibi toplumların/medeniyetlerin de bir karakteri, genetik özellikleri vardır. Bununla birlikte her toplumun "öteki" olarak gördüğü topluluklar ve onlarla kurduğu bir ilişki vardır. Örneğin İslam dini için "öteki", İslam inancını kabul etmeyen herkestir. İnsanları diline, ırkına, coğrafyasına bakmaksızın inanan ve inanmayan olarak ayırır. Sonra inanmayanları İslam'a davet eder. İslam'ı kabul etmeyeni, vatandaş olmaya davet eder. Bu iki seçeneği kabul etmeyenleri ise iki kısma ayırır: İslam toplumuyla barış içinde yaşayan komşularıyla sulh ilişkisi kurar. Düşmanca tavır takınanlarla savaşır...

Batı için "öteki", ırk anlamında Batılı olmayan herkestir. Öteki, yalnızca Batı'ya hizmet etmekle memurdur. Öteki, düşmandır ve düşman ancak köle olursa kontrol altında tutulabilir. Bu sebeple ötekinin ya imha edilmesi ya da Batı hizmetinde çalıştırılması gerekir. Batılıların Amerika, Afrika ve Hindistan yerlilerine yaptıklarına baktığımızda bu anlayışı net olarak görürüz. Şiarları bellidir: Köleleştir veya imha et!

Batılılar için "öteki", barbardır. Tüm Batı tarihi, barbarları bekleme tarihidir. İç bütünlüğü sağlamak için, toplumu, barbar olan ötekiyle korkuturlar. Bu korku, Batı toplumunu bir arada tutar, meşhur şair Kavafis bu durumu ironik bir üslupla şiirleştirmiştir:

Ve ne olacağız şimdi barbarların yokluğunda?

O insanlar ki, bir çeşit çözümdüler.

2. 22/Hac, 15
3. bk.Tirmizi, 3153; İbni Mace, 4079

Bugün Batı için "öteki", İslam'dır ve Batı İslam'la savaş hâlindedir. Kendi iç bütünlüğünü sağlamak için sürekli bu korkuyu canlı tutmalıdır. İslam'a ve Resûlullah'a (sav) hakaretin arka planındaki sebeplerden biri de budur.

Birinci Dünya (Paylaşım) Savaşı'na kadar Batı için öteki, Osmanlı, yani İslam'dı. Ekim Devrimi'yle beraber Batı için "öteki" değişti. Yeni öteki, Sovyetler, yani komünizmdi. Asırlarca halklarını Osmanlı'yla, son bir asırdır da komünistlerle korkuttular. Sovyetlerin dağılmasıyla beraber, Batı için, halkını kendisiyle korkutacağı yeni bir öteki lazımdı. Düşmanlık/Öteki listesini güncellediler ve İslam'ı ikinci sıradan tekrar liste başına aldılar. O günden beri İslam'la savaşta olduklarını hiç gizlemediler:

"Medeniyetler çatışması tezinin mucidi Samuel Huntington 'Voice of America' (Amerika'nın Sesi) programına yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

'Batı medeniyetinin önündeki en büyük tehdit; İslam fundamentalizmi değildir. Bizatihi İslam'ın kendisidir. İslam'ı doğrudan düşman ilan etmek Müslümanları asırlık uykusundan uyandırır. İslam fundamentalizmi ve İslami terör maskesi altında saf dışı ve imha edilmek istenen İslamiyet'tir.'

11 Eylül hadisesinden sonra İslam âlemine yönelik başlatılan ve Bush'un ağzından 'Haçlı Seferi' olduğu itiraf edilen işgal, genişleyerek devam ediyor."[4]

Bugün Batı için "öteki", İslam'dır ve Batı İslam'la savaş hâlindedir. Kendi iç bütünlüğünü sağlamak için sürekli bu korkuyu canlı tutmalıdır. İslam'a ve Resûlullah'a (sav) hakaretin arka planındaki sebeplerden biri de budur.

Nüfus Yaşlanması ve Batı

Batı dünyasında bir anlam krizi ve bu krizin tetiklediği bir arayış olduğuna değinmiştik. Aslında her insanın derinden duyduğu "Niçin varım/yaratıldım ve öldükten sonra ne olacak?" sorusuna yönelik bir arayıştır bu. Zira insanın tüm eylemleri varlık sebebiyle anlam kazanır, öldükten sonra ne olacağının cevabı da bu anlama değer ve derinlik katar. Bu iki soruya aklı ve kalbi tatmin, ruh ve bedeni teskin edici cevabı yalnızca İslam verir. Batı, bu nedenle insanları bu arayıştan alıkoymak için onları suni gündemlerle oyalamaya çalıştı. Amacı; bireyin kendi iç dünyasına doğru derinleşmesine engel olmaktı. Evet, başardı ve toplumu oyaladı, ancak daha büyük sorunlarla karşılaştı. Örneğin geçen yüzyıl boyunca Batı toplumunu bireysellik ve cinsiyet tartışmalarıyla oyaladılar, istediklerini elde ettiler, ne ki, çok daha büyük bir sorunla karşılaştılar. Bireysellik ve cinsiyet inkârı, toplumun varlık ve devam şartı olan aile kurumunu çökertti. Evlilik oranları düştü, boşanma oranları arttı. Aile kurumu angarya olarak görüldü. Üremeyen, çoğalmayan ve hızla yaşlanan bir Batı dünyasıyla karşılaştılar.

Buna mukabil evlenen, çoğalan ve genç olan "Müslüman" bir nüfus var. Batılı kuruluşlar farklı tarihler verse de, hesaplamalar bir noktada ittifak hâlinde: Yakın gelecekte Müslüman nüfus yerli nüfusla dengelenecek, sonra da hızla artışa geçecek. Bu durum Batı için bir kâbus. Ne yapacaklarını, bu sorunu nasıl çözeceklerini bilmiyorlar. İçlerindeki korku ve nefret, dillerine hakaret olarak yansıyor.[5]

4. İslam Ümmetine Açılmış Haçlı Savaşının Kodları, Halis Bayancuk, Tevhid Dergisi, S 49, s. 18

5. Bu, böyledir! Beşerî sistemler, çözüm üretir. İlmi ve tecrübesi nakıs insanın çözümü, daha büyük sorunlara sebep olur. Şu anda Batı, geçen yüzyıl ürettiği çözümlerin hasat mevsimini yaşıyor. Toplumu Allah'a (cc) kulluktan alıkoymak için altı çizilen bireysellik; yalnız yaşayan ve hiçbir değer tanımayan nihilist tipler meydana getirdi. Bu kişiler o

Batı ve Tahakkümcülük

Batı medeniyeti tahakkümcüdür, kontrolcüdür. Herhangi bir varlığı kontrol edebiliyor ve onun üzerinde egemenlik kuruyorsa, onunla geçinebilir. Tahakküm kuramadığı her varlık onun için düşmandır, yok edilmelidir. Her şeyin üstüne çıkıp kontrol altına alma, Kur'ân'ın ifadesiyle 'uluvv' ahlakı, beraberinde mutlaka fesadı/bozgunculuğu getirir. Ve bu ahlak; Allah (cc) ile karşılaşmayı ummayan, ahireti istemeyen, tek dünyalı kimselerin özelliğidir:

"İşte (bu) ahiret yurdudur. Biz, onu yeryüzünde üstünlük taslamayan ve bozgunculuk istemeyenlere veririz. (Güzel) akıbet muttakilerindir."[6]

Batı medeniyeti tahakkümde o denli aşırı gitmiştir ki; varlığın genine, yaratılış kodlarına müdahale etmeye başlamıştır. Yeryüzünde bugün var olan fiziki ve ruhsal hastalıkların birçoğu geniyle oynanmış gıdalar ve insan eliyle zehirlenmiş içme sularıyla ilgilidir. Geçmiş medeniyetlerin tümü, dönemlerindeki teknik/bilimsel gelişmeleri, varlığı anlamak ve anlamlandırmak için kullanmışlardır. Oysa Batılılar, bilim ve teknik kendi uhdelerine geçtiğinden beri bilimi bir tahakküm aracı olarak kullandılar. Nükleer ve konvansiyonel silahlar, gıda ve giyim sektörüne karışan kimyasal zehirler, iki büyük dünya (paylaşım) savaşı, sömürge ve köleleştirme; bilimin, Batı elinde ete kemiğe bürünmüş hâlidir. Buradan konumuza dönecek olursak şunu söyleyebiliriz:

Batı için İslam büyük bir sorundur. Zira İslam'a müntesip toplumlar, şeriat sahibidir; helal haram bilincine sahiptir. Sizin dayattığınız dünya onların helal haram anlayışına uymuyorsa reddediyorlar. Nefsine yenik düşenler dahi, yaptıklarının yanlış olduğunu kabul ediyor, bir gün pişman olup Batılı değerleri terk etme potansiyeli taşıyorlar. İşte Batı'nın İslam'a ve Resûlullah'a (sav) saldırma nedenlerinden biri de budur: Bir türlü İslam ehli üzerinde mutlak tahakküm kuramamış olmak! Batılıların özellikle sünnet üzerine akademik (!) çalışmalar yapmasının nedeni de budur. Sünnet şeriattır. Sünnet detaydır. Sünnet hayatın her alanını düzenleyen yasa, tüzük, genelge, talimatnamedir. Sünnetsiz, yani şeriatsız bir toplum; her yöne çekilebilecek ve yaşamlarının detayları başkaları tarafından çizilebilecek, tahakküme açık bir toplumdur.

Allah Resûlü'ne (sav) hakaret densizliğinde mezkûr özelliğe işaret eden ilginç açıklamalar oldu. Fransa Sağlık Bakanı, bir giyim markası olan Decathlon'un tesettüre uygun koşu kıyafeti üretmesini kınadı. Yine İçişleri Bakanı, marketlerde satılan helal yiyeceklerin, ayrılıkçı/radikal görüşleri beslediğini söyledi. Bir İtalyan gazetesi, "Müslümanlar kantinleri dahi kontrol ediyor!" diyerek, kantinlerde satılan helal yiyeceklerden rahatsızlığını faş etti. Bu açıklamalar dikkatle okunduğunda her birinde derin bir rahatsızlık olduğu görülür. Bu rahatsızlığın nedeni; İslam'a müntesip toplumların kontrol altına alınamıyor olması ve buna sebep olan helal haram hassasiyeti, yani şeriattır. Şeriatın detaylarını Allah Resûlü'nün sünneti belirlediğine göre, ona (sav) olan düşmanlığı anlamak da zor değildir.

Batı, Bir Aşırılık Medeniyetidir

Aşırılık, Batı medeniyetinin karakteristik özelliklerindendir. Batı tarihinde normallik geçici, aşırılık kalıcıdır. Örneğin uzun yüzyıllar temizlikten kaçan ve pislik içinde yaşayan Batı, şimdi hayatın her alanını steril hâle getirmiş, aşırı bir temizlik tutkusuna kapılmıştır. Uzun yüzyıllar cinselliği bir tabu olarak kabul eden ve buna bağlı olarak ruhsal sorunlar yaşayan Batı, son bir yüzyıldır, sapkınlığa varan bir cinsel hürriyeti savunmaya başlamıştır.[7] Uzun yüzyıllar kilisenin onay vermediği her düşünceyi ölüme mahkûm eden Batı, son yüzyıllarda her türlü düşünceye özgürlük noktasına savrulmuştur...

Görüldüğü gibi Batı tarihi, bir aşırılıklar tarihidir. Batı, sevgisinde de nefretinde de aşırı bir medeniyettir. Şu an İslam'a ve Peygamber'ine gösterdiği reaksiyon, aşırılığının bir tezahürüdür. Koronavirüs'ün çıktığı ilk dönemlerde bilbordlara onun (sav)

kadar çok ki bazı Batı ülkeleri yalnızlık bakanlığı kurmak durumunda kaldı. Hiç şüphesiz, bugün ürettikleri çözümler de yarın daha büyük sorunlara sebebiyet verecek.

6. 28/Kasas, 83

7. Örneğin Freud'un insanı hazza, hazzı da cinselliğe indirgeyen yaklaşımı; insanı tarif etmez. Cinselliği tabulaştıran ve buna bağlı olarak psikolojik rahatsızlıklar yaşayan Batı toplumunu tarif eder. Yaşadığı dönemi anlamaya çalışan, kendisi de o dönemin insanı olan ve benzer sorunlar yaşayan Freud, tüm insanlığı Batılılar gibi aşırı, hasta ruhlu zannetmiştir. Batılıyı tarif etmek yerine insanı tarif etmeye kalkışmıştır. Körün fil tarifine benzeyen ve insanın yalnızca bir yönünü anlatan bir inanışa sahip olmuştur.

Batı dünyası, insanlık tarihine "kültür işgali" kavramını kazandırmıştır. Bu; sizin nasıl düşüneceğinize, olayları nasıl algılayacağınıza ve nasıl tepki vereceğinize kültürel araçlarla yön veren bir düzendir.

hadislerini asan Batı, bir yıl sonra ona hakaret eden karikatürleri kamu binalarına yansıtarak bu aşırı tabiatını bir kez daha sergilemiştir. Bu, normaldir! Zira vahiyle desteklenmeyen insan tabiatı, uçlarda yaşamaya mahkûmdur. Vahiyden yoksun insan, kâh aklın kâh duyguların savurmasına maruz kalır. Denge ancak vahiyle, Kitap ve açıklaması olan sünnetle mümkündür.

Batı ve Değerlere Saygı

Üzülerek belirtmeliyim ki; kendini Muhammed'in (sav) ümmetinden gören bazıları, Batı'yı insani ve dinî değerlere saygıya davet ediyorlar. Bu davet sorunlu; zira, normal şartlarda Batı'nın insani ve dinî değerlere saygılı olduğu, bu meselede kendi değerlerini çiğnediği ön kabulünden neşet ediyor. Böyle bir davet, ancak Batı'yı tanımayan, Batı propagandasına maruz kalmış zihinlerin daveti olabilir. Batı'yı, söylemlerinden değil de eylemlerinden tanıyan biri, böyle bir davet yapmaz; yapılmasını da gülünç bulur. İnsanlık tarihinden az çok haberdar olan her insan, tarihin şahitlik ettiği en barbar, ahlaksız ve yalancı topluluğun, mevcut Batı dünyası olduğunu bilir.

Sorun şu: Batı'yla ilgili algı ile olgu, söylem ile vaka arasında yerle gök arasındaki kadar fark vardır. Batı dünyası, insanlık tarihine "kültür işgali" kavramını kazandırmıştır. Bu; sizin nasıl düşüneceğinize, olayları nasıl algılayacağınıza ve nasıl tepki vereceğinize kültürel araçlarla yön veren bir düzendir. Şöyle bir düşünün: ABD, Vietnam'ı işgal etti. Tarihin gördüğü en barbar işgallerden birini gerçekleştirdi ve yenildi. Bugün dünyada kaç kişi ABD'nin işgalci olduğundan ve yenildiğinden haberdar? Bir taraftan Vietnam'ı işgal ederken diğer yandan Rambo serisiyle, işgali nasıl algılayacağımıza dair sinemayı kullandı ve milyarları zehirledi... Dünyanın gözlerinin içine bakarak, Irak'ta kimyasal silah olduğunu iddia etti ve etkileri bugün de devam eden Irak işgalini gerçekleştirdi; bugün de işgale ve yalana devam ediyor... Karşımızda böylesine ahlaksız, ikiyüzlü ve yalancı bir topluluk var.

George Floyd olayı sonrasında yaşanan ABD ve AB merkezli sokak olaylarında dünya şunu gördü: Milyonlarca insanı katleden ve yüzbinleri köleleştiren savaş baronlarının heykelleri meydanları süslüyor (!) Şayet Batı, iddia ettiği gibi köleleştirme tarihinden utanıyorsa, bu vahşi insanların heykellerini nasıl ve neden en ünlü meydanlara dikebiliyor?

Örneğin Hitler; Yahudi ve Romenleri/Çingeneleri toplama kamplarında zehirleyerek ve fırınlarda yakarak katletti... Tüm dünya Yahudilerin yaşadığı soykırımı konuşuyor. Peki, Romenler insan değil mi? Daha birkaç yıl önce Fransa'da Romenleri Romanya'ya geri gönderme konusu konuşuluyordu. Bugün bir Yahudi'yle ilgili böyle bir konuşma yapılabilir mi?

Salman Rüşdi, Allah Resûlü'ne (sav) hakaret eden paçavrayı yayınladığında bu kitabı basmak için yayınevleri sıraya girdi Batı'da. Roman aynı anda birçok dile çevrildi. İngiltere'de Ziyauddin Serdar ve arkadaşları ise bu kitaba karşı ilmî bir reddiye kaleme aldı. Ne oldu dersiniz? Hiçbir yayınevi bu kitabı basmayı kabul etmedi! Düşünün; Ziyauddin Serdar tüm Batılı değerleri özümsemiş, Liberal Demokrat bir Batızede... Humeyni'nin Salman Rüşdi hakkında verdiği ölüm fetvasını ilk eleştirenlerden ve fikre karşı fikirle karşılık verme taraftarlarından... Daha önce Ziyauddin Serdar'ın kitaplarını basan yayınevi dâhil, hiçbir yayınevi bu kitabı basmadı. Öyleyse buradan ne anlamalıyız? Salman Rüşdi Allah Resûlü'ne (sav) hakaret edebilir, çünkü ifade özgürlüğü var. Ama birileri bu kitaba reddiye yazıp Allah Resûlü'nü savunmak isterse, derin bir sessizlik!

Bugün Allah Resûlü'ne (sav) hakaret eden Charlie Hebdo paçavrası, bu yaptığını ifade özgürlüğü olarak tanımlıyor. Ancak aynı paçavra, Yahudileri mizah konusu yapan bir yazarını 2016'da işten kovabiliyor!

Siz Charlie Hebdo'yu mahkemeye şikâyet ettiğinizde -ki; kim, hangi akılla böyle bir şeye başvurur, o da ayrı bir konu- dava dahi açılmıyor. Talebiniz "ifade özgürlüğü" gerekçesiyle reddediliyor. Ancak gay, lezbiyen veya Yahudileri ima yoluyla dahi eleştirdiğiniz anda hakkınızda dava açılıyor. Gerekçe; özgürlüklere müdahale, antisemitizm ve benzeri şeyler… Bir lezbiyeni incittiğiniz için davalık oluyorsunuz. Allah Resûlü'ne (sav) hakaret edip milyarlarca insanı incittiğinizde ise özgürlük havarisi oluyorsunuz. Acaba tarih, böylesine ölçüsüz bir terazi görmüş müdür?

Evet, Batı ahlaksızdır, ikiyüzlüdür, ölçüsüzdür. Batı'dan; şirke, sapkınlığa ve siyonizme saygı bekleyebilirsiniz. Ancak Batı'dan, Allah Resûlü'ne (sav) saygılı olmasını istemek, kişinin yalnızca Batı'nın kültür işgaliyle yaralı bir Batızede olduğunu gösterir. Batı; dine, enbiyaya, güzel olana saygı göstermez.

Batı Dökülüyor

Batı'yı İslam'a karşı histerik bir ruh hâline sokan bir diğer neden; son dönemde yaşanan bazı hadiselerdir. Zira bu hadiseler Batı'nın kitle iletişim araçlarıyla oluşturduğu makyajı akıtmış, boyanın altındaki gerçekliği ortaya çıkarmıştır. Yukarıda zikretmiştik, bir daha tekrarlayalım: Batı'ya dair var olan "algı" ile "olgu" arasında ciddi farklılıklar vardır. Örneğin dünya halkları Batı'yı sosyal, siyasal ve ekonomik yönden hiç aksamadan işleyen bir mekanizma olarak görüyor. Batı kendini böyle tanıtıyor ve izleyici konumundaki dünya, gördüğüne inanıyor. Koronavirüs'le birlikte, aslında sistemin hiç de oturmadığı, Batılı değerler (!) denen safsatanın içinin boş olduğu ve sistemin ne kadar dayanıksız olduğu anlaşıldı. O çok medeni (!) Batılı devletlerin nasıl da birbirlerinin sağlık malzemelerine el koyduğu, yine o medeni Batılı halkların market reyonlarını yağmalarkenki barbarlığı, hiç de filmlerde gördüğümüz asil Batılı profiliyle uyuşmuyordu.

Yunanistan sınırında mültecilere reva görülen muameleyi dünya canlı canlı izledi. Kampları, içindekilerle birlikte ateşe veren; insanların malına el koyup çıplak olarak geri gönderen; mültecileri zehirlemeye çalışan; uzaktan ateş ederek öldüren veya sakatlayan bir Batı'yla karşılaştı dünya. Bundan yirmi yıl önce olsa, mezkûr manzaraları göremeyecektik muhtemelen. Kitle iletişim mafyası Batı, ne yapıp edip gerçekleri gizleyecekti. Ancak bugün, insanlar bazı şeyleri kendileri çekiyor ve sosyal medyada yayıyor…

Şu an Batı; makyajsız yakalanmış yaşlı bir ünlü, peruğu çekilip alınmış bir kel… gibi öfkeli. Gerçek yüzü açığa çıktıkça öfkeleniyor; saldırıyor, saldırıyor, saldırıyor. Zira en fakir İslam ülkeleri dahi, mülteciler karşısında onun sergilediği barbarlığı sergilemiyor. Batı'nın çaldığından arta kalanı mültecilerle paylaşıyor. Batı'ya göre geri kalmış, evrimini tamamlayamamış Doğulular, muharref/geleneksel İslam'la dahi insani olarak Batı'nın bu denli ilerisindeyken, Batı öfkelenmesin de ne yapsın? Tahrif edilmiş İslam buysa, sahih İslam karşısında Batı nasıl direnecek?

Batı ve Yükselen Irkçılık

Birinci Dünya (Paylaşım) Savaşı'ndan sonra yüce Allah, Batı dünyasını ırkçılıkla cezalandırdı. Avrupalıların bugün dahi **utanma numarası** yaptıkları Hitler ve Mussolini bu dönemde ortaya çıktı.[8] Yüce Allah bu liderlerin eliyle Avrupa'yı yıktı, yerle bir etti. Avrupa, İkinci Dünya (Paylaşım) Savaşı'ndan sonra toparlandı, ama geçmişten ders almadı. Yine o kibre, sömürgeciliğe ve zulme geri döndü. Şimdi yüce Allah, onları yine ırkçılıkla cezalandırıyor. Tüm Avrupa ülkelerinde

8. Utanma numarası dememin bazı nedenleri vardır: İlki; Almanlar Yahudilere yaptıklarının fazlasını daha önce sömürge bölgelerindeki yerlilere yapmıştı. Yahudilere yönelik soykırımdan utanmalarının nedeni Avrupalıların insanlaşmış olmasından değil, sermayeyi elinde tutan Yahudilerin baskısındandır. Şayet bu insan olmaktan kaynaklanan bir utanma olsaydı sömürge bölgelerindeki yerlilere yaptıklarından utanır, özür dilerlerdi. İkincisi; Almanlar bunu bir fırsat olarak kullandı. Âdeta "Bu kadar akıllı Almanlar nasıl oldu da Hitler'le birlikte canavarlaştı? Demek ki kitle psikolojisi, Almanlar gibi disiplinli bir milleti dahi yoldan çıkarıyor." dedirttiler. Ne var ki sosyal psikoloji alanında çalışan, kapitalist sistemin beyin işçileri de bu ezberi tekrarlayıp duruyor. Oysa Almanların Hitler'den önce, sömürge bölgelerinde işledikleri vahşet; Hitler'in Almanları değil, Almanların Hitler'i yoldan çıkardığını ve Hitler'in, benzeri Alman liderlerden bir farkının olmadığını gösteriyor. Üçüncüsü; bazı Batılı düşünürlerin de itiraf ettiği gibi Hitler, Avrupalıları/Beyazları değil de Doğuluları katletseydi Napolyon gibi bir kahraman olacaktı. Onun kusuru, beyazları katletmesiydi… Avrupalıların nasıl barbar bir topluluk olduğunu anlamak isteyenler, Hitler'den çok daha vahşi Belçika Kralı II. Leopold'un yaptıklarını okuyabilir. Sömürge bölgelerinde on milyona yakın insanı katleden bu barbar, heykelleri dikilerek ödüllendirilmiş bir liderdir. Bu nedenlerle onların utandığına değil, utanma numarası yaptıklarına inanıyorum.

ırkçı partiler her seçimde oylarını arttırıyor, Avrupa siyasetinde daha görünür oluyorlar...

Şu an Batılı liderler artan sağ oyları almak ve seçimleri kazanmak istiyorlar. Bunun için popülist davranıp sağcıları memnun edecek bir dil kullanıyorlar. Bu sebeple de İslam'a ve Müslimlere saldırıyorlar. Aslında ırkçılığı besleyecek söylemlerle, Avrupa'nın çöküş zeminini hazırlıyorlar. Unutmamak gerekir ki; tarih tekerrürden ibarettir ve insan unutkandır. Yarım yüzyıl önce ırkçılığın Batı'ya neler ettiğini unutmuş (veya unutturulmuş) olabilirler, ancak biz unutmadık.

Batı ve İslam'ı Terörize Etmek

Batılılar, İslam'ı ve Müslimleri terörize etmek istiyor. Bu nedenle sürekli Müslimlerin sinir uçlarına dokunuyor; Kur'ân yakıyor, Nebi'ye (sav) hakaret ediyor ve Müslimleri aşağılıyor... İslami toplulukları kışkırtmak için elinden geleni yapıyor. Bunun özel bir nedeni var: Batı dünyasının yaşadığı manevi krize ve arayışa daha önce temas etmiştik. Batılı insan bu krizden ya uyuşturucuya sığınarak ya dijital bağımlılıkla ya da arayışla/sorgulamayla çıkış arıyor. Arayanların büyük çoğunluğunun yolu İslam'la kesişiyor. Zira Batı, insanı materyalistleştiriyor; İslam ise ruh ve mana dini. Batı, insanları yalnızlaştırıyor; İslam ise cemaat dini. Batı, insanları katılaştırıyor; İslam ise merhamet dini... Tüm bu nedenlerle Batı, İslam'ı şiddetle özdeşleştirip, fırtınadan kaçan insanlara İslam'ın sığınılacak bir liman olmadığını göstermek istiyor. Bir ırkçının eyleminde dahi tüm medyasıyla Batı; "Tekbir getirerek saldırdı." diye yayın yapabiliyor. Kısa bir zaman sonra gerçek ortaya çıkıyor, ama durum Allah Resûlü'nün (sav) dediği gibi: "Utanmıyorsan dilediğini yap."

Daha üzücü olanı ise İslam dünyasında Batı'nın bu isteğine icabet eden/edecek yığınla insanın olması. Çoğu samimi, ama şeriat bilgisinden ve Nebevi hikmetten yoksunlar. Yaptıkları yanlış işler sebebiyle haklıyken haksız duruma düşüyorlar. Ayrıca Allah Resûlü'ne (sav) hakaret eden ve bu ateşi körükleyenler keyif sürerken, hakaretin faturasını sokaktaki insana kesiyorlar. Konuyla hiçbir şekilde ilgisi olmayan, belki bu çirkefliği lanetleyen insanları katlediyorlar. Üstelik Batı'nın istediği tam da bu! İslam'ı ve Müslimleri dengesiz göstermek.

Evet, Batı bir plan yaptı ve tuzak kurdu. Bakalım Allah (cc) bu planı nasıl boşa çıkaracak!

"(Hatırlayın!) Hani kâfirler seni hapsetmek, öldürmek ya da (yurdundan) çıkarmak için tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak kuruyorlar, Allah da (tuzaklarını boşa çıkaracak ve onlara zarar verecek şekilde karşı) tuzak kuruyordu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır."[9]

Hatırlatma!

Ne yazık ki bu olay vesilesiyle şöyle bir tablo çıktı ortaya: Birçok insan, bu olayı vesile ederek Avrupa'nın ne kadar kötü, bizlerin de ne kadar iyi olduğunu anlatmaya başladı. Onlar yıkılayazmış, biz de uçayazmışız... Ortaya çıkan ilginç tabloya binaen derim ki:

Bu yazıda amacımız; Allah Resûlü'ne (sav) yapılan saldırılar özelinde bir Batı tahlili yapmaktı. Diğer bir amacımız da Batı'nın ahlaksız, ilkesiz ve şişirilmiş imajına ve işlediği insanlık suçlarına işaret etmekti. Hiçbir şekilde Batı dünyasıyla İslam'a müntesip Doğu dünyasını karşılaştırmak ve Doğu'yu Batı'ya tercih etmek gibi amacımız yoktu. Bu konudaki düşüncemiz şudur: Biz Doğu cahiliyesiyiz, onlar Batı cahiliyesi. Onlar İslami değerlere açıktan hakaret ediyorsa, Doğu cahiliyesi dolaylı hakaret ediyor. İslami değerleri gündelik siyasete alet etmek, aziz İslam'a bir hakaret değil midir? Sonra Charlie Hebdo paçavralarını, bu topraklara ait bir gazetenin yayımlamaya kalktığını nasıl unuturuz? Hâlâ gösterimde olan Yeşilçam müsveddelerinin İslami değerlere hakaretle dolu olduğunu bilmeyen mi var? 28 Şubat'ta kutsallarımızı aşağılayanlar, bugün ülkenin en itibarlı insanları değil mi? Allah'ın (cc) ayetleriyle dalga geçen siyasetçiler, diplomatik atamalarla taltif edilmiyor mu? Cahiliyenin her türünden, Doğulusundan ve Batılısından beriyiz... Cahiliye cahiliyedir, İslam'a hakaret de hakarettir. Bunun Doğulusu Batılısı, direkti dolaylısı yoktur. İki cahiliyeyi kıyaslamak ve birini diğerine tercih etmek anlamsız olsa gerektir.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir.

9. 8/Enfâl, 30

İSLÂM'DAN MÜSLÜMANLIĞA, ZİHNİYET DEĞİŞİM SÜREÇLERİ

Feriduddîn AYDIN

Türk Müslümanlığı da kendi tarihi içinde (Şamano-Budist karakterde) onlarca mistik akım üreterek gelişmesine devam etti. Bunlar arasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkımını hazırlayan nedenlerden Babaîliğe de bilhassa burada işaret etmek gerekir. Bu akımın günümüzdeki uzantısı sayılan (ve mezhep görünümünde kendini sunan) Alevilik...

İslâm'dan ciddi sapmaların yaşandığı Milâdî 661'den 850'li yıllara kadar, "Müslüman" ve "Müslümanlık" kelimelerinin hiç telâffuz edilmediği kuvvetle muhtemeldir. Fakat "Müslümanlık" kelimesinin Milâdi 900'lerde kullanıldığı kesindir. En azından bunu, Satuk Buğra Han Tezkiresi (922-955) adlı belgeden öğreniyoruz. Bu belge üzerinde çalışma yapan Mehmet Turgut Berbercan'ın yazdığı akademik bir makalede bu konu ile ilgili çok önemli bilgiler mevcuttur. Araştırmacı Berbercan'ın incelediği parçada "Müslümanlık" kelimesi, Orta Asya klasik dönem sonrasındaki Çağatayca'da "Müselmānçılık" şeklinde kullanılmıştır. Adı geçen belgede "Müselmân" ve "Müselmānçılık" sözcükleri, 27 kez geçmektedir.[1]

Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı'ya göre Emevî Komutan Nasr bin Seyyar'ın (663-748) Horasan Valiliği günlerinden itibaren bu bölgede İslâm, yüz yıl kadar tam anlamıyla yerleşmemiştir.[2] Bu süre -zihniyet bunalımının hüküm sürdüğü- 750-850 yılları arasına rastlamaktadır. İşte Müslümanlığa ortam hazırlayan olayların çoğunun bu süre içinde cereyan ettiğini var saymak gerekir. Bunların başında, 869'da patlak veren ve "Zenci İsyanı" olarak tarihe geçen olay gelmektedir. "Yeşil komünizm" diye niteleyebileceğimiz bu hadise ve sonuçları -tarih boyunca- çeşitli içerikler kazanarak etkilerini zamanımıza kadar devam ettirmiştir.

---

1. bk. Feriduddin Aydın, Geçmişten bugüne Nakşbendilik (Tarîkatçılığın Sırları ve Şifreleri), s. 240, İstanbul, 2020. Not: Bu çalışma henüz basılmamış ve yayınlanmamıştır.
2. Yazarın kullandığı ifade şöyledir: "Uzun süre yaklaşık olarak bir asır içinde büyük mücadeleler sonucu gerçekleştirilen bu siyasi fetih hareketleri sırasında Aşağı Türkistan'da İslâmiyetin tam manasıyla yayıldığı ve dinî hakimiyetin tamamen yerleşmiş olduğu söylenemez." Kaynak: Prof. Dr. Zekeriya Kitapçı, Orta Asya'da İslâmiyetin Yayılışı ve Türkler, s. 87, Damla Ofset Matbaacılık ve Tic. A.Ş. Baskı III, Konya,1994

Abbasilerin yükselme devrindeki refah, ahlâkta büyük bir çöküntüye yol açınca Tasavvufun ve İran Pers milliyetçiliğinin gelişen etkileriyle İslâm'ın kutsal değerleri büyük bir erozyona uğradı. Hilâfet kavramı iyice yozlaştı.

Abbasilerin yükselme devrindeki refah, ahlâkta büyük bir çöküntüye yol açınca Tasavvufun ve İran Pers milliyetçiliğinin gelişen etkileriyle İslâm'ın kutsal değerleri büyük bir erozyona uğradı. Hilâfet kavramı iyice yozlaştı. Gerek Endülüs Emevî Devleti'nin Bağdat'taki hilâfet makamından bağımsız hareket etmesi, gerekse Abbasi İmparatoru, "Halife" Harunu'r-Reşîd'in, Endülüs Emevi Devleti'nin Hükümdarı Abdillâh el-Kasrî tarafından 742 yılında bir Kurban Bayramı sabahı, yere yatırılıp bıçakla boğazlanarak idam edilmiştir.

Abdurrahman ed-Dahil'e karşı Frankları cesaretlendirmesi bunu göstermektedir. Bunun yanı sıra aşırı düzeyde zenginleşen bir azınlık ile son derece yoksullaşan geniş halk kitlesi arasında derin bir uçurum meydana geldi. Sonuç olarak, 900'lü yıllardan sonra çok daha tehlikeli hale gelen zihniyet bunalımı ortamında Hürremîlik (Babekîlik)[3], Karmatîlik[4], İsmailîlik ve Nusayrîlik gibi inanç ve düşünce akımları ortaya çıktı. Bu akımlar bir yandan Fars-İran Şiî Müslümanlığını şekillendirmeye başlarken, öbür yandan Türk Müslümanlığının ortaya çıkmasında büyük rol oynadı. İnanç ve düşünce krizinin zirveye ulaştığı bu dönemin en önemli olaylarından biri "İhvânu's-Safa" hareketi, Öbürü ise 1200'lerde yeşermeye başlayan Türkistan Tasavvufu'dur. (Bu tasavvuf ekolünde iman kurumu yoktur.)

İhvânu's-Safa hareketi; -Milâdî 980 yılında Zencî İsyanı bastırılınca, önce Irak'ın Vâsıt kentinde ortaya çıkan, daha sonra geniş çevreleri etkileyen- gizli bir entelektüel devrim girişimidir. Bunu bir bilgelik hareketi olarak yorumlayan araştırmacılar da vardır. Burada önemli bir noktayı tespit edelim; Gerek İhvânu's-Safa hareketi, gerekse Hürremîlik,

3. Hürremîlik خرمية : İran halkının İslâm öncesindeki dini olan Mecûsilikten ilhamını almış mistik/ideolojik bir akımdır. İran'ı fetheden Araplardan intikam almak amacıyla kurulduğu söylenebilir. Farsça şen, neşeli anlamına gelen "Hurrem" kelimesi, bu akımın ibâhî bir temele dayandığını düşündürmektedir. Çıkardıkları isyanlarla hem Emevî hem Abbasî yönetimlerini meşgul etmişlerdir. Hürremîler, Ebû Müslim El-Horasanî'ye efsanevî ve kutsal bir kişilik mâl etmiş, ona bir peygamber hatta bir ilâh olarak inanmışlardır. Emevî Hânedânı'nın yıkılmasında ve yönetimin Abbâsîler'e geçmesinde büyük rol oynayan bu İranlı komutan, -Müslümanlık tarihi boyunca Türk ve Fars muhitlerinde- daima haklının yanında yer alan, haksızlığa ve zulme karşı çıkan bir sembol olarak vicdanlara yerleşmiştir. Onun kahramanlıkları hakkında üretilen mitolojik halk hikâyeleri ve destanlar, asırlar boyu toplantılarda ve sohbetlerde halk arasında anlatıla gelmiştir.

4. Karmatîlik: "İsmailî Dini"'nin bir koludur. Bu dinin felsefesi, -Abbasîler zamanında ortaya çıkan- İsmailîliğin misyonerlerinden "Karmat" ya da "Kırmıt" lakabıyla anılan Hamdân bin El-Eş'as (öl. 906) tarafından düzenlendi (869). Hamdan, Milâdî 869-883 yılları arasında meydana gelen zenci isyanı sırasında, işçilerin ezilmişliğini fırsat bilerek yoksul kesimleri (Abbasi yönetimine karşı) organize etti. Bu süreçte, kayın biraderi Abdân ile birlikte takipçilerine özel bir beyin yıkama sistemiyle yeni inançlar aşılamaya koyuldular. Hitap ettikleri topluluklar arasında materyalist düşünceyi yaymak için dokuz aşamalı bir eğitim uygulaması başlattılar. Bu aşamaların adları şöyle idi:

1. Teferrus (deneğin psikolojisini yönetme); 2. Te'nîs (Isındırma); 3. Teşkîk (kuşkulandırma); 4. Ta'lik (bekleterek konsantrasyonu sağlama); 5. Rabt (bağlama); 6. Tedlîs (yanıltma); 7. Te'sîs (imansızlaştırmayı temellendirme); 8. Hal' (dinden soğutma); 9. İnsilâh (Dinden tamamen soyutlama)… Bu olayların başlangıcı, Abbasî Halifesi El-Mu'tazıd-Billâh (857-902) zamanına rastlar.

Karmatîlik: Ortak mülkiyet esasına dayalı, siyasi, protest, mistik, mesyanik ve gizemci bir felsefedir; beşerî bir din niteliğini de taşır. Hinduizm, Zerdüştîlik, Manicilik, Mazdekçilik, Sabiîlik, Hristiyanlık, Yahudilik ve İslâm gibi birçok dinin değerleri sentezlenerek Neoplatonculuk temeli üzerinde yapılandırılmıştır. İran'ın ilk İslâm Devleti tarafından fethedilmesinin intikamı olarak bu dinin kurulduğu kuvvetle muhtemeldir. Karmatîlerin (850-1250 yılları arasında) giriştiği isyanlarla devam eden macerası, İslâmî değerlerin büyük ölçüde yıkımına neden olmuştur. Nitekim Karmatîler Bahreyn'de (909-1078 yılları arasında) bir devlet kurdukları gibi Suriye'de, İran'da, Türkistan'da ve Hindistan'da da devletçikler kurmuş, böylece -dolaylı da olsa- Müslümanlığın peydahlanmasına zemin hazırlamışlardır. Karmatîlik hakkında birçok kitap yazılmıştır. Ancak bu teşkilât ve felsefesi oldukça karmaşık bir içeriğe sahip olduğundan, barındırdığı sırlar günümüze dek gizemini korumaktadır.

Karmatîlik, İsmailîlik ve Nusayrîlik arasında önemli bir ortak paydada bulunmaktadır: Ali (ra) yandaşlığı veya başka bir ifadeyle "Ehli Beyt"e bağlılık... İşte bu maske, söz konusu hareketlerle ilişkisi bakımından Şiîliğin içyüzünü net bir şekilde açıklamaktadır. Sonuç olarak; İslâm dünyasında, 900'lü yıllardan sonra zihniyet bunalımının tehlikeli boyutlara ulaştığını söyleyebiliriz. 1090 yılında Alamut Kalesi'nde -bir cinayet şebekesi olarak organize olmaya başlayan- Haşhaşîler örgütünün varlık göstermesiyle birlikte İslâm'ın neredeyse gerçek izlerinin tamamı, artık vicdanlardan silinmiş oldu ve Politeist Müslümanlık dönem başladı.

Bu dönemden itibaren Ümmetin siyasi birliği bozuldu; Abbasi coğrafyası üzerinde; Maveraünnehir'de Sâmânoğulları (819-999); Sistan'da Saffarîler (861-1003); Mısır'da Tolunoğulları (868-905); İran'da Büveyhoğulları (934-1055); önceleri Tunus'ta, daha sonra Mısır'da Fatimîler veya Ubeydîler (921-1171); yine Mısır'da İhşitoğulları "Akşitler" (935-969); Mısır'da ve Suriye'de Eyyubîler (1174-1341); gibi çeşitli devletçikler kuruldu, Şiî-İsmailî Fatimîler, Hilâfeti Abbasîler'den almak için İran'daki Şiî Büveyhoğulları ile anlaştılar. Böylece İslâm dünyası tam anlamıyla parçalandı. İnanç birliği ortadan kalktı. Mısır'da Fatımîler döneminde Mevlit geleneği başlatıldı; ezanın sözlerinde değişiklik yapıldı; Fatımî diktatörü el-Hakim Biemrillâh (985-1021) ilâhlığını ilân etti. İran kökenli Hamza bin Ali, onun inanış ve davranışları etrafında Dürzîlik[5] adı altında bir din üretti. Sonraları Mısır'da kurulan Memlükler (1250-1517); bu dinin yayılma hızını nispeten kesti iseler de Dürzîlik Lübnan'a ve Kuzey Afrika'nın uç noktalarına sıçrama yaparak buralarda tutunmayı başardı. Varlıkları günümüze kadar devam etmektedir. Gerek Haçlıların, gerekse sömürgecilik döneminde Batılıların Orta doğu'ya yerleşmelerinde Nusayrîlerin ve Dürzilerin büyük yardımı olmuştur.

İslâm dünyasındaki zihniyet bunalımı 1000'li yıllarda bir kat daha artarak devam etti. Çoktanrıcılık (evliyacılık), kerametçilik (efsanecilik ve mitoloji), bid'at ve hurafeler her tarafa yayıldı. Gazalî (1058-1111) gibi birikimli ve güçlü bir şahsiyetin bile ruhsal bunalım geçirerek bir süre kayıplara karışması, döndükten sonra da -ölünceye kadar- toplumdan soyutlanması, -850'den sonra ortaçağ boyunca- yaşanan iman ve ahlâk krizinin ne kadar şiddetli olduğunu kanıtlamaktadır. Bu durum dış dünyaya yansıdığı için önce Batı'da Katolik Hristiyanlar Papa II. Urbanus'un (öl. 1099) fetvası üzerine 1096 yılında Ortadoğu'ya saldırmaya başladılar. Bu dönemde İslâm tamamen unutuldu. Onun yerini irili ufaklı mitolojik ve animist birtakım dinler doldurmaya başladı. Bu sıralarda, Orta Asya'da da (İranlıların etkisiyle) zihinler oldukça bulanıktı. İmam Matüridî (862-944), Ömer Nesefî (1069-1142), Fahreddin Râzî (1149-1209) ve Sa'deddin Teftazânî (1322-1390) gibi ilim erbabı ve emsallerinin etkileri ortadan silindi. Buhara ve Semerkant medreseleri ruhsuzlaştı, topluma yön veren eski ilmî kudretlerini tamamen yitirdiler.

Haçlılardan sonra bu kez İslâm coğrafyasına Moğollar saldırdı. Selçuklu Ordusunun 1243'te Kösedağ mevkiinde Moğol ordusuna yenilmesinden sonra Anadolu'nun birliği bozuldu. Şamanist inançlar bütün Anadolu'ya yayıldı. İman fukaralığı o derece yaygın hale geldi ki İslâm dünyasının başkenti (Bağdat) Moğol ordusunun karşısında direnemedi. Sözde "İslâm Ümmetinin Halifesi" yakalanarak yüzlerce âlim ve devlet adamı ile birlikte birer çuvala konduktan sonra binlerce Moğol süvarilerine çiğnetildiler. Bağdat'taki kütüphaneler yakıldı, külleri Dicle'ye döküldü (1258).

Bu sıralarda Orta Asya'da Türk Müslümanlığının temelleri atılıyordu. Çünkü ilim ve iman göçmüş, meydan boşalmıştı. Tam bu sırada Türk Müslümanlığının (daha sonraları iki ayağından birincisini oluşturacak olan) Nakşbendîliğin temeli Abdülhalık Gucdevânî tarafından; (ikinci ayağını oluşturacak

5. Dürzîlik: "El-Hakim Biemrillah" unvanıyla bilinen 6. Fatımi Hükümdarı El-Mansur bin El- Azizbillah'ı tanrı olarak kabul eden Neoplatoncu, ezoterik-beşerî bir dindir. "Bâtınî karakterli olan, bünyesinden çıktığı İsmâilî çevrenin inançlarını reddeden ve kendilerini tevhid ehli diye adlandıran Dürzîler, asırlar boyu hemen herkes için bir muamma olma özelliğini korumuştur. (Kaynak: Prof. Dr. Mustafa Öz, TDV İslâm Ansiklopedisi, 10/39-48). Prof. Dr. Muhammed Hayr Ramazan Yusuf'a göre, Dürzîler'in dinleri için, -Kur'ân-ı Kerim'den alıntılarla düzenledikleri- bir "Mushaf" bulunmaktadır. Bu kitap Muhammed (sav) hakkında ağza alınamayacak hakaretler içermektedir. Yazarın Arapça ifadesi aynen şöyledir:

"إن الدروز يؤ وِّلون كلّ ما فى الكتب السماوية، وأن المقصودَ بابليس فيها " محمدٌ"
[صلى الله عليه وسلم، وهو الذى بشَّرَ به جميعُ الرسل عليهم الصلاة
والسلام]. وأوردَ أشياء من عقيدتهم فى نبينا لا يُطاق كتابتها!!"

bk. https://www.alukah.net/web/khair/0/38063

olan) Bektaşiliğin ve Alevîliğin temeli de Ahmed Yesevî tarafından atıldı.[6]

Abbasi dönemi Şiîliğinin etkili olduğu Fars bölgesinde vaktiyle türeyen sapkın akımlardan, siyaseti ve toplum zihniyetini en çok Hürremîlik (Babekîlik) meşgul etmiştir. Geç dönem Safevî Şiiliğinin bir yansıması olarak ortaya çıkan Babîlik[7] ve Bahailik[8] gibi mistik-siyasi karakterli akımlar ise XIX. Yüzyılda ortaya çıktı. Türk Müslümanlığı da kendi tarihi içinde (Şamano-Budist karakterde) onlarca mistik akım üreterek gelişmesine devam etti. Bunlar arasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkımını hazırlayan nedenlerden Babaîliğe de bilhassa burada işaret etmek gerekir. Bu akımın günümüzdeki uzantısı sayılan (ve mezhep görünümünde kendini sunan) Alevilik ile Hanefist kesimin çabalarıyla devam ettirilen Nakşbendîlik, Türkiye'de (toplumun zihniyetini yönlendirmede) geniş etki alanına sahiptirler. Gerek Alevîlik[9] gerekse Nakşbendîlik birbirine aykırı karakterde yapılanmış olmalarına rağmen, Türk Müslümanlığını besleyen önemli birer kaynak niteliğini taşırlar.

***

Namık Kemal Zeybek Türk Müslümanlığını -ayrıntılı şekilde, akıcı ve açık bir üslupla- tanımlamış ve anlatmıştır. Günümüzün en tanınmış şahsiyetlerinden biri olan Namık Kemal Zeybek, verdiği bir röportajda konu hakkında çarpıcı ifadeler kullanmaktadır. "Türk'ün İnancı" adı altında kaleme aldığı kitabında Zeybek, Türk Müslümanlığını Arap Müslümanlığından kalın çizgilerle ayırmaktadır. Türkiye'de bir dönemin Kültür Bakanlığı makamında oturan Zeybek'le yapılmış olan bir röportaj Oda TV web sitesinde şu başlık altında verilmiştir:

"Türklerde din yok inanç var.

Namık Kemal Zeybek, yeni kitabı 'Türk'ün İnancı'nda bilimin önemine dikkat çekiyor, Türk ve Arap Müslümanlığı arasındaki farkları ortaya koyuyor. (...) Hürriyet'ten İpek Özbey'e konuşan Namık Kemal Zeybek, iki inanç arasındaki zihniyet farkları ve 'evrimin müfredattan kaldırılması'nın sonuçlarını anlattı."[10]

"Türklerin Allah inancı nasıl?" şeklinde yöneltilen soruya ise Zeybek şöyle bir yanıt vermektedir:

"Varlığın dışında bir Tanrı falan yok. O yüzden Türk inancında 'Tanrı var mıdır, yok mudur' tartışması da yok. Çünkü Tanrı gök. Gök dediğimiz uzay, kozmos. Bayat ve mengü. Başlangıcı ve sonu olmayan, sınırsız, ne varsa içine alan ama her var olanın da içinde olan. Varlığın kendisi Tanrı yani. Onun için Türk Tengri dendiği zaman gök kastedilir. Allah varlığı kendisinden yaratmıştır. Varlığın kendisi Tanrı'dır. Türk Müslümanlığıyla Arap Müslümanlığını ayıran birinci mesele budur: Tanrı inancı."[11]

Günümüzde, birikimli Türk aydınlarından biri olan Namık Kemal Zeybek'in Müslümanlığı bu ifadelerle tanımlamış olması oldukça önemlidir ve ciddiye alınması gerekir. Nitekim Türkiye'de ne Diyanet İşleri Başkanlığı ne de bilim otoriteleri bu tanımlamaya karşı herhangi bir reddiye ortaya koymamışlardır. Dolayısıyla İslâm'a karşı tavır alarak 1000 yıl önce Müslümanlık adı altındaki dini üretenlerin ve onu yüzyıllar boyu yeni içeriklerle şekillendirenlerin macerasını (yukarıdaki kanıtlar ışığında) böylece anlamak artık mümkündür.

6. Geniş bilgi için bk. Feriduddin Aydın, Geçmişten Bugüne Nakşbendîlik (Tarîkatçılığın Sırları ve Şifreleri) İstanbul, 2020.

7. Bâbîlik: Bir devlet adamının oğlu olan İranlı Mirza Ali Muhammed Şirâzî (1819-1850) tarafından kurulmuş mistik-mesyanik, spekülütif bir beşerî dindir. Bu şahıs, gençliğinde önce Hurûfiliğe merak saldı. Ardından saatlerce oturup güneşe bakarak tuhaf psikolojik durumlar yaşadı. Sonra "beklenen Mehdi"yi arama macerasına girişti. Nihayet etrafına topladığı bağlılarına 23 Mayıs 1844 günü, kendini Mehdi'ye ulaştıran yolun kapısı olarak kabul ettirdi. Bunun üzerine ona, bağlıları tarafından (Arapça kapı anlamına gelen) "Bâb" unvanı verildi. Çok geçmeden Mehdi olduğunu ilân edince İran yönetimini telaşlandırdı. Olaylar gelişince, Kaçar Hanedanlığının yönetimi döneminde Nâsırüddin Şah'ın emriyle 9 Temmuz 1850 günü Tebriz'de kurşuna dizildi. Ölümünün ardından kurulan Bahâî Dini'nde peygamber sayılmaktadır.

8. Bahâîlik: Mirza Ali Muhammed Şirâzî'nin ardıllarından Mirza Hüseyin Ali (1817-1892) adında bir aktivist tarafından din niteliğinde kurulan siyasi-mistik bir akımdır. Bâbîliğin devamı niteliğindedir.

"Sosyete dini" olarak bilinmektedir. Özellikle Batı dünyasında, çok sayıda bağlıları bulunmaktadır. Bunlar kapitalist bir zümre olarak dinlerini yaşamaya ve yaşatmaya çabalamaktadırlar. Fazla bilgi için bk. TDV, 4/ 464-468. Gerek Bâbîliğin, gerekse Bahâîliğin, İslâm'a duyulan aşırı nefret ve düşmanlık etkisiyle kurulduğu söylenebilir.

9. Alevîlik: Bilgi için bk. Ethem Ruhi Fığlalı, TDV İslâm Ansiklopedisi, 7/320-321, 1993; 13/279-280, 1996; 16/169-175, 1997, 16/282-285, 1997; 18/518-521, 1998

10. bk. https://odatv.com.tr/turklerde-din-yok-inanc-var-0307171200.html

11. https://odatv.com/turklerde-din-yok-inanc-var-0307171200.html

Kıssadan Hisse

TUZ VE SU

Hintli bir yaşlı usta, çırağının sürekli her şeyden şikâyet etmesinden bıkmıştı. Bir gün çırağını tuz almaya gönderdi. Hayatındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde yaşlı usta ona, bir avuç tuzu, içinde su olan küçük bir testiye atıp içmesini söyledi. Çırak, yaşlı adamın söylediğini yaptı, ama içer içmez ağzındakileri tükürmeye başladı. "Tadı nasıl?" diye soran yaşlı adama öfkeyle, "Çok tuzlu." diye cevap verdi.

Usta kıkırdayarak çırağının kolundan tuttu ve onu dışarı çıkardı. Sessizce az ilerideki gölün kıyısına götürdü ve çırağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden su içmesini söyledi. Söyleneni yapan çırak, ağzının kenarlarından akan suyu koluyla silerken aynı soruyu sordu: "Tadı nasıl?" Genç çırak, "Ferahlatıcı." diye cevap verdi. "Tuzun tadını aldın mı?" diye sordu bu sefer yaşlı adam. "Hayır!" diye cevapladı çırağı. Bunun üzerine yaşlı adam, suyun yanına diz çökmüş olan çırağının yanına oturdu ve şöyle dedi:

"Hayattaki ızdıraplar da tuz gibidir, ne azdır ne de çok. Izdırabın miktarı hep aynıdır. Ancak bu ızdırabın acılığı, neyin içine konulduğuna bağlıdır. Böyle durumlarda yapman gereken tek şey, sana ızdırap veren şeyle ilgili hislerini genişletmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya; hatta derya olmaya çalış."

Huruf-u Mukatta'a'nın manasıyla ilgili izlenecek en isabetli yol, bunun bilgisinin Allah'ın yanında olduğuna inanmaktır. Ancak bu harflere mana vermememiz, onların inişinin bir hikmetinin olmadığı anlamına gelmez. Çünkü Allah'ın (cc), kâinattaki her bir tasarrufu, bildiğimiz ve bilmediğimiz pek çok hikmetler içerir.

KÂF SURESİ

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.org

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قٓ وَالْقُرْاٰنِ الْمَج۪يدِۚ (١)

بَلْ عَجِبُٓوا اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا شَيْءٌ عَج۪يبٌ (٢)

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَاباًۚ ذٰلِكَ رَجْعٌ بَع۪يدٌ (٣)

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْۚ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَف۪يظٌ (٤)

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُمْ فَهُمْ ف۪ٓي اَمْرٍ مَر۪يجٍ (٥)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum).

1. Kâf. Şerefli Kur'ân'a andolsun.

2. Onlara içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşırdılar ve kâfirler, "Bu şaşılacak bir şeydir." dediler.

3. "Öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman (diriltilecek miyiz)? Bu, (gerçekleşme ihtimali çok) uzak bir dönüştür."

4. Muhakkak ki biz, yerin onlardan ne eksilttiğini (onların toprakta nasıl çürüdüğünü) bilmişizdir. Bizim katımızda (her şeyin yazılıp) korunduğu bir Kitap vardır.

5. (Hayır, öyle değil!) Bilakis onlar, hak kendilerine geldiğinde onu yalanladılar. Onlar karışık/çelişkili bir durumdadırlar.

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Allah (cc) imkân verirse bu yazımızla beraber Kâf Suresi üzerine mülahazalarımızı paylaşmaya çalışacağız. Çaba bizden, başarı Allah'tandır.

Sure Hakkında

Kâf Suresi, Mushaf sıralamasına göre 50. sure olup, 45 ayettir. Kainatta Allah'ın birliğini gösteren tevhid delilleri, Allah'a (cc) ve ahirete iman, haşr, hesap, mükâfat, ceza, iyiliği teşvik, kötülükten sakındırma gibi konuları son derece veciz ve etkili bir üslupla ve canlı tasvirlerle anlatır. Ahiret âleminde yaşanacak olayları, apaçık ibret tablolarıyla gözlerimizin önüne serer.[1]

Kâf Suresi, mufassal surelerin başı olarak kabul edilir.

"Bir gece Resûlullah (sav) yatsıdan sonra yanımıza geç geldi. Biz, 'Neden geciktin, ey Allah'ın Resûlü?' diye sorunca, 'Kur'ân'dan (her zaman okuduğum) bir hizbi okumadığımı hatırladım. Onu okumadan çıkmak istemedim.' cevabını verdi. Sabah olup Resûlullah'ın ashabına, 'Kur'ân'ı hiziplere nasıl ayırıyorsunuz?' diye sorduğumuzda, 'Üç sure, beş sure, yedi sure, dokuz süre, on bir sure ve on üç sure olarak ayırıyoruz. Mufassal sureleri ise Kâf Suresi'nden başlayarak tek hizip yapıyoruz (ve öyle okuyoruz).' cevabını verdiler."

Mufassal sureler Kur'ân'ın özüdür. Nitekim Abdullah ibni Mesud da (ra) şöyle demiştir: "Her şeyin bir özü vardır. Kur'ân'ın özü de mufassal surelerdir."[2]

Fazileti

Ömer ibni Hattab'dan (ra) rivayet edildiğine göre o, Ebu Vakid El-Leysî'ye, Resûlullah'ın (sav) Kurban Bayramı ile Ramazan Bayramı namazlarında hangi sureleri okuduğunu sormuş, o da şöyle cevap vermiştir: "O, bu iki bayram namazında 'Kâf. Çok şerefli Kur'ân'a yemin ederim ki...' (diye başlayan sureyi) ve «O saat yaklaştı ve ay yarıldı."[3] (diye başlayan sureyi) okurdu.[4]

Cabir ibni Semura'dan gelen rivayete göre Peygamber (sav) sabah namazında "Kâf. Çok şerefli Kur'ân'a yemin ederim ki..." suresini okur, ondan sonra da namazını kısa keserdi.[5]

Haris ibni Numan'ın kızı Ümmu Hişam (ra) şöyle rivayet etmiştir:

"Ben Kâf Suresi'ni ancak Resûlullah'ın ağzından ezberledim. O bu sureyi her cuma hutbede okurdu. Bizim tandırımız ile Resûlullah'ın (sav) tandırı birdi."[6]

Muhtevası

Surenin içerdiği konular şunlardır:

- Kur'ân'ın şanını övme
- Resûl'ün (sav) beşer olmasından dolayı müşrikler tarafından yalanlanması
- Yeniden dirilişin ispatı ve kevni olaylara dikkat çekilmesi
- Risaleti ve yeniden dirilmeyi inkâr eden müşriklere helak olan ve kendilerinin de bildiği kavimlerin hatırlatılması
- İnsanın Ahiret Günü'yle tehdit edilmesi ve Hesap Günü'nün korkusundan bahsedilmesi
- Allah'ın (cc) ilminin her şeyi kuşattığı ve nefislerin gizlediklerini bildiği
- Müminlere ahiret nimetlerinin vadedilmesi
- Nebi'nin (sav) onların yalanlamalarına karşı sabırlı olmasının, taatlerle Allah'a (cc) yönelmesinin ve Kur'ân'la davet etmeye devam etmesinin bildirilmesi[7]

Resûlullah (sav) bu sureyi bayram ve cuma günleri gibi, insanların bir araya geldiği, sosyal birlikteliğin sağlandığı yerlerde okurdu. Zira bu sure insanın geldiği yeri hatırlatır. İnsanın başlangıç noktasını, ölümden sonra dirilişi, hesap defterinin verilişini, Allah'ın (sav) huzuruna varışı, cennet, cehennem, sevap, ceza, teşvik ve korkutmayı bir arada işler.[8]

"Kâf ..."

1. bk. Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'ân-ı Kerim Meali, İFAV Yayınları
2. Darimi, Taberani; Mevsuatu't Tefsiri'l Me'sur, 71895
3. 54/Kamer, 1
4. Müslim, Tirmizi
5. Müslim, Müsned,
6. Müsned
7. Et-Tahrir ve't Tenvir, özetle
8. Ayrıca bk. Umdetu't Tefsir, Kâf Suresi Tefsiri

> Sure, harf ile başlıyor. Kur'ân-ı Kerim'de bu tür ayetlere ve ayetlerdeki harflere "Huruf-u Mukatta'a" adı verilir. Bu da birbirinden kopuk olan harfler anlamına gelmektedir. "Mukatta'a (kesilmiş)" denilmesinin nedeni okunurken birbirinden bağımsız bir şekilde tilavet edilmesidir.

Cumhur-u ulema Kâf harfini sükun ile okumuştur. Ebu Abdurrahman Es-Sülemi (rh), Ebu'l Mütevekkil (rh), Ebu Recâ ve Ebu'l Cevza (rh), "kâf e"; Ebu Rezin ile Katâde (rh), "kâf u"; Hasen ile Ebu İmran (rh) ise "kâf i" şeklinde okumuşlardır.

Burada "Kâf " harfinin ne olduğu, ne manaya geldiği ile ilgili farklı eserler varid olmuştur. Fakat Ebu Hayyan'ın da (rh) ifade ettiği üzere bunların herhangi bir delili yoktur.[9]

Sure, harf ile başlıyor. Kur'ân-ı Kerim'de bu tür ayetlere ve ayetlerdeki harflere "Huruf-u Mukatta'a" adı verilir. Bu da birbirinden kopuk olan harfler anlamına gelmektedir. "Mukatta'a (kesilmiş)" denilmesinin nedeni okunurken birbirinden bağımsız bir şekilde tilavet edilmesidir.

Huruf-u Mukattaa'nın Tefsiri Hakkında Görüşler

Konu hakkında birçok görüş zikredilmiştir. Fakat bunları iki ana başlık altında tasnif etmek mümkündür.

a. "Huruf-u Mukatta'a Tefsir Edilemez." Diyenler

Bazı ayetler ne lügat ne de nas ile anlaşılır. Bunların ilmi Allah'ın (cc) yanındadır. Huruf-u Mukatta'a da bunlardan biridir.

Bilgimizin olmadığı bir meselede konuşmak tehlikelidir. Eğer bu mesele, Allah'ın ayetleriyle ilgili ilim temelli olmayan yorumlarda bulunmak ise, çok daha tehlikelidir.

"Bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp (gördüğünden, duyduğundan, niyetlenip azmettiğinden) bunların hepsinden sorumludur."[10]

Kişi harflere mana yükler ve "Allah'ın muradı budur." derse zanna dayanarak Allah (cc) adına konuşmuş olur.

"(Şeytan) size ancak kötülüğü, fuhşiyatı ve Allah hakkında bilginiz olmayan şeyleri söylemenizi emreder."[11]

Tercih edilen görüş de budur.

b. Huruf-u Mukatta'a'yı Tefsir Edenler

İlk görüşün aksine ilim ehlinden bazıları Huruf-u Mukatta'a'nın tefsir edilebileceğini söylemişlerdir. Onlardan bazıları şöyledir:

• Bazıları bu tarz ayetleri sure ismi olarak kabul etmiştir. Sahabiler Peygamber'in (sav) namazlarının uzunluğu hakkında konuşurken şöyle demişlerdir:

9. Bunları şöyle sıralayabiliriz: "Birincisi: O, Allah'ın (cc) yemin ettiği bir kasemdir, O'nun isimlerindendir. Bunu İbni Ebi Talha (rh), İbn Abbas'tan (ra) rivayet etmiştir.

İkincisi: O, yeşil zebercetten bir dağdır. Bunu da Ebu Salih, İbn Abbas'tan (ra) nakletmiştir.

İkrime (ra), İbn Abbas'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: Allah (cc) 'Kâf' adında bir dağ yarattı, âlemi kuşatmıştır, damarları yedi kat yerin altındaki kayaya gider. Aziz ve celil olan Allah bir kenti sarsmak isterse, o dağa emreder, o da o kente bağlı damarı sallar.

Mücahid de (rh) şöyle demiştir: O, yeri kuşatan bir dağdır. Dahhak'tan (rh), onun yeşil zümrütten olduğu rivayet edilmiştir, göğün kenarları ona dayanmaktadır ve göğün maviliği ondandır.

Üçüncüsü: O, cehennemde ateşten bir dağdır. Bunu bir rivayette Dahhak (rh), İbn Abbas'tan (ra) nakletmiştir.

Dördüncüsü: O, Kur'ân'ın isimlerinden bir isimdir.

Beşincisi: O, bir kelimeden bir harftir." (Zadu'l Mesir)

10. 17/İsrâ, 36

11. 2/Bakara, 169

"Biz Peygamber'in (sav) namazını ölçtük. Öğle namazında الم (Secde Suresi) kadar okuduğunu gördük."

Burada Secde suresi'nin ismi yerine, surenin ilk ayetindeki Huruf-u Mukatta'a zikredilmiştir. Dolayısıyla bu görüşte yanlış bir şey yoktur.

• Bazıları bu harflerin manalarının olduğunu, ayette kısaltılmış hâlde yer aldığını söylemiş, delil olarak da Arapların bir şiirini getirmiştir:

قلت لها قفى فقالت قاف

"Dur, dedim ona ben, o da kâf (işte durdum), dedi."

"Araplar nasıl ki ق /Kâf harfi ile 'kalktım' anlamıı kastetmişlerse, Allah da (cc) Huruf-u Mukatta'a ile bazı manaları kastetmiştir." demişlerdir.

Daha sonra da harflere mana vermeye çalışmışlardır. Fakat Huruf-u Mukatta'a'nın manalar içerdiğini söylemek ve daha sonra da bir şiire dayanarak harflere mana vermek kabul edilebilecek bir davranış değildir. Şiirde ق/Kâf harfine "kalktım" manasının verilmesi önceden geçen bir kelimeye binaendir.

• Bazıları bunları kasem/yemin harfleri olarak kabul etmiştir.

• Bazıları ise Huruf-u Mukatta'a'nın Kur'ân'ın isimlerinden olduğunu söylemiştir.

Gayb Hususunda Allah'a Ortak Koşmanın Diğer Bir Adı: Ebced Hesabı

Burada bir meseleyi izah etmekte yarar vardır. Huruf-u Mukatta'a'yı tefsir edenler arasında en tehlikeli olanlar, harflere bazı sayılar verip, ileride gerçekleşecek hadiselerin tarihlerini tespit ettiklerini iddia edenlerdir. Bunların dayanak noktaları ise şu uydurma rivayettir:

"Bir gün, Yahudiler Allah Resûlü'nün (sav) الم ayetini tilavet ettiğini işitiyorlar. Bunun üzerine Allah Resûlü'ne şöyle diyorlar: 'Ey Muhammed! Biz senin 'الم' diye ayet okuduğunu işittik. Bizim yanımızda م /Mim 30, ل/ Lam 1, ا /Elif ise 40 sayısına tekabül eder. Yani senin saltanatının ömrü 71 senedir.' Etraftaki insanlara da 'Ömrü 71 sene sürecek bir davaya mı inanıyorsunuz?' şeklinde propaganda yaparlar. Ancak Allah Resûlü (sav), الم/Elif-Lam-Mim'in dışında المص /Elif-Lam-Mim-Sad'ın da olduğunu söylüyor. Yahudiler de çok üzülüyorlar. Çünkü onların yanında ص/Sad harfinin değeri 70'tir. Sonra الر/Elif-Lam-Ra'nın da olduğunu söyleyince Yahudiler perişan oluyorlar. Çünkü onların yanında ر/Ra'nın değeri 200'dür."

Uydurma rivayet böyle devam ediyor...

Ebced hesabının varlığına inananlar, bu rivayette hadisenin Allah Resûlü'nün (sav) yanında gerçekleşmesine rağmen onun ses çıkartmamasını delil alırlar.

Aslında bu konunun içinde çok mühim bir nokta saklıdır. O da İslam'ın yıkmak için gönderildiği cahiliyeyi tanımadan Kur'ân'ı hakiki manada anlamanın mümkün olmadığı gerçeğidir. Bu noktada siyer ilminin ne denli öneme haiz olduğu anlaşılabilir.

Bir örnekle hareket edelim. Ayetlerde "Allah'ın dışında dua ettikleriniz" ibaresi geçiyor. Bu ayetleri düşündüğümüzde şunu diyebiliyoruz: Günümüzde insanlar bu ayetleri okuyorlar, ama hâlâ türbelere gidip ibadet edebiliyorlar, ordan bereket umabiliyorlar.

Bunun sebebi de bu tarz ayetlerle yıkılan cahilî düzenden habersiz oluşlarıdır. Mekkeli müşrikler de kabirlerden yardım umuyorlardı, orada yatanların Allah katında değerli olduklarına inanıyorlardı, onları ilah olarak görmemelerine rağmen isteklerine aracı kılıyorlardı. İşte bu yüzden müşrik ismini almışlardır. Eğer kişi ayet ile ayetin arka planını birbirinden ayırırsa ortaya çıkan boşluğu elbette ona vahyeden şeytan dolduracaktır.

Temas ettiğimiz hususun konumuzla bağlantısı ise şöyledir: Mekkeli müşriklerin bilgi kaynaklarından birisi de kâhinlerdi. Dinî hususlarda malumat aldıkları kâhinlere hürmet eder, sözlerini kâle alır, hatta İlahi güçlere sahip olduklarına inanıp onlardan zarar görmekten çekinirlerdi. Gayba dair bilgilerin kaynağı olarak kabul ettikleri kâhinler, İslam'ın cahiliyede yıktığı en temel kurumlardan birinin mensuplarıydı.

"De ki: 'Göklerde ve yerde Allah'tan başkası gaybı bilmez.' Onlar, ne zaman diriltileceklerinin farkında değillerdir."[12]

12. 27/Neml, 65

> Mekkeli kâhinler yıldızlara, taşlara, rüyalara ve benzeri şeylere dayanarak gayptan haber verdiklerinde bu, cahiliye âdeti oluyor da Kur'ân'daki bazı harflere dayanarak gelecekten haber vermek nasıl "tefsir" olabiliyor?

"Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. (Gaybı) O'ndan başkası bilmez. Karada ve denizde olan her şeyi bilir. Herhangi bir yaprak düşmüş olsa mutlaka onu bilir. Yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık Kitap'ta yazılıdır."[13]

İslam bunu ortadan kaldırmak için gelmişse o zaman bir kimse hem kendisini İslam'a nispet edip hem de cahiliyenin bu kısmını ihya edemez. Böyle bir anlayış, Kur'ân'ın indirildiği toplumun gerçeklerini dikkate almadan ortaya konulmuş, temeli çürük bir inançtır.

Öyleyse asıl sorumuzu soralım. Mekkeli kâhinler yıldızlara, taşlara, rüyalara ve benzeri şeylere dayanarak gayptan haber verdiklerinde bu, cahiliye âdeti oluyor da Kur'ân'daki bazı harflere dayanarak gelecekten haber vermek nasıl "tefsir" olabiliyor?

Huruf-u Mukatta'a'nın Hikmeti

Huruf-u Mukatta'a'nın manasıyla ilgili izlenecek en isabetli yol, bunun bilgisinin Allah'ın yanında olduğuna inanmaktır. Ancak bu harflere mana vermememiz, onların inişinin bir hikmetinin olmadığı anlamına gelmez. Çünkü Allah'ın (cc), kâinattaki her bir tasarrufu, bildiğimiz ve bilmediğimiz pek çok hikmetler içerir.

"Gök, yer ve ikisi arasındakileri boş/amaçsız/öylesine yaratmadık. Bu, kâfirlerin zannıdır. (Girecekleri) ateş nedeniyle veyl olsun o kâfirlere!"[14]

Huruf-u Mukatta'a'nın hikmetiyle ilgili üç görüşten bahsedebiliriz:

Birinci Görüş:

Bir kısım ulema Huruf-u Mukatta'a'nın, sure başlarının bilinmesi için konulduğunu söylemiştir. Ancak bu pek isabetli değildir. Çünkü böyle olsaydı tüm surelerin başında Huruf-u Mukatta'a olması gerekirdi.

İkinci Görüş:

Müşrikler Kur'ân'ı dinlememek için özel bir gayret sarf ediyorlardı. Kulaklarını tıkıyor, ses çıkarıyor ve alkışlıyorlardı. İşte bir grup müfessir, müşriklerin bu hâlini ortadan kaldırmak ve onların dikkatini çekmek için Allah'ın (cc), Huruf-u Mukatta'a harflerini vahyettiğini söylemiştir.

Ancak bu görüş de bir yönüyle eksiktir. Eğer denildiği gibi olsaydı, müşriklere karşı okunan her ayet grubunda bu harflere yer vermek gerekirdi.

Üçüncü Görüş:

Huruf-u Mukatta'a, Mekkeli müşriklere karşı Allah'ın (cc) bir meydan okumasıdır.

Allah (cc) âdeta şöyle buyurmaktadır: "Bakın, işte bu Kur'ân sizin kullandığınız, harika ve beliğ şiirler okumak ve mükemmel konuşmalar yapmakla övündüğünüz Arap dilinin harflerinden oluşuyor. Eğer o bir beşer ürünüyse buyurun, siz de aynısını ortaya koyun!"

Huruf-u Mukatta'a'nın hemen akabinde gelen ayetlerin çoğu Kur'ân'ın kendisinden bahsettiği için hikmetin bu olduğunu söylemişlerdir. Nitekim tercih edilen görüş de budur. Allah (cc) en doğrusunu bilir.

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun." duamız ile...

13. 6/En'âm 59
14. 38/Sâd, 27

Hikmet Parıltıları

Hasan ibni Ali[1] (ra) şöyle demiştir:

"Dünya, peşinden geleni yere vurur. Dünyadan yüz çeviren kimse ise onu kim yerse yesin umursamaz. Dünyayı seven kimse, dünyalığı bol olan kimselerin kölesi olur.

Dünyanın azı yeterlidir, çoğu doyurucu değildir.

Dünü ile bugünü bir olan kimse aldanmıştır.

Dünü bu gününden daha iyi olan kimse de aldanmıştır.

Kendisinde kusur görmeyen kimse kusurludur. Kusurlu olan kimse için de ölüm daha hayırlıdır."[2]

1. Ali'nin (ra) torunudur.
2. Kenzu'l Ummal, 16/214, No. 44236

YAHUDİLERİN KIŞKIRTMALARI VE ALINAN TEDBİRLER

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.org

Küfür ve masiyetle yıllarını geçirmiş olan toplumların ıslahının bir anda olması mümkün değildir. Hatta birçok mesele anlaşıldı, özümsendi diye düşünülse dahi hiç ummadık yerlerde tekrar birer problem olarak karşımıza çıkabilir. Öyleyse acele etmemeli, umutsuzluğa kapılmamalı ve bununla birlikte hiç gevşeklik gösterilmemelidir.

İslam tarihinde pek çok dönüm noktası vardır. Bunlardan en önemlisi hicret ve sonrasında hicrete bağlı olarak gelişen hadiselerdir. Hicret aşamasını tamamlayan İslam toplumu yeni bir aşamaya geçmiş ve İslam'ın önündeki engelleri cihadla defetmeye başlamıştı. Bedir Savaşı, bu aşamanın ilk büyük basamağıydı.

Bedir Savaşı'nda kazanılan zafer, Medine içinde ve dışında hemen domino etkisi göstermişti. Dostluk ve düşmanlık yapanların safları netleşmiş ve daha önce sorun olmayan yeni topluluklar İslam tarihinde boy göstermeye başlamıştı.

Bu topluluklardan birisi de Yahudiler idi. Allah Resûlü'nün (sav) Ehl-i Kitap ile mücadelesi hicretten sonra bu konuda yoğun bir şekilde inen ayetlerde karşımıza çıkmaktadır. Peygamberimiz başlangıçta onlarla anlaşmalar yaptı. Onlar, bu anlaşmalara riayet etmeseler dahi kendi payına düşen şartlara uydu. Birçok ihlali görmezden geldi. Onlara nasihat etti. Haktan yüz çevirmemelerini tavsiye etti.

Tüm bunlara rağmen onlar en iyi bildikleri şeyi, yani fitne çıkarmayı sürdürdüler. Özellikle İslam ile beraber bitirilmeye çalışılan ırkçılık fitnesini körüklemek için birçok girişimde bulundular:

"Yaşlı bir kişi olan Yahudî Şâs ibni Kays, Müslimlere karşı oldukça kindar ve hasetçiydi. Bir gün Evs ve Hazrec'ten kişilerin oturduğu bir meclise uğradı. Evs ve Hazrec'in cahiliyedeki düşmanlıklarından sonra Müslim olmalarıyla birlikte aralarında meydana gelen birlik ve ülfeti görmekten öfkelendi ve onların bir arada olmalarının kendi menfaatlerine yaramayacağını düşündü. Yahudilerden bir genci onların meclisine göndererek ona Buâs Savaşı ve savaş esnasında meydana gelen olaylar hakkında şiir okuyarak oturanlara anlatmasını istedi. Buâs, Evs ve Hazrec'in birbirini katlettiği bir savaştı ve Evs Kabilesi, Hazrec'e karşı zafer kazanmıştı.

Yahudi gencin bu şekilde konuşmasıyla birlikte iki taraf arasında tartışma başladı. Evs'ten Evs ibni Kayzî'nin, Hazrec'ten Cebbâr ibni Sahr'a dilerse hemen şimdi savaşı tekrar başlatabileceğini söylemesi üzerine her iki taraf da silahlanıp Harre'de buluşmaya karar verdiler. Kendilerinin bu çağrısına Evs ve Hazrec'den katılanlar oldu.

Bu durum Peygamber'e ulaştığında yanında Muhacirlerle birlikte onlara geldi ve 'Ey Müslimler topluluğu! Allah sizi İslam'la şereflendirdikten, cahiliye işini ortadan kaldırdıktan ve sizi birleştirdikten sonra ve ben aranızdayken cahiliye davası mı güdüyorsunuz? Daha önce üzerinde olduğunuz küfre dönmeyi mi istiyorsunuz?' dedi. Bunun üzerine taraflar bunun şeytanın bir dürtüsü ve düşmanlarının bir hilesi olduğunu anladılar. Ellerindeki silahları atarak birbirlerinin boyunlarına sarıldılar ve Peygamber'le birlikte geriye döndüler. Bunun üzerine Allah (cc), Âl-i İmrân Suresi'nin 98 ila 105. ayetlerini indirdi."[1]

Bu ve benzeri hadiseler, aslında Medine İslam toplumunun yapısının ne kadar kırılgan olduğunu göstermesi yönüyle önemlidir. Zaten Medine ehli de bunun farkındaydı. Hatta Akabe Biatleri için gelen Medinelilerin Peygamberimize (sav) hitaben söyledikleri şu sözler meselenin ehemmiyetine işaret etmektedir:

"Biz ardımızda kavmimizi bıraktık. Onlar arasındaki düşmanlık ve kötülük hiçbir kavimde yoktur. Umulur ki Allah seninle onları bir araya getirir."

Peygamberimizin (sav) Medine'ye hicret ettiği ilk dönemde Evs ve Hazrec arasında düşmanlık devam etmekteydi. Bundan dolayı her iki kabile de birbirlerinin yaşadıkları bölgelere girmekten korkuyordu. Peygamberimiz, kendisini karşılamaya gelenler arasında Es'ad ibni Zürâre'yi (ra) göremeyince nerede olduğunu sormuş, Evsliler de onun kendilerinden birini öldürdüğünü söylemişlerdi. Es'ad ibni Zürâre birkaç gün sonra yüzünü örtmüş bir hâlde Peygamber'in yanına ancak gelebilmişti. Ertesi gün Peygamberimiz (sav) Evslilerden Es'ad ibni Zürâre için eman talebinde bulunmuş, onlar da Peygamber'in talebini yerine getirerek Es'ad ibni Zürâre için eman verdiklerini ilan etmişlerdi.[2]

Allah Resûlü (sav) bir yandan bu fitneyi İslam kardeşliği vesilesiyle bitirmeye çalışırken diğer yandan da birlikteliği baltalayacak Yahudi fitnesine karşı teyakkuzda bekliyordu. Evs ve Hazrec arasında savaşa dönüşmek üzere olan bu hadisede olduğu gibi olaylar yaşandığında hemen müdahale ediyor ve cahiliye damarlarının kabarmasına fırsat vermiyordu.

Bu hadiseler cahiliye toplumlarında ıslah faaliyeti yapan tüm Müslimler için ibretler barındırmaktadır. Öncelikle bilinmesi gereken husus şudur: Küfür ve masiyetle yıllarını geçirmiş olan toplumların ıslahının bir anda olması mümkün değildir. Hatta birçok mesele anlaşıldı, özümsendi diye düşünülse dahi hiç ummadık yerlerde tekrar birer problem olarak karşımıza çıkabilir. Öyleyse acele etmemeli, umutsuzluğa kapılmamalı ve bununla birlikte hiç gevşeklik gösterilmemelidir.

Aynı şekilde Allah Resûlü'nün (sav) hızlı müdahalesi, yaşadığımız toplumdan haberdar olmamız gerektiğini ve ihtiyaç olması durumunda direkt sahaya inilmesinin zaruret olduğunu göstermektedir. Sorunları tespit etmek bazen tek başına yeterli olmaz. Önemli olan erkenden müdahale edebilmektir.

Allah Resûlü böyle bir olaya müdahale ederken yanında Muhacirler vardı. Yani Peygamberimizle uzun süre vakit geçirmiş ve İslam'ın esaslarını özümsemiş bir kitle. Sorunların çözümü sırasında örneklik pozisyonunda olan bir topluluğun varlığı, problemlerin kısa sürede hallolması için oldukça etkilidir.

Tüm bunlara ek olarak, uyarının Kitap ve sünnet temelli olması ve aynı zamanda fertler üzerinde

1. İbni Hişam

2. İbni Hişam

etkili olabilmesi için İslam cemaatinin bireylerinin bu bilinçle yetiştirilmesi gerekir. Birçok vakada olduğu gibi burada da sahabe hata yapmış, ama Peygamberlerinin (sav) sözünü ve ayetleri işitince hemen tevbe etmişlerdir.

"Allah'ın ipine hep beraber/topluca tutunun ve ayrılığa düşmeyin. Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın! Bir zamanlar düşmandınız da Allah kalplerinizi birbirine ısındırmıştı. O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Siz ateş çukurunun kenarındaydınız da sizi ondan kurtarmıştı. Hidayete eresiniz diye Allah ayetlerini sizin için açıklamaktadır."[3]

Günümüzde bilinçli olarak sünnete ve dolayısıyla Kitab'a yönelik saldırılar, insanların gönüllerinde bu kaynaklara karşı soğukluk oluşturmaktadır. Toplumların ıslahı bu iki kaynak temelli olacaksa o zaman Müslimlerin bir başka görevi de Kitap ve sünnetin hürmetini muhafaza etmek için çabalamaktır. Esasen bu nedenle Mekke'de müşrikler, Medine'de de Yahudiler vahiy hakkında şüphe uyandıracak propaganda ve yollara başvurmuşlardır.

Yahudilerin bir oyununu Kur'ân şu şekilde ifşa etmektedir:

"Ehl-i Kitap'tan bir grup: 'Günün başında iman edenlere indirilene inanın. Günün sonunda da inkâr edin. Umulur ki onlar da (dinlerinden) dönerler.' dedi."[4]

Yahudilerin Müslimlere sıkıntı çıkarttıkları tek husus ırkçılık üzerinden fitne üretmek değildi. Ekonomik gücü elinde bulundurdukları için bu konuda da problemler çıkarıyorlardı. Alışverişlerinde aldatmaya gidiyor, tekelcilik yapıyor, alacak/verecek ilişkisine ihtimam göstermiyorlardı. Allah Resûlü bu durumda hem Müslimlerin haklarını muhafaza etmeye çalışıyor hem de İslam toplumunun ekonomik olarak bağımsız olacağı adımlar atıyordu. Çünkü bir toprak parçasına sahip olmak tek başına yeterli değildi. Aynı zamanda o topraklarda rahatça yaşayabilmek de gerekiyordu. Bunu sağlayabilmenin yollarından birisi de herhangi bir grubun tekelinde olmayan ve İslam'ın çizdiği sınırlara riayet ederek topluma hizmet eden bir ekonomik sistemdi.

Neticede Allah Resûlü (sav), yaptıkları onca şeye rağmen onlara gösterilen müsamahayı yanlış yorumlayan bu gruplarla parça parça ilgilendi ve onları gayet güzel bir siyasetle Medine İslam toplumundan uzaklaştırdı. Bu siyaseti uyguladığı ilk kavim, Bedir Savaşı'nın akabinde Beni Kaynuka Yahudileri oldu.

Beni Kaynuka Yahudileri silah ve adam sayısı olarak Medine'de oldukça güçlü bir konumdalardı. Bedir Savaşı öncesinde yaptıkları sebebiyle Allah Resûlü (sav) savaş sonrasında onlara bir nasihatte bulundu:

İbni Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Resûlullah (sav) Bedir Günü Kureyş'i hezimete uğratıp Medine'ye gelince Yahudileri Kaynukaoğulları çarşısında toplayıp, 'Ey Yahudi cemaati! Kureyş'in başına gelenler sizin de başınıza gelmeden Müslim olun.' dedi. Onlar ise 'Ey Muhammed! Kureyş'ten, savaş bilmeyen tecrübesiz bir toplulukla savaşman seni aldatmasın. Eğer sen bizimle savaşsaydın, bizim nasıl insanlar olduğumuzu ve bizim gibi bir cemaatle daha evvel hiç karşılaşmadığını anlardın.' dediler.

Bunun üzerine Allah (cc) şu ayet-i kerimeleri indirdi:

'O kâfirlere de ki: 'Yenileceksiniz ve cehenneme sürükleneceksiniz. Orası ne kötü bir yataktır.' Şüphesiz ki sizin için (Bedir Günü) karşı karşıya gelen iki toplulukta (dersler çıkaracağınız) ayet/ibret vardır. Bir grup Allah yolunda savaşıyordu. Diğeri ise kâfirdi ve (müminleri) çıplak göz ile kendilerinin iki misli görüyorlardı. Allah, yardımıyla dilediğini destekler. Şüphesiz ki bunda, (çokça Kur'ân okuyup, Allah'ın şer'i ve kevni ayetleri üzerinde kafa yordukları için) basiret sahibi olanlara ibretler vardır.'[5] "[6]

Bu son uyarıyı da dikkate almayan Ben-i Kaynuka Yahudileri için artık tehlike çanları çalmaya başlamıştı. Allah (cc) nasip ederse bir sonraki yazımızda Ben-i Kaynuka Yahudilerinin yaptığı ve bardağı taşıran son damla olan hadiseyi ve sonrasında yaşananları anlatmaya çalışacağız.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

3. 3/Âl-i İmran, 103
4. 3/Âl-i İmran, 72
5. 3/Âl-i İmran, 12-13
6. Ebu Davud

Tarihte Sünnet'e yönelik sapkınlıklar hep olmuştur. Sünnet'e bağlılık ve var olan doğru tasavvur nedeniyle bu akımlar zamanla yok olmuştur. Son yüzyılda zayıflayan bu doğru tasavvur olgusu; Sünnet'e dair şüphelerin oluşması, inkâr edilmesi, alay edilmesi ve akıl ile tearuzu durumunda mercuh sayılması gibi sapkınlıkları beraberinde getirmiştir.

SÜNNET NEDİR?

Enes DOĞAN

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Allah'a hamd, Resûl'üne salat ve selam olsun...

Rabbimizin inayetini ve tevfikini umarak Allah Resûlü'nün (sav) sünnetini, dindeki yerini ve etrafındaki şüphelerin defini konu edinen bir yazı silsilesine başlayacağız inşallah.

Konunun ehemmiyetine ve ele alış nedenlerine dair şu noktalara dikkat çekebiliriz:

a. Sünnete tabi olmak, "Muhammedun Resûlullah" şehadetinin bir gereğidir. Sünnet, Kur'ân-ı Kerim'den sonra ikinci teşri kaynağıdır. İslam'ın hükümleri, Kur'ân'dan sonra Sünnet'e dayanır. Her ne kadar teşri kaynağı olarak ikinci sırada gelse de kendisine ittiba açısından Kur'ân ile aynı dereceye sahiptir. Sünnet, Allah'ın Kitabı'nın açıklamasıdır. Allah'ın Kitabı'nda murad edilenler, Allah'ın Peygamberi (sav) tarafından açıklanmıştır...

Kısacası Sünnet, bir Müslim'in olmazsa olmazıdır. Binaenaleyh, her bir Müslim, İslam'ın asli dayanaklarından olan sünnete dair doğru bir tasavvura sahip olmalıdır. Bu konuda doğru bir tasavvura sahip olmamak, kişinin dinden sapmasına sebep olmaktadır.

b. Sünnete bağlılığın ve doğru tasavvurun zayıfladığı bireylerde/toplumlarda, insi ve cinni şeytanların bozuk tasavvurları hâkim olmaktadır.

Tarihte Sünnet'e yönelik sapkınlıklar hep olmuştur. Sünnet'e bağlılık ve var olan doğru tasavvur nedeniyle bu akımlar zamanla yok olmuştur. Son yüzyılda zayıflayan bu doğru tasavvur olgusu; Sünnet'e dair şüphelerin oluşması, inkâr edilmesi, alay edilmesi ve akıl ile tearuzu durumunda mercuh sayılması gibi sapkınlıkları beraberinde getirmiştir. Ayrıca doğru bir tasavvura sahip olmayanlar, Sünnet'e dair şüphe oluşturma gayretinde olan kâfirlerin etkisinde kalmış ve çalınan maya onlarda tutmuştur.

Dolayısıyla Sünnet'e bağlılığın kuvvetlenmesi ve batıl tasavvurların izale edilerek, yerine doğru bir tasavvurun oluşturulması gerekmektedir.

Bu yazı silsilesiyle bu tasavvurun oluşmasına -az da olsa- katkımızın olmasını hedefliyoruz...

***

Sünnet Nedir?[1]

Kur'ân ve Sünnet Arap dili üzeredir. Dolayısıyla şer'i kavramlar lügatten alınmıştır. Şeriat, Arap lügatinden bir kelimeyi, şer'i bir kavram hâline getirirken kelimenin anlamını genişletme, daraltma, farklı bir anlam yükleme gibi bazı tasarruflarda bulunmuştur. Bazen de herhangi bir değişikliğe gitmemiştir. Şeriatın lügat üzerindeki bu tasarrufunun farkında olmanın faydası, kavramların içeriğini ve mefhumunu şeriatın istediği şekilde doldurmaktır. Bu tasarrufu gözetmeksizin kavramları anlamaya çalışmak, kavramların içeriğinde ve maksadında şeriattan sapıtmakla sonuçlanabilir. Bu nedenle Sünnet'in hem lügat manasına hem de ıstılah manasına değinmeliyiz.

Lügat Anlamı

Sünnet Arap lügatinde yol, yöntem, kaide, kanun, davranış şekli, tarz, üzerinde devam edilen şey, tabiat/yapı veya hayat biçimi anlamlarına gelmektedir. Lügatteki anlamıyla sünnet; kötü veya iyi olan ya da yerilmeye veya övülmeye layık olan şeyler için kullanılır. Örneğin, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim İslam'da iyi bir sünnet açarsa açtığı sünnetin ecri ve kendisinden sonra, onunla (o çığırla) amel edenlerin ecirleri, sevaplarından hiçbir şey eksilmeden ona aittir. Kim de İslam'da kötü bir sünnet açarsa, açtığı sünnetin günahı ve kendisinden sonra onunla amel edenlerin günahları, günahlarından bir şey eksilmeden ona aittir."[2]

Hadisteki "iyi sünnet açarsa/ مَنْ سَنَّ سُنَّةً حَسَنَةً" ve "kötü sünnet açarsa/ مَنْ سَنَّ سُنَّةً سَيِّئَةً" ibareleri kelimenin lügat anlamında kullanılmıştır.[3]

Istılah Anlamı

Sünnet,

"أقوال النبي صلى الله عليه وسلم، وأفعاله، وتقريراته، التي يُسْتَدَلُّ بها على الأحكام الشرعية

Kendisinden şer'i hükümler istidlal edilen, Allah Resûlü'nün (sav) sözleri, fiilleri ve takrirleridir."

Şer'i hükümden kastedilen, farz/vacip, sünnet/mendup, haram, mekruh ve mübah gibi hükümlerdir. Allah Resûlü'nün (sav) sözlerinden, fiillerinden ve takrirlerinden/onayladıklarından şer'i bir hüküm ispat edilenlere sünnet denilmiştir.

Istılah anlamı olarak zikrettiğimiz bu tanım, fıkıh usulü ilmindeki tanımdır. Bunu seçmemizin nedeni, genel olarak yazı silsilesinin, sünnetin şer'i bir delil oluşu ve etrafındaki şüphelerin defedilmesi hakkında olmasındandır. Sünnet kavramı farklı ilim dallarında da kullanılan bir kavramdır. Her bir ilmin sünnete yüklediği anlam farklı olmuştur:

Akide İlminde Sünnet

Akide ilminde Sünnet, bidatin zıddı olarak kullanılmıştır. Bidat, itikadi veya amelî olarak birtakım yenilikler çıkarmak ve bunların dinden olduğunu iddia etmektir. Sünnet ise kişinin hem itikadında hem de amellerinde Allah Resûlü'nden (sav) miras kalanlara bağlı kalması, ona tabi olması ve din adına yenilikler çıkarmaktan uzak olmasıdır. Akide kitaplarında "Falan sünnet ehlidir." ibaresiyle, onun akidevi ve amelî bidatlerden berî olduğuna ve Allah Resûlü'ne tabi olan bir kimse olduğuna dikkat çekilir.

1. bk. Dr. Mustafa Es-Siba'i, Es-Sünnetu ve Mekanetuha fi't-Teşri'i'l-İslami, s. 87; Abdulkerim En-Nemle, El-Muhezzeb fi Usulu'l Fıkhi'l Mukaren, 2/633; Prof. Dr. Talat Koçyiğit, Hadis Usulü, s. 1; Prof. Dr. Zekiyuddin Şa'ban, İslam Hukuk İlminin Esasları, s. 91

2. Müslim, 1017

3. Sünnet kelimesine başka örnekler için bk. 3/Âl-i İmran, 157; 8/Enfal, 38; 17/İsrâ, 77; 48/Fetih 23; 35/Fâtır, 43…

Örneğin, bu anlamda İbni Mesud (ra) şöyle der: "Sünnette orta yollu olmak, bidatte olup çok çalışkan olmaktan daha hayırlıdır."[4]

Yine şu söz bu kullanıma örnektir: "Dinde bidat çıkaran hiçbir kavim yoktur ki; mutlaka Allah, onlardan benzer bir sünneti çekip almasın."[5]

Fıkıh İlminde Sünnet

Fıkıh ilminde Sünnet, farzın/vacibin zıddıdır. Farz/Vacib, şeriatın kesin bir dille yapılmasını emrettiği hükümlerdir. Binaenaleyh Sünnet,

"ما طلب الشارع فعله طلبًا غير جازم

Şeriatın kesin bir dille olmaksızın talep ettiği şeylerdir."

veya

"ما ثبَت طلبه بدليلٍ شرعي، من غير افتراض ولا وجوب

Şer'i bir delille talep edilmesi farz veya vacip olmaksızın sabit olan şeydir." demektir.

Bu kullanıma örnek olarak, Ali (ra) şöyle der: "Vitir namazı, farz namazlar gibi farz değildir. Fakat Resûlullah'ın (sav) yaptığı bir sünnet (nafile) namazdır."[6]

Hadis İlminde Sünnet

Hadis ilminde Sünnet,

"أقوال النبي صلى الله عليه وسلم وأفعاله وتقريراته وصفاته الخِلْقِية والخُلُقية، وسائر أخباره، سواءٌ أكان ذلك قبل البعثة أم بعدها/

Nebi'nin (sav) sözleri, fiilleri, takrirleri, ahlaki ve yaratılış sıfatları ve ister bi'setten önce ister sonra olsun hakkındaki diğer haberlerdir." demektir.

Sözlü sünnete örnek: "Kimin yaptığı amel, bizim yolumuz üzere (meşru kıldığımız ve yaptığımız şekilde) olmazsa onun ameli reddedilir."[7]

4. Lalekai, Şerhu Usuli İtikad, 115; Darimi, Beyhaki
5. Bu lafzı İmam Ahmed, Müsned'inde (4/105), Allah Resûlü'nün (sav) hadisi olarak rivayet etmiştir. Aynı söz, tabiin ve selefe ait olarak da nakledilmiştir. Hassan ibni Sabit ve Ömer ibni Abdulaziz (rh) gibi kimselere ait olarak da nakledilmiştir. Racih olan; sözün hadis değil, selefe ait bir söz olmasıdır.
6. Tirmizi, 454; Nesai, 1676
7. Müslim, 17-18

Fiilî sünnete örnek: Allah Resûlü'nden (sav) aktarılan, ibadetlerin şekli hakkındaki tüm rivayetler verilebilir.

Takrirî/Onaylama sünnetine örnek: Amr ibni As'tan şöyle rivayet edilmiştir:

"Zat-u Selasi'l Gazvesi'nin soğuk bir gecesinde ihtilam oldum. Gusül almam durumunda ölmekten endişe ettim ve teyemmüm aldım. Sonra arkadaşlarıma sabah namazını kıldırdım. Bunu Allah Resûlü'ne anlattılar. Allah Resûlü, 'Ey Amr! Sen arkadaşlarına cünüblü olduğun hâlde namaz mı kıldırdın?' dedi. Ben, gusletmeme engel olan durumu ona anlattım ve 'Allah'ın, 'Kendinizi ödürmeyin. Şüphesiz ki Allah, size karşı merhametlidir.'[8] buyurduğunu işittim.' dedim. Bunun üzerine Allah Resûlü güldü ve bir şey demedi."[9]

Tanımlar Neden Farklıdır?

Her ilmin gayesi birbirinden farklıdır. Bundan dolayı, sünnete yaptıkları veya yükledikleri anlamlar farklı olmuştur:

Fıkıh usulü, şer'i ve amelî hükümleri delillerden istinbat etme gayesine sahiptir. Bu gayesi nedeniyle sünnet kavramına "şer'i hükümlerin dayanağı, delili" şeklinde anlam yükler.

Akide, kişinin itikadında ve amellerinde Kur'ân ve Sünnet'in çizgisinden sapmaması, Kur'ân ve Sünnet'te inanılması gerekenlere iman etmesi, inkâr edilmesi gerekenleri reddetmesi gayesine sahiptir. Dolayısıyla sünnet kavramına "iman, inkâr ve ittiba" açısından bakar ve bu şekilde tarif eder.

Fıkıh ilmi, tafsilî delillere dayanıp ibadetlerde ve fiillerde hükümleri belirlemek ve birbirinden ayırmak amacına mebnidir. Bu nedenle sünnet kavramını, bir insanın yapacağı fiillere haram, helal, farz, sünnet, mübah olması yönüyle değerlendirir.

Hadis ilmi ise Allah Resûlü'nün (sav) genel olarak tanınması, güzel örnekliğinin incelenmesi üzerine kuruludur. Bu gayesinden dolayı Allah Resûlü hakkında aktarılan her şey sünnet olarak isimlendirilmiştir.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle...

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

8. 4/Nîsa, 29
9. Ebu Davud, 334; Ahmed, 17739

SUYUNU YOLCULARDAN ESİRGEYEN İNSAN

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.org

Ameller, akıbetin/neticenin belirleyicisidir. Herkes ahirette Rabbini görmek, onunla konuşmak ister. Herkes Rabbi tarafından temizlenmeyi umar. Ancak bu mükâfata yalnızca, salih amelde bulunanlar ve yasaklardan kaçınanlar nail olacaktır.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla…

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve onun güzide ashabına selam olsun.

Ebu Hureyre'nin (ra) rivayet ettiğine göre Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç kişi vardır ki, Kıyamet Günü'nde Allah onlarla konuşmayacak, onların yüzüne bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlara acı bir azap vardır: Bir çölde ihtiyacından fazla suyu bulunmasına rağmen onu yolculardan esirgeyen kimse; ikindiden sonra bir kişiye malını satarken 'Bunu şu şu fiyata aldım.' diyerek Allah adına yemin eden, öyle olmadığı hâlde müşterinin kendisine inandığı kimse; devlet başkanına sadece dünyevi çıkarları için biat eden, devlet başkanı ona mal verdiği zaman biatine bağlılık gösteren, vermediğinde ise biat sözüne bağlılık göstermeyen kimse."[1]

1. Buhari, Müsakat 5, Ahkâm 48; Müslim, İman 171-173

Aziz Kardeşim,

Hepimizin hayali ve arzusudur Rabbimizi görmek, onunla konuşmak. Bize her türlü nimeti ikram eden; hastalandığımızda şifa veren; meleklerini bize hizmetkâr kılan; göğü üstümüze tavan, yeri altımıza döşek yapan; eş ile huzur, çocuk ile gözümüzü aydın kılan; dünyayı bu kadar muhteşem yaratan ve merhameti ile bizi kuşatan Allah'ı (cc) görmekten, onunla konuşmaktan daha güzel ne olabilir ki insan için? Bundan daha büyük bir mutluluk ve sevinç yoktur.

Ve o gün insan, günahlarından temizlenme çabasında olacaktır. Kendini pak hâle getirmek için başkalarını suçlayacaktır. O kadar ki evladını, kendisi yerine ateşe atılması için fidye olarak sunacaktır.

Ateşin korkusuyla karşılaşan insan, günahlarıyla kirlenmiş sayfalarının Allah (cc) tarafından temizlenmesini istemez mi? Elbette ister. Hesaptan, azaptan kurtulmak ister insan. Çaresizliğinin karşısında Rabbinin yardım etmesini, temizlemesini canı gönülden ister insan.

Ameller, akıbetin/neticenin belirleyicisidir. Herkes ahirette Rabbini görmek, onunla konuşmak ister. Herkes Rabbi tarafından temizlenmeyi umar. Ancak bu mükâfata yalnızca, salih amelde bulunanlar ve yasaklardan kaçınanlar nail olacaktır.

O gün ahirette insanlar iki kısımdır. Bazıları Rablerinin nurunu görüp, onunla aydın olacak ve Rableriyle konuşacaktır. Bazı insanlar da vardır ki o gün Rablerinin nurundan mahrum bir şekilde karanlıklar içinde kalacaklardır:

"O gün (bazı) yüzler parıl parıldır. Rabbine bakmaktadır. (Bazı) yüzler de asıktır. Belini kıracak (azabın) kendisine yapılacağını bilir."[2]

İnsana verilebilecek en büyük ceza; ibadet ettiği ve kendisini yaratan Rabbini görememesi, onunla konuşamaması ve Rabbinin, kendisini temize çıkarmamasıdır.

Kıymetli Kardeşim,

Yukarıda zikrettiğimiz hadis-i şerifte, Rablerini göremeyecek insanların vasıfları zikredilmiştir. Sırayla bu vasıfları incelemeye çalışalım:

2. 75/Kıyâmet, 22-25

> Çöl yolculuğunda suya muhtaç olana, suyumuzu vermemek en başta merhametsizliktir. Kalbin, taştan da öte katı olduğunu gösterir. Susuzluktan ölmek üzere olan bir kişinin karşısında, hangi iman ve vicdanla su tüketilebilir ki?

1. İhtiyaç Fazlası Suyunu Yolculardan Esirgeyen İnsan

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur:

"Üç kişi vardır ki, Kıyamet Günü'nde Allah onlarla konuşmayacak, onların yüzüne bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlara acı bir azap vardır: Bir çölde ihtiyacından fazla suyu bulunmasına rağmen onu yolculardan esirgeyen kimse..."[3]

Hayatın meşakkatlerinden biri de yolculuktur. Yolcular; kaçırılmak, kaza yapmak ve hatta ölmek gibi birçok tehlikeyle iç içedir. Bu nedenle kendisine yardımda bulunacağımız sınıflar arasında yer alırlar:

"Sadakalar (zekât malları), Allah tarafından belirlenmiş bir farz olarak yalnızca fakirlere, miskinlere, zekât

3. Buhari, Müsakat 5, Ahkâm 48; Müslim, İman 171-173

memurlarına, kalbi İslam'a ısındırılanlara, kölelere, borçlulara, Allah yolunda olanlara ve yolda kalmışlara verilir. Allah (her şeyi bilen) Âlim, (Hüküm ve hikmet sahibi olan) Hâkim'dir"[4]

Müslim, paylaşandır. Paylaştıkça malın bereketinin arttığına inanır. Bir kişinin sıkıntısını, ihtiyacını giderdiğinde Allah'ın da (cc) onun sıkıntısını gidereceğini bilir. En önemlisi, "Elimdeki bütün mal ve mülklerin asıl sahibi ben değilim, benim ve tüm mülkümün sahibi Allah'tır. O, bana cömert davranıp lütfetmişken ben neden başkasına, ihtiyaç sahibine vermekte cimri davranayım?" diye düşünür.

"Göklerin ve yerin mirası Allah'a ait olmasına rağmen, ne oluyor size ki infak etmiyorsunuz?"[5]

Hadis-i şerifte Peygamberimiz (sav), çöldeki yolcuya su infakı yapmaktan bahsediyor. Çölün nasıl bir havası olduğu hepimizin malumudur. Bu tür yerlerde su, hayati önem taşır.

Çöl yolculuğunda suya muhtaç olana, suyumuzu vermemek en başta merhametsizliktir. Kalbin, taştan da öte katı olduğunu gösterir. Susuzluktan ölmek üzere olan bir kişinin karşısında, hangi iman ve vicdanla su tüketilebilir ki?

Biz, "Komşusu açken, tok yatan bizden değildir."[6] anlayışa sahip olan İslam dininin fertleriyiz. "Sizden biriniz, kendisi için arzu edip istediği şeyi, din kardeşi için de arzu edip istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olmaz."[7] diyerek paylaşmayı imanla eşdeğer gören, infaka önem gösteren ve insana değer veren İslam'ın fertleriyiz. Bilmeliyiz ki mülk her ne kadar sahibinin olsa da bu nimetten, yolcu da hak sahibidir.

Hadis-i şerifte, fazla olan suyun infakı örnek verilse de bu misali genel tutmak gerekir. Yiyeceğin, elbisenin, malın ve paranın fazla olması durumunda da paylaşmak, her Müslim'in üzerine düşen bir görevdir. Peygamberimiz (sav), bizlerden insanların hâllerini yakından gözlemlememizi, ihtiyaçları olduğunu gördüğümüzde paylaşmamızı istiyor. Yani paylaşmak için birinin gelip istemesini beklemek doğru değildir, iman ve kardeşlik anlayışına aykırıdır. Sadakada güzel olan, istenmeden verilmesidir. Meseleyi daha iyi anlamamıza yardımcı olacak şu kıssa üzerinde biraz tefekkür etmeye çalışalım:

"Ali bir gün evinde otururken kapı çaldı. Ali kalkıp kapıya baktı. Komşularından biri gelmişti. Komşusu ona selam verdi. O da onun selamına cevap verdi. Sonra Ali, komşusuna, 'Ne istiyorsun?' diye sordu. Komşusu utanarak, 'Şu kadar paraya ihtiyacım var. Bana borç para verir misin?' dedi. Ali eve girdi. Komşusunun istediği parayı alıp geldi. Komşusuna verdi. Komşusu sevinerek dönüp gitti. Ali de eve girdi, oturup derin bir düşünceye daldı, sonra da ağlamaya başladı. Fatıma Annemiz, kocasının ağladığını görünce ona şöyle dedi: 'Ey Ali! Neden üzülüp ağlıyorsun? Komşumuzun istediği parayı ona verdin. Sevinmen gerekir.' Ali ona şöyle cevap verdi: 'Ey Fatıma! Sen komşuluğu bu kadar kolay mı sanıyorsun? Bizim görevimiz, komşumuzun hâlini sormaktı. Böyle bir ihtiyacı olduğunu öğrenince o gelip istemeden önce, parayı götürüp ona vermekti. Neden görevimizi yapamadık diye üzülüyorum...' "

Değerli Kardeşim,

Yazımızın sonuna geldik. Hadiste zikredilen diğer vasıfları, sonraki yazılarımızda yazma umuduyla...

Rabbim bizleri fakirin hâlinden anlayan ve merhametle muamele eden kullarından eylesin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

4. 9/Tevbe, 60
5. 57/Hadîd, 10
6. Buhari
7. Buhari, İman

- Tevhid ile şirk, tabiatları gereği kavga hâlindedir. Şirk ehli buldukları her fırsatta, düşmanlıklarının gereği olarak, İslam'a ve değerlerine saldırır. Kur'ân'ın ifadesiyle "Kinleri ağızlarında belirmiştir. Sinelerinin sakladığı (kin) ise çok daha büyüktür."[1]
- Şirk ehli bazen Müslimlere savaş açar, bazen de Allah'a (cc) ve Resûl'üne (sav). Müslimlere açılan savaş, Allah'ın sünneti gereği "döngüsel" bir tabiata sahiptir; bazen onlar kazanır bazen biz.[2]
- Allah'a ve Resûl'üne açılan savaşa gelince bu, düz bir çizgide ilerler. Bu savaşın bir tarafı mutlak galip, bir tarafı mutlak mağluptur. Bu, dün de böyleydi, bugün de böyle olacak. Allah ve Resûl'ü kazanacak; Fransa kaybedecek.[3]
- Geçmişimizden hatırlayalım: Küfür orduları Allah Resûlü'ne (sav) hakaret etmeye başlayınca, İslam âlimleri zaferi müjdelerdi. Hiç şaşmaz, Allah Resûlü'ne hakaretin ardından bozguna uğrarlardı.
- Allah ömür verirse hep birlikte göreceğiz: Fransa'nın yaktığı ateş, Fransa'yı yerle bir edecek! Allah (cc) Semud Kavmi'ni helak etmek isteyince, kavmin şakîlerine deveyi kestirmişti.[4] Bu şakîler de Allah Resûlü'ne (sav) sövdü.
- İlk Charlie Hebdo densizliğinden sonra ne olmuştu? Fransa siyasi, iktisadi ve toplumsal kriz yaşamıştı. Sömürgesi olan Afrika ülkelerinde dahi sıkıntılar yaşamaya başlamıştı. Birinci densizlik sarstı; inşallah ikincisi yıkacak.
- Fransa densizliği kadar üzücü olan bir diğer mesele, konunun iç siyasete malzeme yapılmasıdır. Çin, ABD, Rusya ve 28 Şubat'ta İslam'a açıktan savaş açanları müttefik sayanların, Fransa'ya Allah Resûlü (sav) için tepki gösterdiklerine inanacak mıyız?
- Zira İslam, ihtiyaç hâlinde meydanlarda harcamak için el altında tutulan "ihtiyaç akçesi" değildir. Dinini iç siyaset malzemesi yapanların, o dine hakaret edenlere söylecek sözü yoktur, olmamalıdır.

Halis BAYANCUK

1. 3/Âl-i İmran, 118
2. bk. 3/Âl-i İmran, 140
3. bk. 58/Mücadele, 20-21
4. bk. 27/Neml, 48-52

BUNLAR BAŞKA YOKSUL

Mahi
mahi@tevhiddergisi.org

...Zaman yoksullarının tanımadığı bir zaman dilimidir ân. Onlar ânı harcarlar. Farkına dahi varmazlar. Bu harcamanın bedeli büyüktür. Görmezden gelinmiş, ihmal edilmiş, işlenmemiş duygular biriktikçe birikir.

Siz hiç zaman yoksullarını gördünüz mü?

Hani şu zamanın peşinden koşan; çağın hızına ayak uydurmaya çalışan; bilim, teknoloji, sağlık, eğitim ve daha birçok alandaki yenilikleri yakalamayacağım diye çırpınan ya da ihtiyaç olmadığı hâlde ihtiyaçmış gibi dayatılanları elde etmek için çokça çalışan veya sosyal medya aracılığıyla dünyayı kurtarmak için sabahlayan... ve kendine zaman ayıramayan yoksullar...

Gördünüz mü onları?

Göremezsiniz. Onlar dahi kendilerini -sözüm ona yoğunluktan- göremiyor çünkü.

Onların işleri çoktur, ilgileri çoktur, ihtiyaçları çoktur, aceleleri çoktur; ama vakitleri yoktur.

Koştururlar, çalışırlar, hesaplarlar, araştırırlar; ama hiç durmazlar.

Çeşit çeşitlerdir. Kimilerinin geçmişle bağları sıkıdır. Temcit pilavı gibi geçmişi ısıtıp ısıtıp ortaya koyarlar. Vakitlerini orada harcarlar. Kimileri tûl-i emelden kurtulamazlar. Geleceğe dair ha bire plan yaparlar. Her birinin ortak yanı ânı hiç yakalayamamalarıdır. Ânda olamazlar. Kendilerini ânın akışına bırakamazlar. Bir de bakarlar ki hay huy ile geçmiş ömür... Sona gelmişler.

Oysa yazık, ne içinde var oldukları kâinatın güzelliklerini seyredebilmişler doya doya ne yağmurdan sonra mis gibi toprak kokusunu çekebilmişler içlerine derin bir nefesle ne de bir karıncanın küçücük bedeniyle taşıdığı yiyecekle yaptığı yolculuğunu izleyip düşünmüşler derin derin...

Ne evde çocuklarının sesini tatlı bir sada olarak duymuşlar ne de akşam yemeklerinde ailecek bir araya gelişlerini bir şükür vesilesi olarak görmüşler...

Ne sabahın ilk ışıklarını evinin penceresinden sakince izleyebilmişler ne de akşama doğru caddede akan insan seline uzun uzun bakıp, "Nereye bu gidiş?" diyebilmişler...

Ne kendilerini tanımış, eksiklerini görmüş, onarmaya çalışmışlar ne de ehlini hakkıyla tanıyabilmiş, ihtiyaçlarını gözetmişler.

Ne acılarını yaşayabilmişler ne de hatalarını fark edebilmişler.

Bu hengamede hayatı hep teğet geçmişler.

Zaman yoksulları, yaşadıklarını sanmışlar. Oysa hayatlarının suikastçıları bizzat kendileri olmuşlar.

Bu arada sahi nedir hayat?

Hayat ne geçmiştir ne gelecek, ândır... Ânda olmaktır. Ânı yaşamaktır. İşte o zaman hem geçmişimiz hem de geleceğimiz anlam kazanır. Zira yaşanmıştır/yaşanacaktır. Ân be ân yaşanacaktır... Hissederek yaşanacak. Öylesine değil, her ânın farkına varılacak. Sevinçler de hüzünler de mutluluklar da kederler de o ömre bir his, bir ders bırakacak.

Fakat buna rağmen zaman yoksullarının tanımadığı bir zaman dilimidir ân. Onlar ânı harcarlar. Farkına dahi varmazlar. Bu harcamanın bedeli büyüktür. Görmezden gelinmiş, ihmal edilmiş, işlenmemiş duygular biriktikçe birikir. Sevilmesi gerekenler yeterince sevilemez, ifade edilmeyi bekleyen sözcükler dillendirilemez... Kâinata bakıp bakıp iman tazelenmez, sevinçlere şükredilmez, hatalardan ibret alınmaz, acılar onları olgunlaştırmaz.

Bu mevzu uzar gider. Fakat ne olur şu ânın kıymetini bilelim. Her ânın.

Ve bununla ilgili, çocuklara yazılsa da bizim de istifade edeceğimiz çok güzel bir kitapla veda edelim. Kitabın adı "Üç Soru". Aslında bir yetişkin kitabıyken[1] farklı bir yazar tarafından çocuklar için uyarlanmış.

Kitabın kahramanının kafasını kurcalayan üç soru var:

Bir şeyleri yapmak için en doğru zaman ne zamandır?

Bizim için en önemli kişi kimdir?

Yapmamız gereken nedir?

Nikolay, sorularını hayvan dostlarına soruyor. Cevaplar onu pek tatmin etmeyince bir başka hayvanın yanına gidiyor. Cevapları yaşayarak öğreniyor.

Haydi buyurun efendim, bu cevapları öğrenmek için Nikolay çok zahmet çekti. Biz de biraz zahmete katlanalım. Okuyarak öğrenelim.

Kitabın adı: Üç Soru

Yazarı: Jon J. Muth

Yayınevi: Kuraldışı

> ...Sahi nedir hayat? Hayat ne geçmiştir ne gelecek, ândır... Ânda olmaktır. Ânı yaşamaktır. İşte o zaman hem geçmişimiz hem de geleceğimiz anlam kazanır. Zira yaşanmıştır/yaşanacaktır. Ân be ân yaşanacaktır...

1. Kitabın yazarı Tolstoy'dur.

BİLGİNİN ŞİFRESİ: GENETİK VE DNA

Dr. Gözde TERCUMAN
gozdetercuman@tevhiddergisi.org

...Bir hücrenin özelliklerini belirleyen temel faktör, hücrenin sahip olduğu genetik bilgisi, yani DNA'dır. Vücuttaki her bir hücrenin ne hücresi olacağını, hangi görevi yapacağını ve her türlü davranışını DNA belirler. DNA, bir organizmada o organizmanın ihtiyacı olan her bilgiyi taşır.

Görsel 1: DNA sarmalı

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Bütün canlıların temel özelliği, kendilerini çoğaltabilme yeteneklerinin olmasıdır. Tüm organizmalar, kendi yapı ve işlevlerini belirleyecek genetik bilgiyi ebeveynlerinden kalıtırlar (alırlar). Bütün hücreler, daha önce var olan hücrelerden köken aldığı için, genetik materyal kopyalanmalı ve her hücre bölünmesi sırasında yavru hücreye aktarılmalıdır.

Hiçbir hücre kendisini yoktan var edemez, hep kendinden önceki hücreden bölünür. El-Hâlık olan Allah'ın, ilk defa o hücreyi yaratması lazımdır ki; diğer hücreler de yaratılan o ilk hücreden çoğalabilsin. İlki yaratan da yarattığını çoğaltıp yayan da Allah'tır (cc).

DNA'nın başlıca rolü bilginin uzun süre saklanmasıdır. Bir hücre sahip olduğu DNA'nın her bilgisini kullansa da kullanmasa da DNA, o genetik

şifreyi (bilgiyi) saklar ve muhafaza eder. Hücrenin bölünmesi sırasında da yavru hücreye bu genetik bilginin tamamını aktarır. Bu bölünmenin bir istisnası vardır. Üreme hücrelerinde genetik bilginin tamamı aktarılmaz. İkiye bölünür ve yarım yarım aktarılır. Buna mayoz bölünme denilir. Bu bölünme şekli kadınlarda yumurta hücresinde, erkeklerde sperm hücresinde görülür. İnsanların bu kadar farklı görünüşte olmasının sebebi her anne ve babanın yavrusuna mevcut genetik şifresinin yarısını aktarması ve o yarım genetik şifreye sahip yumurta hücresi, yarım genetik bilgiye sahip sperm hücresiyle birleştiğinde bir araya gelen karşılıklı bilgilerden belli kurallara göre bir karışım yapılmasıdır. Bu aşamada birçok faktör rol oynar.

1865'te bir bezelye deneyinde bu genetik şifrenin çalışma prensibinin temelleri atılmıştır. Her karakteri belirleyen bir gen çifti vardır. Biri anneden, diğeri babadan gelir. Biri yeşil, diğeri sarı bezelyeyi oluşturacak iki farklı bezelye türünün birbirleriyle döllenmesi şu sonuçları doğurmuştur: Genetik bilgi olarak sarı, yeşil ve melez bezelyeler oluşmuştur. Melez olan bezelye, genetik bilgi olarak hem sarı rengi hem de yeşil rengi taşımasına rağmen, görüntüsü sarı renk olmuştur. Anlaşılmıştır ki sarı renk gen, yeşil renk gene baskın (dominant) gelmiştir. Sarı renk gen ile yeşil renk gen, yavru bezelyede birbiriyle karşı karşıya geldiğinde bezelye tamamen sarı renk özelliği göstermiş; yeşil renk, sarı renge göre pasif (çekinik) kalmıştır. Hücre, taşıdığı genetik bilgi olan DNA'yı, farklı şekilde dış görünüşe yansıtabilir.

Bir kadın, yumurta hücresine bazı özel bölünme teknikleriyle mevcut genetik bilgisinin yarısını aktarır. Kadın insan hücreleri 46 kromozomdur (44+XX). Kadının döllenmeye hazır yumurta hücreleri ise 23 kromozomdur (22+X). Aynı şekilde bir erkeğin her hücresi 46 kromozomdur (44+XY). Erkek, sperm hücrelerine özel bölünme teknikleri olan mayoz bölünmeyle 23 kromozom aktarır. Erkeğin spermlerinin yarısı 22+X, diğer yarısı 22+Y genetik bilgisine sahiptir.

Burada gösterilen X (dişi) ve Y (erkek) kromozomları cinsiyet kromozomlarıdır ve DNA'da cinsiyet bilgisini taşır. Eğer (22+X) yumurta hücresini, genetik bilgisi 22+X olan bir sperm döllerse oluşan bebek bu bilgilerin toplamı olan 44+XX olur ve kız bebek dünyaya gelir. Eğer (22+X) yumurta hücresini, genetik bilgisi 22+Y olan bir sperm döllerse oluşan bebek 44+XY olur ve erkek bebek dünyaya gelir.

Y kromozomu, X kromozomuna baskındır. Bir bebeğin cinsiyetinin kız olabilmesi için 2 X genetik bilgisine ihtiyaç vardır. Oysa bir bebeğin erkek olabilmesi için bir tane Y genetik bilgisi yeterlidir, yanında bir tane X (dişi) genetik bilgisi olduğu hâlde X kromozomuyla yan yana geldiklerinde Y kromozomunun hükmü geçer.

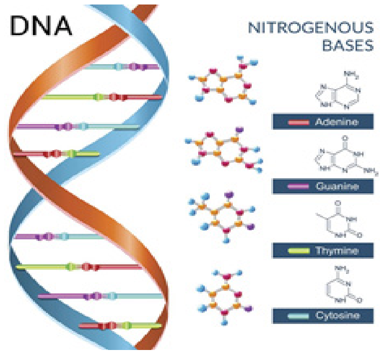
Bir kadın sadece X (dişi) bilgisi taşıdığından, erkek bebek olması için babadan gelen Y (erkek) kromozomu gereklidir. Aynı şekilde kız bebek olabilmesi için de kadının yumurta hücresine, X (dişi) genetik bilgili sperm ulaşması gerekir. Cinsiyeti belirleyen etken, temel olarak babanın spermindeki genetik bilgidir.

Yukarıdaki iki örnekte görüldüğü gibi bir hücrenin özelliklerini belirleyen temel faktör, hücrenin sahip olduğu genetik bilgisi, yani DNA'dır. Vücuttaki her bir hücrenin ne hücresi olacağını, hangi görevi yapacağını ve her türlü davranışını DNA belirler. DNA, bir organizmada o organizmanın ihtiyacı olan her bilgiyi taşır. Bazı dokuların bazı hücrelerinde DNA'nın bir kısmı aktiftir, başka bir dokudaki başka hücrelerde ise DNA'nın başka bir kısmı aktiftir. Böylece vücut iş bölümü yapar. Ama bir organizmadaki her hücre aynı genetik yapıyı içerir. Beyin hücresi de aynı DNA'ya sahiptir, insanın ayak parmak hücresi de aynı DNA'ya sahiptir. Sahip olduğu DNA'nın farklı bölümlerini çalıştırır, farklı iş yapar ve farklılaşır.

DNA'nın yapısını nükleotid denilen birimler oluşturur. Bir virüste 200.000 civarında nükleotid bulunur. İnsan DNA'sında ise 3 milyardan fazla olduğu düşünülüyor. 2000'li yılların başlarında insanın genomik haritası keşfedildi. Bu 3 milyar nükleotid baz dizilimi elde edildi ve bir genomik harita çıkartıldı. Bazı insanlarda bu nükleotid birimlerinde bozukluklar (mutasyonlar) saptandı ve bu mutasyonlar bazı hastalıkların sebebi olarak tespit edildi.

İnsan genomunun yanı sıra balıkların, kurbağaların, tavukların, köpeklerin, kemirgenlerin ve hatta primatların da dâhil olmak üzere birçok canlının genom dizileri keşfedildi. Bu diğer canlıların genom dizilerinin büyüklük olarak insan genomu ile aynı olduğu saptandı. Hatta insan, fare, tavuk ve

zebrabalığı genomları karşılaştırıldığında protein kodlayan genlerin bir kısmının ortak olduğu; bu canlıların hepsinde olduğu görüldü. Öte yandan 3000 kadar genin ise bu dört tür için spesifik olduğu; diğerlerinde asla bulunmadığı ve sadece o canlıya özel olduğu görüldü.

Görsel 2: DNA bazları ve dizilimleri

Bunun gibi birçok çalışma gösterdi ki en basit canlıdan en kompleks canlıya kadar hepsinde ortak olan gen bölümleri vardır. Bununla birlikte her canlının kendi türüne özel spesifik bölümleri de mevcuttur. Her tür içerisinde de her birey kendine has genetik bilgi kısımları barındırır.

Birçok farklı canlı türü mevcuttur, bilim insanları hâlâ hepsini bulabilmiş değil. Dünyanın en derin yeri kabul edilen Mariana Çukuru incelendiğinde, insanlık tarihinden bile eski olabileceği düşünülen canlı türleriyle insanoğlu 2020 yılında karşılaşıyor. Bu kadar farklı çeşitte canlının, birbirleriyle ortak olan gen bölümleri ve birbirinden tamamen farklı olan, sadece kendilerine özgü gen bölümleri mevcut. Gen dizilimlerinin çoğunluğu benzese de bazı farklılıklar, canlıları birbirinden ayırıyor, dünyanın yaratılışından beri hiçbir canlı türü birbirine benzemiyor.

Bir DNA'nın yapısını nükleotid denilen birimler oluşturur, demiştik. Bu nükleotidleri oluşturan DNA'da 4 adet baz (adenin-guanin-sitozin-timin) bulunur.

Bu 4 adet baz, DNA'da belli düzen ve sırayla karşılıklı yerleşiyor, alttakine ve üsttekine belli kurallarla bağlanıyor ve böylece uzun DNA sarmalı oluşuyor. Bütün bu sırayı, düzeni oluşturan, bu dizilim kurallarını belirleyen Er-Rabb olan Allah'tan başkası değildir. Rabbimiz önce yaratıyor, eşsiz ve benzersiz kılıyor; sonra da yarattıklarına bir düzen ve kural koyuyor.

Birbirleriyle belli kurallara göre dizilen bazların her bir bölümü DNA'da farklı bir bilgiyi kodluyor. Peki, nasıl oluyor da bir canlı türü olan insandaki bu DNA, farklı farklı görünüşteki milyarlarca insanı oluşturuyor? Bu insanlar birbirine benzese de görünüşlerinde ciddi farklılıklar oluyor. Herkesin temelde burnu, kaşı, gözü, dudağı, yanağı, alnı mevcut; ama hepsi birbirinden farklı. Burun geni her insanda var, ama her burun birbirinden farklı. Tarihte yaşamış hiçbir insan birbirinin aynısı değil. Tek yumurta ikizleri dahi, ki tek yumurta ikizlerinin tüm genetik yapısı birbiriyle aynıdır, dikkatli bakıldığında farklılıklara sahip oluyor. Hiçbir insanın parmak izi birbiriyle aynı değil; tek yumurta ikizlerinin, genetik yapısı tamamen aynı olan insanların bile farklılıkları olabiliyor.

DNA'nın sahip olduğu bilgilerin kodlamasına "genetik" olarak adlandırılıyor. Bu kodlanan bilginin dış görünüşe aktarılmasına da "fenotip" deniliyor. DNA'daki bilgiyi kodlayan genlerin karşılıklı bir araya gelmesi sonrasında dominant ya da çekinik olması özelliğine göre bir taraf gen susabiliyor ve diğer taraf gen konuşuyor. Örneğin renkli gözleri düşünelim. Kahverengi göz geni dominanttır. Diğer mavi ve yeşil göz rengi geni çekinik genlerdir. Yukarıda da örneklendirdiğimiz gibi kahverengi göz rengi geninin yanına mavi veya yeşil göz rengi gelirse bu iki göz rengi çekinik kalır ve dominant olan gen hâkim olur; kişi kahverengi göz rengine sahip olur.

Bir bilginin birçok farklı genetik şifresi vardır. Göz rengi genetik bilgisinin bile 3 çeşidi vardır. İnsanın sahip olduğu özelliklerin de oldukça fazla genetik bilgisi vardır ve birbirleriyle farklı kurallarda bir araya gelerek farklılıklar meydana getirir.

Ela göz rengi vardır, ama ela göz rengi geni yoktur. Öyleyse bu renk nasıl oluşuyor?

Ela göz rengi iki çekinik gen olan yeşil ve mavinin bir araya gelmesiyle ikisinin de özelliğini göstermesi sonucu oluşur. Ela göz geni diye bir gen olmamasına rağmen, iki gen bir araya geldiklerinde kendi özelliklerinden bambaşka bir özellik gösterebiliyor

Her canlı türünde kodlu olan bir genetik şifre mevcuttur, bu genetik şifre farklı mekanizmalarla bir davranış ve görünüş kalıbı oluşturuyor. Bu davranışı belirleyen bazı kurallar vardır. Bu kuralları değiştiren bazı faktörler mevcuttur ki bunlardan ikisi epigenetik faktörler ve mutasyonlardır.

ve ikisinin karışımı bambaşka bir sonuç ortaya çıkarabiliyor.

Bir sürü kahverengi göz rengine sahip insan vardır, ama dikkatli baktığımızda her kahverengi göz bile birbirinden farklıdır. Peki, bu nasıl oluyor?

Bir genetik bilginin beklenen fenotipik (dış görünüş) özellikleri göstermemesinin bazı nedenleri vardır. Bir kişinin genlerinin davranışı sadece genlerin DNA veya baz dizilimine bağlı değildir, epigenetik faktörler de gen davranışlarını etkiler.

Epigenetik, bir bireyin genetiğinin DNA dizilimi dışındaki faktörlerle kontrol edilmesidir. Epigenetik değişiklikler genleri açıp kapatabilir ve genetik bilginin dış görünüşe nasıl yansıyacağına karar verebilir.

Ela göz rengi geni olmamasına rağmen, iki tane farklı genetik bilginin, aynı anda farklı derecelerde aktif olmasıyla karışım bir renk oluşur, bu epigenetik bir faktördür. Yine aynı şekilde kahverengi göz renginde, baskın olan kahverengi göz geni yanında farklı bir göz rengi geninin epigenetik faktörlerle bir miktar dâhil olmasıyla kişinin kahverengi göz renginin tonu değişebilir.

Buraya kadar hücrenin içinde olan genetik bilgilerin dış görünüşe yansıyarak fenotipik özellikleri belirlemesini ve bu belirleme esnasında bazı epigenetik faktörlerin de genetik bilginin dışa yansımasını değiştirebildiğini konuştuk.

Peki, bir kişinin sahip olduğu genetik bilgi sonradan değişebilir mi?

Evet değişebilir. Bu değişikliğe mutasyon adı verilir.

Mutasyon, genetik bilgide meydana gelen kalıtsal[1] değişikliklerdir. Mutasyonların en önemli sonuçlarından biri, bir sonraki kuşağa farklı genetik özellikler aktarılmasına neden olmasıdır. Bu ise, farklı fiziksel fenotipik özelliklere sahip bireylerin meydana gelmesi anlamına gelir. Bu mutasyonlar pozitif veya negatif yönde olabildiği gibi sessiz de olabilir, yani bir etkiye sahip olmayan mutasyonlar olabilir. Negatif yöndeki mutasyonların örnekleri bazı hastalıklar ve kanserlerdir. Genlerin bir kısmında mutasyon oluşur, o genetik bölge normal çalışma mekanizmasının dışına çıkar ve kanser meydana gelebilir. Göz renginin normalde kahverengi olduğu ve kahverengi göz rengi geninin mutasyona uğraması sonrası mavi ve yeşil göz renkleri meydana geldiği söylenmektedir. Bu pozitif yöndeki bir mutasyondur. Bazı mutasyonlar ise hiçbir etki göstermez, sessiz mutasyonlardır.

Mutasyonların çok çeşitleri vardır. Örneğin bir mutasyon DNA'daki kromozom bölgesinin sayısını değiştirebilir, yapısını değiştirebilir, o bölgenin kaymasına sebep olabilir... Örneğin hepimizin bildiği Down Sendromu; genetik bir mutasyon sonucu oluşur. Normalde 46 (44+XX veya 44+XY) kromozomlu olması gereken insan, mutasyon sonucu 21 numaralı kromozomun bir tane fazla olması nedeniyle insanın 47 kromozomlu olması hastalığıdır. Bu fazlalık "tipik down sendromu görünüşü"nü ve çeşitli seviyelerde farklılık gösteren zekâ geriliğini meydana getirir.

Her canlı türünde kodlu olan bir genetik şifre mevcuttur, bu genetik şifre farklı mekanizmalarla bir davranış ve görünüş kalıbı oluşturuyor. Bu davranışı belirleyen bazı kurallar vardır. Bu kuralları değiştiren bazı faktörler mevcuttur ki bunlardan ikisi epigenetik faktörler ve mutasyonlardır.

Peki, bir insanın sahip olduğu genetik bilgi arttırılıp azaltılabilir mi? Çevresel faktörlerle genetik bilgi iyileştirilip daha yüksek performans gösterebilir mi?

Evet. Bunun en güzel iki örneği zekâ ve boy geli-

1. Kalıtım, ana hücrenin yavru hücreye aktardığı genetik bilgidir. Kuşaktan kuşağa aktarımdır.

şimidir. Boy geni rakamsal olarak çok çeşitli bilgiler içerir. Anneden ve babadan gelen boy genlerinin karışımı ile kişinin boyunun maksimum ne kadar olabileceği bilgisi DNA'sında kodludur. Ama çevresel faktörler bu genetik bilginin ne kadarına ulaşılacağına etki eder. Kişinin spor yapması, dengeli ve düzenli beslenmesi, daha iyi bir yaşam koşullarına sahip olması çok etkilidir. Farklı boylarda olan ikizleri bu etkiye örnek olarak verebiliriz.

Zekâ da böyledir. Zekânın maternal kalıtıldığı, yani zekâ genlerinin anneden çocuğa geçtiği düşünülüyor. Zekâ genlerinin X kromozomu; yukarıda belirttiğimiz dişi cinsiyet kromozomunda kodlandığı yönünde çalışmalar mevcut. Nasıl kalıtıldığı henüz tam olarak anlaşılamasa da zekânın genetik bir temeli mevcuttur. Bazı sosyal sebepler nedeniyle doğumlarından sonra farklı ailelerin yanında büyümüş tek yumurta ikizleri üzerinde yapılan bir çalışmada, tamamen aynı genetik şifrelemeye sahip olan, yani DNA'sı tamamen aynı olan tek yumurta ikizlerinin, büyüdükten sonra zekâlarında anlamlı farklılıklar bulunmuş. Bu iki kardeş tamamen aynı genetik bilgiye sahip olmasına rağmen, ikisinde de aynı zekâ geni olmasına rağmen birisinin, çevresel faktörlerin etkisiyle diğerinden daha zeki olduğu saptanmış. Bu gösterir ki genetik bilgi kaynaktır, ancak çevresel faktörlerle iyileştirilebilir.

Yine başka bir örnek verecek olursak, bir aile ortamı temel olarak aynı çevresel faktörlere sahiptir. Bir annenin veya bir babanın her çocuğuna davranış şekli farklılıklar gösterse de temel olarak benzerdir. Buna rağmen bir ailenin her çocuğu aynı olmaz. Daha bebeklikten ciddi farklılıklar gözlemlenir kardeşler arasında, dikkatli bir göz hemen fark edebilir. Bu da gösterir ki çevresel faktörler, kişinin o kişi olması için temel belirleyici değildir. Sahip olduğu genetik bilginin çok büyük rolü vardır.

Kişi, sahip olduğu genetik bilgi seviyesine tam anlamıyla ulaşamayabilir. Bununla birlikte çevresel faktörlerle, üzerinde sarf ettiği çabayla maksimum seviyeye sahip olabilir. Maksimum seviye genetiğimizde kodludur, bu seviyenin ne kadarına ulaştığımız ise çabamız ve çevresel faktörlerimize bağlıdır.

Genetik bilgi bir aile soyunda aynı düzende akıp gitmez. Bazı benzerlikler olsa da o genetik bilgi her bireyde yeniden düzenlenir. Bir annenin yumurta hücresi oluşturması veya bir babanın sperm hücresi oluşturması, elmayı bıçakla ikiye keser gibi net bir çizgide oluşmaz. Annede veya babada hiç kullanılmayan gen bölgesi, çocuğa aktarılmış olabilir ve bu gen bölgesi çocukta aktif hâle gelebilir. Annede veya babada aktif bir şekilde dominant olarak kullanılan genler çocuğa aktarılabilir, aktarılan bu genler aktif olabilir veya çocuğa aktarıldığında pasifleşebilir. Anneden veya babadan gelen genler birbiri ile karşılaştığında birisi dominant, birisi çekinik olabilir ve ona göre çocukta özellik gösterebilir veya epigenetik özellikler devreye girip ikisinden de bir miktar özellik gösteren yeni bir durum oluşturabilir. Anneden veya babadan gelen genler mutasyona uğrayabilir ve bambaşka çalışan bir gen özelliği ortaya çıkabilir. Bu yeniden düzenlenme sonucunda bir çocuk, anne ve babaya genel olarak benzese de, mutlaka kendine has özellikler ortaya çıkartır. Çocuk; anne ya da babanın bir uzantısı değildir. Yeni bir karakterdir, yeni bir bireydir. Mavi gözlü bir anne ile yeşil gözlü bir babanın ela gözlü çocuğu olabilir. Kısa boylu bir anne ile uzun boylu bir babanın çocuğu; uzun da olabilir, kısa da olabilir, ortalamayı da yakalayabilir. Sakin ve yumuşak huylu bir ebeveynin sert ve mücadeleci, savaşçı bir çocuğu olabilir. Kendisi gibi sakin ve yumuşak huylu bir çocuğu da olabilir.

Fıtrat da genetik bilgi gibi insanda kodlanmıştır. Bazı insanların mizaçları sert veya yumuşak olabiliyor. Peygamberimiz (sav) bir hadisinde, "Allah (cc), Âdem'i (as) yeryüzünün her bir tarafından aldığı bir avuç toprakla yarattı. İnsanlar da toprağın kalitesine, toprağın kıymetine göre geldiler. Siyah ırk, beyaz ırk, kırmızı ırk ve bunun arasında olan melez ırk işte bu sebepten oldu. Kimisi pis bir insan oldu/habis oldu. Kimisi ise güzel bir insan oldu/tayyip oldu." buyurmuştur.

İnsanların deri renginin farklı renklerde olması bu şekilde genetik dizilimlerle belirleniyor. Siyahi bir baba ile beyaz ırktan olan bir anne evlendiğinde çocukları iki genin karışımı şeklinde melez oluyor. Siyahi anne babalar, çocuklarına bu genetik bilgiyi aktarıyor ve çocukları da siyahi oluyor. Veya Asya ırkına sahip insanların belirli bir dış görünüşleri mevcuttur. Bu insanlar çocuklarına aynı genetik bilgileri aktarıyor ve aynı fenotipik özelliklere sahip çocuklar oluşuyor. Farklı genetik bilgiye sahip siyahi ırk ile Asya ırkından

olan bireylerin çocukları ise birbirlerinin karışımı farklı bir özellik gösteriyor, melez ırk oluşuyor.

Belli bölgelerde ve belli coğrafyalarda "gen havuzu" dediğimiz durum meydana gelir. Örneğin Afrika bölgesinde doğan bütün çocuklar siyahi olur, anne babaları siyahidir çünkü. Aynı/Benzer genler sürekli bir araya gelir ve aynı sonucu verir. Farklı bir gen karışmaz, gen havuzuna yeni bir gen dâhil olmaz. Asyalıları ele aldığımızda diğer insanlardan farklı, ama kendi aralarında benzer bir dış görünüşe sahip olduklarını görürüz. Farklı genetik özelliklere sahip insanlarla evlenmedikleri, kendi içlerinde kapalı bir toplum oldukları ve dışarıdan farklı genler katılmadığı için sınırlı bir gen havuzu oluşur. Bu durum da beraberinde bir sakınca oluşturmaktadır. Nadir görülen ve çekinik kromozomla kalıtılan bazı hastalıkların, bu gen havuzunda çekinik olan diğer genlerle bir araya gelme ihtimali diğer toplumlara göre daha yüksektir. Normalde dominant bir genin karşısında sessiz kalıp hastalık oluşturmadan normal bir yaşantıya sahip olabilecek bir gen; sınırlı gen havuzunda diğer çekinik genlerle bir araya gelip, diğer toplumlara göre daha fazla hastalık oluşturur. Akdeniz anemisi olarak bilinen talasemi hastalığı bunun bir örneğidir. İki taşıyıcı ebeveyn evlenirse çocuklarının talasemi hastası olma olasılığı daha yüksek olur. Talesemi hastalığı nadir görülse de bu tür toplumlar arasında sık görülebilmektedir. Ailede hasta olan birey çocuklarına genetik bilgiyi paylaştırır ve taşıyıcılar meydana gelir. Taşıyıcılar birbirini bulduğunda normalde çekinik olan genler bir araya gelip hastalık durumunu oluşturur. O sülale sürekli birbiri içinden evlenen ve dışarıdan kız alıp vermeyen kapalı bir toplum oluşturursa taşıyıcı olan çekinik genler sürekli bir araya gelir. Hastalık normal popülasyondan daha sık görülür. Talasemi taşıyıcılığı toplumda evlilik öncesi alınan kan ile taranmaktadır. Başka bir genetik kalıtıma sahip hastalık ise fenilketonüridir. Bu hastalık da çekinik bir genle taşınır, benzer mekanizmalarla hastalık meydana getiriyor. Fenilketonüri, yenidoğan bebekte "topuk kanı testi" ile taranan ve tedavisi hemen başlanabilen bir hastalıktır.

Zekânın genetik haritada bir yerlerde kodlu olduğu kesindir, ancak tam olarak neresinde ve nasıl olduğu bulunamamıştır. Fazla ya da eksik genetik bilgiye sahip olan bireyler genel olarak zihinsel engelli olmaktadır.

Normalde dominant bir genin karşısında sessiz kalıp hastalık oluşturmadan normal bir yaşantıya sahip olabilecek bir gen; sınırlı gen havuzunda diğer çekinik genlerle bir araya gelip, diğer toplumlara göre daha fazla hastalık oluşturur. Akdeniz anemisi olarak bilinen talasemi hastalığı bunun bir örneğidir. İki taşıyıcı ebeveyn evlenirse çocuklarının talasemi hastası olma olasılığı daha yüksek olur.

Genetiğin, davranışlar üzerinde etkisi olup olmadığı hâlâ araştırılıyor. Çok karmaşık davranış kalıplarının genetik bilgilere bağlanması oldukça zor olsa da tek yumurta ikizlerinde yapılan çalışmalar farklı sonuçlar ortaya çıkarıyor. Bir başka dikkat çeken çalışma ise bir genetik hastalık olan Jacob's Sendromu'dur. Bu sendroma sahip erkeklerde bir tane Y kromozomu fazladan bulunuyor. Normal erkek 44+XY genetiğine sahipken; bu sendromda erkek 44+XYY genetiğine sahiptir. Bu sendroma sahip erkeklerin şiddete daha meyilli ve suç işlemeye daha yatkın oldukları görülmüş. Bu sendrom ve sonuçları; "Şiddet eğilimli davranışların genetiği Y kromozomu üzerinde mi taşınıyor?", "Davranışların genetikle bir bağlantısı var mı?" gibi ve daha birçok soruyu akıllara getirse de kanıtlanmış bir bilgi yoktur.

Selametle kalınız.

DOSTANÎ Û NEYARTÎYA EHLÊ TEWHÎDÊ

Osman SADIKOĞLU

Hezkirina Allah -azze we celle- ji bo qelb amelekî herî bi rûmet e. Her çi amelên ku mirovekî nêzî Allah -azze we celle- dike hebe di bingeha wî de muhabbetullah heye.

Şertê (5.) Pêncemîn:

Hezkirina Ehlê Tewhîdê û Buxzkirina Dijminên Wê Hezkirina Allah -azze we celle-

Serê vê hezkirinê muhabbetullah e. Hezkirina Allah -azze we celle- eslê tewhîdê ye. Kesên mumîn ji her tiştî zêdetir hez Allah dikin. Kesên ku îman anîne ji ber pêwistîya tewhîdê zêdetir hez Allah -azze we celle- dikin. Ev, esl û hewcetîya ubûdîyetê ye.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ وَلَوْ يَرَى الَّذٖينَ ظَلَمُوٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمٖيعًا وَاَنَّ اللّٰهَ شَدٖيدُ الْعَذَابِ

"Ji însanan hin kes, hinek tiştên din ji Allah re dikin şirîk/hevpar. Bi qasî

Ew kesên ku îdîaya hezkirina Allah -azze we celle- dikin, bi îteata Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- mes'ul in û ev li ser wan ferz e.

ji Allah hez dikin, ji wan jî hez dikin. Lê ew ên îman anîne jî; ji her tiştî zêdetir û ji her kesî zehftir ji Allah hez dikin. Ew ên (li nefsa xwe) zilmê dikin, xwezî di berê de bizanibûna; her wekî dema ezab dibînin fêm dikin ku: Hemû hêz/quwwet yê Allah e û ezabê Allah pir zor û asê ye."[1]

Kesên mumîn, ji ber bîr û bawerîya tewhîdê ji her tiştî zêdetir hez Allah dikin. Jixwe esil û pêwistîya ubûdîyetê jî ev e. Lewre tewhîd ew e ku, kesê mumîn di qelb û di qewl û di amelên azayên xwe de Allah -azze we celle- yek bigire. Hezkirin Allah -azze we celle- ji bo qelb amelekî herî bi rûmet e. Her çi amelên ku mirovekî nêzî Allah -azze we celle- dike hebe di bingeha wî de hezkirin heye.

Lâîlâheîllallah jî tewhîd girtina hezkirinê ye. Bitenê hezkirina ji bo Allah û ew ên ku Allah destûra hezkirina wan daye.

Kesê mumîn hez Allah û hezkirîyê Allah dike. Hez wan kesan û tiştan jî dike ku, Allah emrê hezkirina wan kirîye. Herweha di çavkanîya hezkirinê de tewhîd kirina Allah pêk tîne.

Her çibe bila bibe, mirovek weke ji Allah hez dike ji heyînîyeke ji xeyrî Allah hez bike ha ev hezkirina wî dibe şirk. Lewre bi helwesta xwe wesfeke ku aîdê Allah e dide hin kes û tiştên din an jî di wê wesfê de ewana dike hevpar.

Ew ayetên me li jor teqdîm kirin ji vê mijarê re delîleke zelal û eşkere ye. Mirovên weke ku hez Allah dikin ji wan heyînîyan hez dikin, ew heyînî ji bo wan dibin îlah û şirîkên ji xeynî Allah azze we celle.

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَۙ تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفٖي ضَلَالٍ مُبٖينٍ

اِذْ نُسَوّٖيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمٖينَ

"Li wê derê bi hev dikevin û wiha dibêjin. Wallahî, em di rêşaşîyeke eşkere de bûn. Lewre me hûn û Rebbê alemê wekehev digirtin"[2]

Weke ku van ayetan fêm dibe ew muşrîkên ehlê agir, cehennemê de pevdiçin û niqaş dikin. Ji ber tiştên ku ji bo xwe wek îlah girtine û ew heyînîyên ku weke ji Allah hez dikirin hez wana jî dikirin poşman dibin û li çokên xwe didin û bi hev dikevin. Hal ev e ku ewan kesan jî dizanibun ku xaliq û raziq jî Allah e. Belê ji bo çi poşman dibin û li çokên xwe didin? Lewre hin kesan an hin heyînîyan an jî hin tiştan wisan hez dikirin ku weke hez Allah bikin hez wan jî dikirin.

Di heman demê de ewan tiştan an jî kesan ji Allah re kufûw (hemkuf) û nîd (heval) digirtin. Ew îbadetên ku ji Allah re bên kirin ewana rabûn ji mezine xwe re an ji şêxên xwe re an jî ji wan mirîyên di bin axa sar de kirin. Weke ku di Sûreya Baqara ayeta 165. de derbas bû, ew qada kufûw/hemkuf girtina wan yek jî muhabbet û hezkirin bû. Çimkî ew tiştên ji Allah re şerîk çêkiribûn weke ku hez Allah bikin hez wan jî dikirin.

Muhabbeta Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm-

Piştî hezkirina Allah, muhabbet û hezkirina Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- tê. Hezkirina Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- hewcetîya îmana bi Allah û qisima kelîmeya tewhîdê ya duyem ku dibêje 'Muhammedunrasûlullah' e.

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَٓاؤُ۬كُمْ وَاَبْنَٓاؤُ۬كُمْ وَاِخْوَانُكُمْ

1. Baqara: 165

وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا
وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا
أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ
فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

"(Ji wan re) bibêje: 'Eger bavê wê û zarokên we û xuşk û birayên we û jinên we û eşîra we û malê we bi dest xistîye û ticareta ku hûn ji ziyana wê ditirsin û xanîyên ku hûn qîma xwe pê tînin, ji we re ji Allah û Rasûlê wî û ji cîhada di rêya Allah de şêrîntir bin, êdî heta emrê Allah tê bisekinin. Allah, civata fasiq nagihîne hîdayetê."[3]

Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- di hedîsekî de wiha ferman dike:

"Qesem bi wî Allahê ku nefsa min di destê wî de ye, heta ku ez ji wî re ji bavê wî û ji zarokên wî û ji temamê însanan ne hezkirîyê wî bim, kesekî ji we îman neanîye."[4]

Belê, hezkirina Allah -azze we celle- û Rasûlê wi, ji esasên îmanê ye. Hezdarîya Allah -azze we celle- tenê bi gotina 'Ez hez Allah dikim' nabe. Ew kesên ku di îdîaya hezkirina wî de ne, Allah -azze we celle- îspata vê îdîaya wan di qada amelê de ji wan dixwaze.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"Bibejê: Eger hûn bi rastî ji Allah hez dikin, tabi'ê min bibin da ku Allah jî hez we bike û gunehên we efû bıke. Allah, Xefur e, Rahîm e."[5]

Her însanê ku îdîaya hezkirina Allah -azze we celle- dike, îteata Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- mes'ul e û ev jê re şert e. Vê şertê Allah -azze we celle- diyar kiriye ku, rev ji vê şertê qethiyên ne mimkun e. Nassa vê ayetê ewan kesan diderewîne ku îroroj bi îdîaya îman anîn û hezkirina Allah -azze we celle- dertên holê, lê der heqê sunneta Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- de nebihîzyar in û hetanî li ber xwe didin ku sûnneta Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- tehfîf bikin, lê ev tişt ne heddê wan e.

Hezkirina Mumînan

Hezkirina mumînên ehlê tewhîdê û girêdaniya li ser îmanê jî, daxilê vê şertê ye. Hewceye ku her mumîn tiştê ji bo xwe dixwaze divê ji bo birayê xwe jî daxwaz bike. Ger bi derdê birayê xwe hemderd û hemhal be. Pêwiste ku di her hal û karî de bibeze alîkariya birayê xwe.

Divê birayê xwe yê muslîm, pêştirî mirovên din bike. Eger dê û bav û birayên wî muşrîk bin, birayê xwe yê muslîm ji wan bi xwe jî çêtir bibîne.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا الَّذِينَ
يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ
اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

"Dostê we (welîyê we) bitenê Allah e, Rasûlê wî ye û yên ku îman anîn in; ew ên ku li ber fermana Allah bi sertewandî û bi berdewamî nimêj dikin û zekâta malê xwe didin in.

Kî, Allah û Rasûlê wî û yên îman anîne ji xwe re bike dost (bila bizanibe ku) yên serdest bibin, bêguman Hizbullah in."[6]

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ
جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلَا
رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ

3. Tewbe: 24
4. Buxarî; îman,14
5. Al-î İmran: 31
6. Maîde: 55-56

"Hetanî ku Allah ji we, ewan kesên ku cîhadê dikin û ji xeynî Allah û pêxember û mumînan kesekî din ji xwe re dost nagirin eşkere neke, hûn zen dikin ku wê dev ji we bê berdan. Allah, ji ya ku hûn dikin agahdar e."[7]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- di hedîsekê xwe de wiha dibêje:

"Yekî ji we tiştê ku ji bo xwe dixwaze hetanî ji bo birayê xwe jî nexwaze ew ê îman neanîbe."[8]

Buxzkirina Neyarên Kelîmeya Tewhîdê

Lâîlâheîllallah, bi her awayê tê ser maneya teslîmîyeta Allah û girêdayîya bi kemenda ubûdîyetê ku mirovê mumîn xwe bi Allah ve girêbide. Îlan û pejirandina vê ye ku 'Serwerîya erd û asîmanan û temamê qelban aîdê Allah e.'

Çawan ku der barê hezkirinê de Allah -azze we celle- qerar dide, weke vê der heqê buxz ûneyartîyê de jî qerar aîdê Allah -azze we celle-.

Lâîlâheîllallah tê vê maneyê ku kesê mumîn dostê Allah ji xwe re dost digire û neyarên Allah jî ji bo xwe wek neyar dibîne.

Allah -azze we celle- ji me vê dixwaze ku em ji taxûtan ku di neyartîya kelîmeya tewhîdê de serata ne û ji muşrîkan û ji wan cihû û filehên ehlê kitêb jî buxz bikin. Divê em bi wan re qet mûnasebetên dostanîyê pêk neynin. Allah -azze we celle- di ayeta Qur'anê de bi aşkerehî me hişyar dike ku hezkirin û dostanîya bi taxûtan û muşrîkan û ehlê kitêb re qethîyen pêk neynin. Ew kesên ku wan ji bo xwe wek dost digirin, ji şertên sihheta kelîmeya tewhîdê şertekî betal dikin.

Allah -azze we celle- ew ên ku vê şertê betal dikin wiha diwesifîne:

Pêwendîya/Benda Di Navbera Xwe û Allah De Qetandine.

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِي شَيْءٍ

7. Tewbe: 16
8. Buxarî; îman,13

Kesê muslîm divê birayê xwe yê ehlê tewhîdê, pêştirî mirovên din bike. Eger dê û bav û birayên wî ne ehlê tewhîdê bin, pêwiste ku birayê xwe yê muslîm ji wan bi xwe jî çêtir bibîne.

"Bila mumîn, terka mumînan nekin û kafiran ji xwe re nekin dost. Kî vê bike êdî li cem Allah qet rûmeta wî tune..."[9]

Bi Wan (taxut û ehlê kitêb) Re Di Eynî Hukmê De Tên Nirxandin.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰٓى اَوْلِيَٓاءَۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

"Gelî yên ku îman anîne! Cihû û filehan ji xwe re nekin dost. Lewre ew xwe bi xwe ji hev re dost in. Kî

9. Al-î Îmran: 28

ji we, wan jî xwe re bike dost, ew jî ji wan e. Bêguman Allah, civaka zaliman dernaxe rîya rast."[10]

Bûne Weke Munafiqan.

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًاۙ اَلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَۜ اَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًاۜ

"Tu mizgîna ezabekî biêş û jan bide munafiqan! Ew dev ji mumînan berdidin û kafiran ji xwe re dikin dost. Ma ew li cem wan li îzzet û rûmetê digerin? Bêşik hemû izzet û rûmet yê Allah e."[11]

Weke ku Allah û Rasûlê wî û Kîtêba wî û Axîretê Înkâr Kiribin.

تَرٰى كَث۪يرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذ۪ينَ كَفَرُواۜ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ اَوْلِيَٓاءَ وَلٰكِنَّ كَث۪يرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

"Tu pirên wan dibînî ku wan kafiran ji xwe re kirine dost. Tiştên nefsa wan pêşkêşî wan kirîye çi qas xerab e. Allah li wan hate xezebê û wê di ezab de bêdawî bimînin. Eger wan îman bi Allah û bi pêxemberê wî û bi (kitêb) a ku jê re nazîlbûyî re anîbûna, wê ewana (muşrîkan) ji xwe re nekiribana dost; lê belê zehfên wan ji rê derketî ne."[12]

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَٓادُّونَ مَنْ حَٓادَّ

اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُٓوا اٰبَٓاءَهُمْ اَوْ اَبْنَٓاءَهُمْ اَوْ

اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَش۪يرَتَهُمْۜ

"Qewmekî ku îman bi Allah û bi roja axîretê anîbe, tu nabînî ku ew kesên ji Allah û ji Rasûlê wî re dijminantîyê dikin ji xwe re bikin dost; evana bavê wan bin, yan zarokên wan bin, yan birayên bin, yan jî eşîrên wan bin (ferq nake) ..."[13]

Li Hember Allah -azze we celle- Huccetek Di Aleyhê Xwe De Dixin Dest.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِر۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَۜ اَتُر۪يدُونَ اَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُب۪ينًا

"Gelî ew ên îman anîne! Dev ji mumînan bernedin û kafiran ji xwe re nekin dost.

Ma qey hûn dixwazin delîleke eşkere bidin Allah."[14]

Wê Bibin Ji wan Kesan Ku Li Ser Rûyê Erdê Fitne û Xerabîyê Derdixin.

وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ اِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَب۪يرٌۜ

"Kafir jî dostên hev du ne. Eger hûn (alîkarîya hev du) nekin, li ser rûyê erdê fitne û fesadîyek mezin derdikeve."[15]

Wê Bibin Ji Zaliman.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُٓوا اٰبَٓاءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَٓاءَ اِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْا۪يمَانِۜ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُو

"Gelî ew ên îman anîne! Eger kûfrê tercîhê îmanê bikin bavên xwe û birayên xwe nekin dost (welî). Ji we kî wan ji xwe re bike dost (welî) ha ew zalim bi xwe ne."[16]

10. Maîde: 51
11. Nîsa: 138-139
12. Maîde: 81
13. Mucadele: 22
14. Nîsa: 144
15. Enfal: 73
16. Tewbe: 23

Ji Bo Mumînan Dostanîya Qedexekirî

Ji dostgirtina kafiran meqset; hezkirina wan û dînê wan û der barê dînê wan de alîkarîya wan û di şera dijî mumînan de alîkarîya wan û cih girtina sefên wan e.

Qencîkarîya bi wan û gotina kelamên xweş û serdana nexweşên wan hedîye dayîna wan û îcabeta daxwazîya wan a mijarên mirovahî an eqrebatî an jî cîrantîyê ne di çarçoveya têkilîyên dostanîya qedexekirî de ye.

لَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوٓا اِلَيْهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

اِنَّمَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَاَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلٰٓى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

"Hûn bi ew ên ji bo dîn bi we re şer nekirine û hûn ji welatê we dernexistine qencî û edaletê bikin, Allah nehya we jê nake. Allah ji însanên adil hez dike. Allah, we ji dostanîya yên ji ber dîn şerê we dikin û yên we ji welatê we derdixînin û yên alîkarîya wan dikin, men dike. Kî wan ji xwe re bike dost, êdî zalim ew bi xwe ye."[17]

Eger hûn bala xwe bidin, Allah -azze we celle- muşrîkan veqetandiye du qisima. Qisima ewwil ew in ku; ew ên ji bo aqîda me bi me re şer dikin û muslîman ji welatê wan derdixin û yên alîkarîya wana dikin. Ev ên hanê bi eşkerehî li dijî îslâmê şer dikin û yên alîkarê wan in. Hezkirin û dostanîya bi kesên wisan re qethîyen ne caîz e. Kesên bi vê awayê tevdigerin ewana tewhîdê fêm nekirine û pêwistên wê pêk neanîne û zilm tevlî îmana xwe kirine. Ew ên ku ne di vê çarçovê de ne herû daîm muxetebê daweta me yê tehîdê ne. Muameleya bi wan re ger bi xweşî bidome. Lewre Allah me ji vê helwestê men nake. Di vê mijarê de emê ji sunneta Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- çend mîsalan bidin.

"Ji zaroyên cihuyan/yahudîyan yek hebû. Ew li ber xizmeta Rasûlullah bû. Dema ku ew zarok nexweş ket Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- çû sedana wî. Li ber serê wî runişt û jê re wiha got: "Îman bîne û bibe ji Musliman." Ew zarok berê xwe da bavê xwe. Bavê wî jê re got: 'Îteata Ebu'l Qasim bike.' Zarok di wê lehzê de îslâmê qebûl kir. Rasûlullah jî ji wê derê derket. Dema ku derdiket wiha digot. 'Hemd ji Allah re be ku wî ji agir rizgar kir." [18]

"Ebû Talib li ber sekerata bû. Rasûlullah hate cem wî. Li wê derê Ebu Cehil û Abdullahê kurê Ebî Umeyye jî hazir bûn. Rasûlullah wiha got: 'Hê Mamo! Bêje Lâîlâheîllallah. De qîna li îndallah bi vê gotina te ez bikaribim mudafeaya te bikim.' Ebu Cehil û Abdullah jî jê re digotin 'Hê Ebû Talib, qey tu yê dev ji dînê Abdulmutalib berdî?' Rasûlullah dixwest ku kelîmeya tewhîdê bi apê xwe bide gotin û ji bo vê israr jî dikir. Ew ên din jî wê gotina xwe dubare dikirin. Dawî de gotina Ebû Talib bû ev: 'Li ser dînê Abdulmutalib(im)."[19]

"Umer -radîyallahûanh- li ber derîyê mizgeftê cubeyeke ji hevrîşim dît û ji Rasûlullah re wiha got: 'Ya Rasûlullah, ma nabe ku tu ev cube bistînî û rojên înê li xwe bikî?' Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- wiha bersiv da: 'Vêya, ew kesên ku roja axîretê bê par in, ew li xwe dikin.' Piştî demekî hinek ji wê qumaşê ji Rasûlullah re hat. Perçeyek jê da Umer. Umer -radîyallahûanh- wiha got: 'Ya Rasûlullah, piştî ku tu der heqê vê qumaşê de ewqas giran axivî, digel vê yekê ji wê qumaşê didî min?' Rasûlullah, wiha got: 'Ew qumaş, ne ji bo ku tu li xwe bikî min daye te. Ji bo ku tu bifiroşî û îhtîyacîyeke xwe pê biqedînî an jî wek dîyarî/hedîye bidî hinekan min date.' Umer, ew qumaş wek hedîye da xweheke/xwişkeke xwe yê li Mekkeyê."[20]

Dê Berdewam Bibe Înşâallah

17. Mumtehîne: 8-9

18. Buxarî, 1356

19. Buxarî, 4772; Muslîm, 24

20. Buxarî, 886; Muslîm, 2068

BAĞLILIK BİATİ: MODERNLEŞME

Kübra ERDEM
kubraerdem@tevhiddergisi.org

Mustafa Kemal, kongreleri ve meclisi besmelelerle, dualarla, Cuma namazlarıyla açtırdı ve Kürt, Türk, Laz, Çerkes tüm Müslümanları İslam birliğine davet etti. Kürt aşiret reislerini ve şeyhlerini, Müslüman birliğinden hareketle Ermenilere karşı ortak bir vatan savunmasına çağırdı.

3. Modernleşme

Cumhuriyetin kuruluşundan başlamak üzere öz yurdunda askerî güce, despotizme ve sert dayatmalara maruz kalan mütedeyyin kesimin karşısına kurtarıcı vasfıyla çıkan muhafazakâr iktidarın; söz konusu kesimi rahatlatmak, demokrasiyi tesis etmek ve başkaca görev ve sorumluluklarının dışında bir vazifesi daha bulunuyordu: seküler İslam tasarısını Türkiye'de cari kılmak…

Bugün, egemen dünya güçlerinin buyruğunca fiiliyata taşınan tasarının, toplum üzerindeki emareleri, anayasal yeniliklere ve dinsel reform sürecine olan katkısı ortadadır. Fakat daha önce olduğu gibi burada da "sebepler" değil, "sonuçlar" üzerinde konuşanların yaptığı gibi yalnızca iktidar partisinin dönemine denk gelen bir sapmanın/bozulmanın sonuçlarından söz etmeyeceğiz. Bilakis bu kitlesel sapmanın önce temeline inerek, bilahare nasıl ve kimlerin vasıtasıyla cari kılındığını anlatarak meseleyi açıklığa kavuşturmaya çalışacağız.

Rejimin fabrika ayarlarına dönmesiyle kemale erdirilmeye çalışılan bu süreci anlayabilmek, 19. yüzyıl öncesine dayanan bir tarihî arka planı incelemeyi iktiza ediyor. Yani kavukların ve sarıkların, yerini feslere; feslerin, yerini şapkalara; şapkaların, yerini kravat üstüne takılan takkeye bıraktığı tarihsel seyir anlaşılmalıdır. Zira iktidar partisinin, yönetimi devralmasıyla yürürlüğe soktuğu proje; Atatürk'ün, vatanın müdafaasında ve Cumhuriyetin kuruluşunda uyguladığı İslamlaşma/Müslümanlaşma politikasından vazgeçerek Türkleşme ve modern ulus-devlette karar kılmasıyla gerçekleşen dönüşümün İslamcı versiyonu niteliğindedir.

İslamcılıktan Türkçülüğe Modernleşme

Avrupa merkezli modernleşme eğilimi, ilk defa 18. yüzyılın son çeyreğinde, iç ve dış buhranlarla boğuşan Osmanlı'da baş göstermiştir. Fransız Devrimi'nin ektiği milliyetçilik tohumları, Osmanlı'daki gayrimüslim tebaayı etkisi altına almış, eşitlik ve özgürlük nidaları Osmanlı'nın çok uluslu nüfusu arasında bağımsız bir devlet kurma hayalini beraberinde getirmişti. Bu tehlikeyi bertaraf etmek ve dağılmanın/parçalanmanın önüne geçebilmek için Osmanlı birliğini hedefleyen Osmanlılaşma/Osmanlıcılık siyaseti geliştirildi. Esas olarak II. Mahmut'la hız kazanan siyaset gereğince gayrimüslim halkın talepleri öncelenmiş, yasalar ve devlet karşısında Müslüman halkla eşit tutulmuş ve birtakım ıslahat/modernleşme hareketleriyle muasır Avrupa medeniyeti seviyesi yakalanmak istenmişti.

Geleneksel kanunların yerine laik kanunların getirilmesi, kıyafette eşitlik hakkı, gayrimüslimlere verilen imtiyazlar, modern okulların açılması vb. uygulamalarla Osmanlı tebaası bir arada tutulmaya çalışıldı. Ne var ki gayrimüslim halk arasında yükselen ulusçuluk fikri, Osmanlı birliği içinde eriyemeyecek kadar güçlüydü. Çünkü eşitlik ve hürriyet esaslı icraatlar her ne kadar Avrupa'nın temsil ettiği 19. yüzyıl liberalizmine uyum sağlamışsa da milliyetçiliği karşılayamamıştı. Halka yeni bir asabiyet/birlik ruhu gerekliydi. Fakat bu birliğin hangi değerler üzerine inşa edileceği bilinmiyordu.

Osmanlıcılığın başarısızlığı üzerine gayrimüslim ve Müslüman tebaa arasındaki muhalefetin artması İttihâd-ı İslam/İslam Birliği Devri'ni başlattı. Bu devir, İslam'ın Türkleştirilmesinden ve modern ulus-devlete geçişten önceki evreyi kapsıyordu. Bir başka deyişle, Türk-İslamcılığına ruhsat temin edilen bir geçiş evresiydi. Çünkü Batı'dan intikal eden ilerleme, eşitlik, özgürlük, ulus gerekliliği gibi düşünceler İslamcılık akımında da geçerliliğini sürdürmüş ve bütün bunlara İslami bir suret kazandırılmak istenmişti.

1912-1913'te Osmanlıcılığın bütünüyle bitmesiyle topluma öngörülen yeni müşterek vicdan İslam/Müslümanlık olmuştu. Avrupa'nın sardığı milliyetçilik musibeti, azınlıklardan sonra Türkleri de yakalamıştı, fakat Balkan Savaşları, toprak kayıpları ve kurtuluş mücadelesi veren imparatorluk için o günlerde Müslümanlıkta birleşmek, Türkçülüğün öne çıkartılmasından daha makul gelmişti.

> Bugün de iktidara gösterilen her muhalefet fetöcülükle, bölücülükle ve dış mihraklarla ilişkilendiriliyor. Demokrasiye boyun eğmeyen, yerli ve millîleşmeyen, kısacası devlete biat etmeyen her yapı, şahıs, kurum ve kuruluş, İstiklâl Mahkemelerinden hallice bir hukuksuzlukla yargılanıyor.

Bu yüzden, Millî Mücadele'nin en önde gelen ismi Mustafa Kemal ve beraberindekiler, 1922'ye kadar İslami bir dil kullandılar. Burada belirtmek gerekir ki, bu millî birlik, henüz Türklüğe dayanan seküler ulusu değil, Müslümanlığa dayanan dinî bir milleti ifade ediyordu. Seküler ulus birliği ise savaş bitiminde Mustafa Kemal'in Batıcı, laik, Türkçü dayatmalarıyla sonradan kurulacaktı. II. Mahmut'un Fes Kanunu'na gâvur giysisi diye karşı çıkan halk, yüz yıl sonra fesi sahiplenecek ve bu kez Şapka İnkılâbı'na direnecekti.[1]

Mustafa Kemal, kongreleri ve meclisi besmelelerle, dualarla, Cuma namazlarıyla açtırdı ve Kürt, Türk, Laz, Çerkes tüm Müslümanları İslam birliğine davet etti. Kürt aşiret reislerini ve şeyhlerini, Müslüman

1. Cumhuriyetin Tarihi, Celaleddin Vatandaş, Pınar Yayınları, s. 152

birliğinden hareketle Ermenilere karşı ortak bir vatan savunmasına çağırdı. Gelgelelim 1924 Anayasası'ndan sonra söylemler belirgin şekilde değişti; din ve ırk farkı olmaksızın "vatandaşlık" itibarıyla Türk birliğinde karar kılındı. Türk'ten başka bir Müslüman milletin veya halkın olmadığına/olmayacağına hükmedildi. Yani Millî Mücadele'de yer alan Kürtlerin de içinde bulunduğu bu Müslüman milletten, Türk ulusu çıkartılmıştı. Aynı yıl hilafet ilga edilmiş, medreseler kapatılmış ve Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştu. Tüm bunlar modern ulus-devletler çağına geçişin resmî dilden ilân edilişiydi...

Neo-İslamcılıktan Türkçülüğe Sekülerleşme

Bugün Ortadoğu'ya seküler İslam ihraç eden bir ülke olmamızda, ulus-devlet yapısının önemli bir katkısı bulunmaktadır. Ulus-devlet bir toplum ve devlet modelidir. Ekonomide kapitalizmi, yaşantıda sekülerizmi, siyasette demokrasiyi esas alır. Amentüsü milliyetçiliktir.

AKP iktidarının tarihî sicilini incelediğimizde, Osmanlı'da ortaya çıkan siyasi akımları maslahatı doğrultusunda zikzaklı bir biçimde kullandığını görürüz. Sözgelimi başa geçtiği yıllarda İslamcılığı, sonra Neo-Osmanlıcılığı öne çıkarırken, özellikle 15 Temmuz'dan sonra milliyetçilik ve Türkçülük odaklı bir siyaset benimsemiştir. Ülkenin içinden geçtiği olağanüstü hâller, ekonomik krizler, muhalif çıkışlar ve çatırdamaya başlayan otoritenin sesleri hep vatani duygularla bastırılmaya çalışılmıştır.

Aradaki benzerliğin somut bir örneği olarak Atatürk'ün, ayaklanmalara karşı çıkardığı "Takrir-i Sükûn" uygulamasını ve İstiklal Mahkemelerini hatırlayalım. Yeni bir devlet düzeni inşa edilirken çıkan ayaklanmaların tümü vatanın birliğine ve bütünlüğüne zarar vermek isteyen Kürtçü/bölücü isyanlar olarak halkın hafızalarına kodlanmıştı.

Bugün de iktidara gösterilen her muhalefet fetöcülükle, bölücülükle ve dış mihraklarla ilişkilendiriliyor. Demokrasiye boyun eğmeyen, yerli ve millîleşmeyen, kısacası devlete biat etmeyen her yapı, şahıs, kurum ve kuruluş, İstiklâl Mahkemelerinden hallice bir hukuksuzlukla yargılanıyor. Vatan ve millet kültü, din dışı olanın dahi dinselleştirilmesine veya dine karşı din aldatmacasına olanak sağladığından, çemberin dışında kalan bütün dinî kabuller milliyetçi propagandalarla yok ediliyor. Rejim kuruluş kodlarına geri dönerken ulusalcı laiklerden tam destek görüyor.

Seküler İslam'ın önündeki geleneksel dindarlık engeli, yine aynı hassasiyetlerin kışkırtıcılığı ile tasfiye edilmek isteniyor. Geleneksel dindarlık, "Fetö'yü üreten zihniyetten kurtulmamız gerek" argümanına sığınılarak zemmediliyor. Akılperestlerin topluma arz ettiği din tasavvurundan da güç bulan modern ırkçılar, yelpazeyi biraz daha genişletiyor ve bütün İslami değerlerin topyekûn bir denetime tabi tutulmasını talep ediyor. Bu sayede tüm İslami yapılar gericilikle, bölücülükle ve dış mihraklarla ilişkilendiriliyor ve laik devletin laik kurumu Diyanet İşleri göreve çağrılıyor.

Türkçülük ile sekülerlik arasındaki bağ oldukça önemlidir. Sahanın ulusalcı Kemalistlere kalması, kendi din anlayışlarını daha rahat seslendirmelerine ve dikte etmelerine sebep olmuştur. Aslında ulusalcı laiklerin belirli bir din anlayışları yoktur. Mensubu oldukları Türk Müslümanlığının rükunları dahi Batı tarafından belirlenmektedir. Örneğin, çağdaş ırkçılar geleneksel dindarlığı/muhafazakârlığı reddederken, geleneksel dindarlığın temelini oluşturan tasavvufu, Mevlana'yı, Şems'i ve Anadolu irfanı diye uyduragel-dikleri değerleri kutsamaktalardır. Çünkü Mevlana'yla kök salan tasavvufun mistik yönleri, Batı tarafından onaylanıyor ve moderniteye uyarlanabiliyorken geleneksel dindarlık, sekülerizmi baltalamaktadır. Tek başına bir gelenek olan tasavvuf, moderniteye uyarlanmış şekliyle kabul görmektedir. Yani durmadan tekrarladıkları "zihniyeti ortadan kaldırmak gerek" ezberindeki zihniyet dahi esasen Batı'nın ölçülerine uymayan zihniyettir. Yoksa bütünüyle bir gelenek reddiyeciliği değildir.

Kemalist mantalitenin, zihniyeti ortadan kaldırmakla kastettiği İslam'ı, laik ve seküler, yerli ve millî bir kalıba sıkıştırma gayretidir.

Toplumda yerleşik bulunan değerlerin değişmesi için dinin onayının zaruri olduğunu fark edenler, bu işi din karşıtlığıyla değil, dini ulusal ve modern/seküler bir kalıba sokmak suretiyle yürütmekteler. Ulusçu din safında milliyetçiler, Kemalistler, demokrasiye entegre olmuş yerli ve millî İslamcılar, tarikatlar ve cemaatler yer alırken, modernist İslam safında oryantalist aklın besleyip büyüttüğü akılcı, kelamcı, inkârcı, tarihselci reformistler vardır.

Erdoğan'ın bahsettiği modernizm projesi, ne yazık ki kurmuş olduğu muhafazakâr demokrat sentezle sınırlı kalmadı. 18 yılda eşitlik politikalarından LGBT aktivizmine, başörtüsü mücadelesinden feminist kadın derneklerine, faizsiz bankacılıktan liberal ekonomiye, dindar nesilden deist nesle, gönül Müslümanlığından İslam'ın güncellenmesine hayli yol katedildi.

Modernist İslam Projesi

19. yüzyıl aydınlanmasının İslam'a olan tesirlerinden biri de Arap diyarlarında reformist/modernist İslam düşünürlerinin ortaya çıkması olmuştur. 1970'lerden itibaren Türkiye'ye de sıçrayan bu tecdit/yenilik hareketleri, mevcut iktidarın döneminde âdeta şahlanmış ve nihayet modernist/seküler İslam[2] şeklinde zuhur etmiştir. Elbette kendiliğinden ortaya çıkmış bir durum değildir bu; aksine dört bir koldan yürütülen hummalı bir çalışmanın eseridir.

Öncelikle modernleşme merhalesinin hâlen içinden geçmekte olduğumuz bir süreç olduğunu belirtelim. Ardından bu yazı silsilesinde iddia olunduğu gibi, iktidarın bu projeyi hayata geçirmek üzere yönetim sehpasına oturduğunu bir kez daha ikrar ve ispat edelim…

2018'de kaleme alınan bir köşe yazısında özetle şu bilgiler derlenmişti:

"28 Şubat 1997'de Refah Partisi'ni iktidardan düşürecek post-modern darbe sürecini başlatan ünlü MGK toplantısından sadece altı gün önce İstanbul'da Refah Partili Büyükşehir Belediyesi'nin organizasyonuyla uluslararası büyük bir konferans başlamıştı: 'İslam ve Modernizm: Fazlur Rahman Tecrübesi Konferansı'

İktidar gücüyle, tankla, polisle, mahkemeyle tepeden meseleleri çözmeye alışmış laik devlet erki için muhtemelen toplantı başlığındaki 'Fazlur Rahman' adı 'bir başka irticai faaliyet'ten fazlası değildi.

Hâlbuki iki günlük bu konferansta konuşulanlar, onların üzerine tank sürdüğü, muhafazakârların ise yıllardır tartıştığı meseleler hakkındaydı. Ama 90'lardan itibaren artan bir ivmeyle İslam'ın ve Müslümanların modernleşme ve demokrasi ile birlikteliğini tartışan muhafazakâr entelektüeller için bile bunu Fazlur Rahman üzerinden konuşmak cesur bir girişimdi.

Fazlur Rahman'ın tarihselciliği, Kur'ân'ı doğru anlamak için indiği tarihsel konjonktürü dikkate almak, o günkü kültürel ve toplumsal yapıyı iyi bilmek ve ayetlerin nüzul sebeplerini de düşünmek gerektiğini söylüyordu.

1997'de Fazlur Rahman adına konferans düzenlemeye cesaret eden İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Dairesi'nin uluslararası konferansının arkasındaki iki isim Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanı Prof. Dr. Mehmet Aydın ve Büyükşehir'e danışmanlık da yapan yazar Ali Bulaç'tı.

Kitap olarak yayınlanan tebliğin girişindeki sunuş yazısı ise İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan imzalıydı:

'Bir bilim adamı ve düşünürün bu seviyede tartışma konusu olmasının bazı sebepleri var. Bu sebepler arasında tefekkür ve düşüncenin tabiatı yanında, İslam dünyasının modern dünya ile ilişkilerinde alacağı şeklin belirlenmesinde Fazlur Rahman'ın ortaya atıp savunduğu fikir ve tezlerin çok önemli olması konusu da önemlidir. Çünkü Fazlur Rahman, her ne kadar din ve felsefenin ağır ve karmaşık teolojik ve spekülatif meseleleriyle uğraşmışsa dahi, onun asıl amacı bugünkü İslam dünyası için aktüel ve pratik sonuçlar çıkaracak bir çalışmanın somut örneklerini vermektir. Bir başka deyişle Fazlur Rahman'ın önerdiği ve tartışılmasını istediği bir 'proje'si vardır. İşte bizim İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak, Fazlur Rahman'ı eksen alan İslam ve Modernizm adlı uluslararası bir sempozyum düzenlememizin sebebi, bu projeyi tartışmaya değer bulmamız ve bunun gelecekte çok daha büyük bir önem kazanacağına olan inancımızdır.'

O gelecek yakın bir zamanda geldi.

Erdoğan, bu kitabın yayınlanmasından bir kaç ay sonra Siirt'te okuduğu bir şiir yüzünden 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu'ndan 10 ay hapis cezası aldı. Ama 2001 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi'ni kurarken yakalanan reformcu, liberal dil, 'muhafazakâr demokrat' sentez Fazlur Rahman'ın modernleşme ve İslam arasında kurmaya çalıştığı senteze benziyordu.

AK Parti'nin Diyanet'ten sorumlu ilk bakanının tarihselci görüşe yakınlığıyla bilinen Prof. Dr. Mehmet Aydın olması, AK Parti iktidarında yedi yıl boyunca Diyanet İşleri Başkanlığı yapan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun ve ardından bu göreve gelen Prof. Dr. Mehmet Görmez'in de bu ıslah, tecdid, ihya geleneğinden gelmesi de herhalde tesadüf değildi."[3]

Erdoğan'ın bahsettiği modernizm projesi, ne yazık ki kurmuş olduğu muhafazakâr demokrat sentezle sınırlı kalmadı. 18 yılda eşitlik politikalarından LGBT aktivizmine, başörtüsü mücadelesinden feminist kadın derneklerine, faizsiz bankacılıktan liberal ekonomiye, dindar nesilden deist nesle, gönül Müslümanlığından İslam'ın güncellenmesine hayli yol katedildi.

Bunca yıllık dönüşümün bahşettiği rehavetin getirisi, modernist din politikalarının "İslam'ın güncellenmesi vardır." izharıyla alenileşmesi olmuştur. Modernleşme veya ilerleme adına dinde reform yapanların, bu süreç boyunca geleneğe ait ne varsa ilericiliğin karşısına konumlamaları ve bunları gerici/düşman ilan etmeleri ise icraatlarını pekiştirmek için başvurdukları ayrı bir manipüle tekniği olsa gerektir. Son dönemde geleneksel İslam'a ve müntesiplerine karşı açılan savaş, bunun en somut delillerinden biridir. Laik kesimi rahatlatmak uğruna geçit verilen linç kampanyaları, halkın hassas olduğu konular üzerinden gerçekleştirilerek reformist din anlayışına gerekçeler üretilmiştir. "İslam'ın güncellenmesi" arzusunun sebebi/gerekçesi olarak gösterilen hedef kitle ağır yakıştırmalara maruz bırakılmıştır. Böylece İslam'ın şiarları aşağılanırken, reformist İslam yenilikçi, özgürlükçü ve ilerici addedilmektedir.

Modernleşme bahsinin diğer bir hasılası, 18 yılda devleti ele geçirdiğini zanneden cemaat ve tarikatların; bu operasyonlara, şahsi soruşturmalara ve linç girişimlerine karşı sergiledikleri tavırdır. Devlete verdikleri ilk biat ile ilmeği boyunlarına geçirdiklerini göremeyenler, "AK Parti giderse elimizdeki kazanımlarımızı kaybederiz."[4] deme noktasına gelmişlerdir. Konjonktüre göre şekil alıp pozisyon belirlemelerinin sonucunda, devlete uygun fetva verme çıkmazına sürüklenmişlerdir. "Dini ketmetme" vazifesini layıkıyla yerine getirirlerken, apaçık bir zulme dahi ses çıkaramayacak kadar pasifize edilmişlerdir. İktidara kalkan olmalarının faturasını dinsiz dindarlara ödemek zorunda bırakılmışlardır. Piyasa ekonomisine tutunup hırsla kâr büyütmeye devam ederlerken kendilerine ayrılan sürenin sonuna geldiklerini fark edememişlerdir...

Son Söz

Boyunlarındaki ilmeği her geçen gün daha da sıkılaştıranlar, hiç şüphesiz Türkiye'nin modernleşme serüvenine de tam uyum ve adaptasyon sağlayacaklardır. Dönüşüm çizgisini AKP ile yürütenlerin, daha bürüneceği çok renkler/karakterler olacaktır. Umuyoruz ki bu süreç, hak ve batıl arasındaki ayrışmayı, kutuplaşmayı ve saflaşmayı daha belirgin hâle getirerek tevhid dininin yükselişine vesile olur. Rabbimizden temennimiz, batılın boyunduruğu altına giren bu güdümlüleri/marabaları, zulüm ve işkence altındaki sebatkâr Müslimler için birer ibret vesikası kılmasıdır.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

3. Tarihsel Bağlam Değişince, Yıldıray Oğur, Karar, 12.03.2018 (https://www.karar.com/yazarlar/yildiray-ogur/tarihsel-baglam-degisince-6432)

4. "İslam'ın güncellenmesi" çıkışının ve fetva tartışmalarının akabinde birçok cemaat lideri ve hocanın bir araya geldiği toplantıdan "AK Parti giderse kazanımlarımızı kaybederiz." kararı çıkmıştır.

Hadis temel olarak insanın yaratılış merhalelerini, anne karnında yazılan kaderin dünya ve ahiret yansımalarını ele alıyor. Malumdur ki, Allah Resûlü'ne verilmiş belirgin vasıflardan birisi de "cevamiu'l kelim" olmasıdır. Az sözle konuşur, ama çok şey anlatır.

İNSANIN YARATILIŞI VE KADER

Ömer AKDUMAN
omerakduman@tevhiddergisi.org

Dördüncü Hadis

Abdullah ibni Mesud (ra) dedi ki:

"Doğru ve doğruluğu tasdik edilmiş olan Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu:

'Sizden birinizin anne karnında yaratılması nutfe (kan pıhtısı) hâlinde kırk gün sürer. Sonra bir o kadar sürede alaka (bir et parçası) hâlini alır. Ardından bir o kadar sürede de mudğa (organların belirginleşmesi) hâlini alır. Sonra bir melek gönderilir ve kendisine ruh üfürülür. Meleğe dört kelimeyi; o kişinin rızkını, ecelini, amelini, bedhat mı bahtiyar mı olacağını yazması emredilir.

Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a kasem olsun ki içinizden biriniz cennet ehlinin amelini işler. Öyle ki cennet ile arasında bir zira'/arşın mesafe kalır. Fakat hakkındaki yazı öne geçer ve ateş ehlinin amelini işleyerek ateşe girer. Biriniz de ateş ehlinin amelini işler. Öyle ki ateş ile arasında bir zira'/arşın mesafe kalır. Fakat hakkındaki yazı öne geçer ve cennetliklerin amelini işleyerek cennete girer.' "[1]

***

İmam Nevevi'nin (rh) Kırk Hadis'ine dördüncü hadis ile devam ediyoruz.

1. Buhari, 3208; Müslim, 2643

İbni Mesud (ra) çelimsiz, güçsüz bir bedene sahipti. Lakin bu hiçbir zaman ona engel olmadı. Yılmadı, ürkmedi, geri durmadı. Yapması gerekenleri yapma gayret ve çabası içindeydi. Siyer sahifelerinde göze çarpan parlak sahnelerini görebiliriz Abdullah'ın.
Nebi'den (sav) sonra Kâbe'de cehren Kur'ân tilavetinde bulunan ilk kişi olması önemli bir örnekti. Mekke tuğyanına "Elinizden geleni yapın ve beklemeyin. Ben de yapıyorum." itirazıydı yaptığı.

Hadis temel olarak insanın yaratılış merhalelerini, anne karnında yazılan kaderin dünya ve ahiret yansımalarını ele alıyor. Malumdur ki, Allah Resûlü'ne verilmiş belirgin vasıflardan birisi de "cevamiu'l kelim" olmasıdır. Az sözle konuşur, ama çok şey anlatır. Bu hadis, bu vasfın açık bir örneği olarak önümüzde duruyor. Bir paragraf uzunluğunda olan bu hadis, dinin usullerini içinde meczetmiş, toplamıştır.

Hadisin içerdiği anne karnındaki evreler bahsi, geçtiğimiz asırda, tıp biliminin ilerlemesiyle tespit edilmiştir. Bununla birlikte bu hadisin, söylendiği dönem içerisinde değerlendirildiğinde büyük bir mucize olduğu insaf ehli herkes tarafından kabul edilecektir. Bu gerçeği; Resûlullah'ın vahiy ile konuşması, gayb ilminin -Allah'ın (cc) dilediği kadar- kendisine öğretilmesi bağlamında değerlendirilebilir ve bu yönüyle Peygamberimizin (sav) bir ayeti/mucizesi olarak kabul edebiliriz.

Şerhe daha önceki hadislerde de yaptığımız gibi rivayet eden sahabinin -yani Abdullah ibni Mesud'un- hayatı ile başlayacağız. Ardından sadık ve mesduk kavramlarını ele alacağız. Nasip olursa, insanın yaratılış merhaleleri, kaderi ve bunun hayattaki tezahürlerini de sonraki yazılarda kaleme almaya çalışacağız.

Abdullah İbni Mesud

Abdullah ibni Mesud (ra) Mekkeli bir zenginin koyun çobanlığını yapan yirmili yaşlarda bir gençti. Yaşadığı bölge ve dönem itibarıyla cahiliyenin zifiri karanlığına bizzat şahitlik etti. Allah'a (cc) karşı ikiyüzlülük, topluma karşı zulüm ve haksızlık örneklerini ayne'l yakin gördü. Değer yargıları "menfaatleri" olan putperest bir toplum içerisinde batılın ve bataklığın şahidi olarak büyüdü.

Hayatın alışılagelmiş sapkınlık ve kötülükleri içinde yaşarken Haşimoğullarından bir adamın, insanları putlardan sakındırdığını duydu. Bu adam yalnızca Allah'a (cc) ibadet edilmesi gerektiğini anlatıyordu. İnsanların temelde eşit olduklarını, onları üstün kılacak meziyetin yalnızca Allah'a kulluktaki mertebeleri olduğunu vurguluyordu. Bu inanılacak gibi değildi. Toplumsal bir kabul olan; kölenin meta, fakirin değersiz ve nesebi iyi olmayanın kıymetsiz olduğu anlayışı, Kureyşli adamın söylediğine göre yersiz bir safsata idi.

Abdullah (ra), Kureyşli zatın -yani Resûlullah'ın- davetini işittiğinde hemen teslim oldu. Nübüvvet yeni verilmiş, davet yeni başlamıştı. Kolları sıvamak ve "Bismillah!" diyerek davetin her merhalesinde hizmet etmek gerekecekti. Susmamak, yılmamak, yorulmamak... Hata olacaktı elbette. Tökezleme olasıydı. Ancak tevbe ve istiğfar ile eksikleri telafi edip yola devam etmek gerekecekti.

İbni Mesud (ra) çelimsiz, güçsüz bir bedene sahipti. Lakin bu hiçbir zaman ona engel olmadı. Yılmadı, ürkmedi, geri durmadı. Yapması gerekenleri yapma gayret ve çabası içindeydi. Siyer sahifelerinde göze çarpan parlak sahnelerini görebiliriz Abdullah'ın. Nebi'den (sav) sonra Kâbe'de cehren Kur'ân tilavetinde bulunan ilk kişi olması önemli bir örnekti. Mekke tuğyanına "Elinizden geleni yapın ve beklemeyin. Ben de yapıyorum." itirazıydı yaptığı. Kazandı. Darp edildi, kanlar içinde kaldı, ama kazanan oydu. İnsanlara üstten bakan müstekbirlerin, Allah'ın (cc) kelamı ve Kur'ân ile hemhal zayıf bir gencin karşısındaki acziyetlerini görmüştü. "Yine isterseniz aynısını yaparım!" deme cesareti de mücadelesinin ve zaferinin bir başka yönüydü.

Sevgili Peygamberimizin yanından ayrılmadı. Habeşistan hicretinde bulunduğu zaman zarfını çıka-

racak olursak, sürekli onunla beraber olma gayretinde idi. Mekke Dönemi'nin şirk ile mücadelesinde de Medine Dönemi'nin kendisine has mücadele ve zorluğunda da Peygamberimizin (sav) yanında oldu. Ona hizmet etti.

Bütün savaşlara şahitlik etti. Mekke'deyken kırbacını sürekli sırtında hissettiği Mekke Tağutu Ebu Cehil'in boynuna son darbeyi Bedir'de kendisi vurdu. Çünkü gün, mazlumun zalimden intikam alma günüydü. Dünyada olmazsa ukbada olacaktı. Hiçbir zalim yoktu ki mazlumların ayakları altında ezilmesin, rezil rüsva olmasın. İnkâr edilemez bu hakikatin gerçekleştiği gündü Bedir Günü.

Abdullah (ra) bir Kur'ân hocası idi. Kıraati çok güzeldi. Öyle ki Resûlullah (sav) kendisinden Kur'ân dinlemiş, gözleri yaşarmıştı. Kur'ân okuyanların, Abdullah'ın kıraati üzere okumasını söylemişti. Ancak Kur'ân hocası oluşu kıraatten ibaret değildi. Kur'ân'ın tefsirini, esbab-ı nüzulünü ve manalarını da iyi bilirdi.

Hadis ilminde de yetkin bir ilim adamıydı. Resûlullah'tan 840 hadis rivayet etmesi, bunun açık bir kanıtıdır. Doğrudan Resûlullah'tan (sav) işittiği hadislerin manalarına ve fıkhına da vakıftı. Bu nedenle Raşid Hilafet Dönemi'nde Kufe kadılığı yaptı.

İnci gibi sözlerin, hikmet pınarların sahibiydi kendisi. Nasıl olmasın ki? Âlemlere rahmet olan Nebi'nin bizzat öğrencisiydi. Bedeni zayıftı, ama sözleri müminlerin yanında birer inci olarak kabul gördü. Daha da ötesi Resûlullah'ın (sav) arkadaşı, Allah'ın da (cc) sevgili bir kulu idi. Hem de rıza-i ilahiye vasıl olmuş nadir kullarından bir kulu...

Yirmili yaşlarda kendisiyle müşerref olduğu davasına olan hizmeti, Kufe'de -diğer bir rivayete göre Medine'de- hayata veda ettiği zaman son bulmuştu. "Yakin/ölüm sana gelinceye kadar sabret." buyruğunun bir örneği olmuştu. Peygamberimizin vefatından yirmi yıl sonra Rabbine ve Peygamber'ine (sav) kavuştu. Allah (cc) kendisinden razı olsun. Bizi de cennette kendisine komşu kılsın.

Sadık ve Mesduk Kavramı

Abdullah ibni Mesud (ra) hadisi bize aktarırken Resûlullah'ı (sav) sadık ve mesduk olarak tavsif etmiştir.

Mesduk, doğrulanmış kimsedir. Peygamber (sav) Allah (cc) tarafından doğrulanmıştır. Vahyi, emrolunduğu gibi insanlara ulaştırmış ve ve bu hususta ilahi şehadete mashar olmuştur.

Sadık, haber verdikleri konusunda yalan söylemeyen, sözü ve fiili vakaya mutabık olan kimsedir. Allah Resûlü (sav) sözleri ve davranışları ile doğruluk konusunda bir numune-i imtisal idi. Dolayısıyla sadık ismiyle nitelendirilmek, bir insan olarak en çok ona yakışırdı.

Mesduk, doğrulanmış kimsedir. Peygamber (sav) Allah (cc) tarafından doğrulanmıştır. Vahyi, emrolunduğu gibi insanlara ulaştırmış ve bu hususta ilahi şehadete mashar olmuştur.

Sadık ve mesduk ifadeleri, her hadisinin öncesinde zikredilen bir sıfat değildir. Özellikle bu hadisin öncesinde zikredilmiş olması İbni Mesud'un din konusunda güzel bir fıkh/fehm/anlayış sahibi olduğuna işarettir. Şöyle ki; hadis gaybdan bahseder. İnsanın duyularıyla idrak edemeyeceği hakikatleri anlatır. Bunları tasdik etmenin tek yolu Peygamberimizin (sav) sadık olduğuna inanmaktan geçer. İbni Mesud (ra) yaptığı tavsif ile bu hakikate işaret etmiştir.

Devam edeceğiz inşallah. Selametle...

HUZEYFE İBNU'L YEMAN

Salim KANDEMİR

...Allah Resûlü (sav) birçok yerde ona itimat etmiş, sırlarını ona açmış, gelecekte olacak fitneleri ona bildirmiş, en tehlikeli görevleri ona vermiştir. O ise hiçbir zaman Allah Resûlü'nün güvenini boşa çıkarmamıştır.

Güven, tüm zamanlarda insanın en çok ihtiyaç duyduğu temel duygudur. Daima güven içinde olmak ister insan. Bu ihtiyacımızdan dolayı Rabbimiz "Es-Selâm" ismiyle tanıtır kendini. Selametimiz için dünyada İslam'ı bahşetmiş, teslim olduğumuz takdirde ise Daru's Selam'a erişmeyi vadetmiştir bizlere. İslam nizamını sağlıklı bir şekilde tesis edebilmek için de en çok bu duyguya ihtiyaç vardır. Bu yüzden Allah (cc) topluluklara en güvenilir kimseleri resûl olarak göndermiştir. Resûller de İslam davetini yayarken en güvenilir kimseleri yardımcı edinmişlerdir.

Sahabe/Ashab diyoruz o güzel insanlara. Allah Resûlü'nün (sav) baki güvenini kazanan; ona iman edip risaletini tasdik eden; emrinde ve nehyinde itaat edip her şeyiyle destek olan; ahlakıyla ahlaklanıp onu en güzel şekilde temsil eden; sünnetini ihya, bidatleri ilga eden; dostunu dost, düşmanını düşman bilen; onu nefislerine tercih edip canlarını yoluna feda eden... ve sonunda rıza-i ilahiye mazhar olan güzel insanlar.

İşte öyle sahabilerden biridir Huzeyfe ibnu'l Yeman (ra). Allah Resûlü (sav) birçok yerde ona itimat etmiş, sırlarını ona açmış, gelecekte olacak fitneleri ona bildirmiş, en tehlikeli görevleri ona vermiştir. O ise hiçbir zaman Allah Resûlü'nün güvenini boşa çıkarmamıştır.

Huseyl (ra), Medine'de ailesiyle birlikte normal yaşamına devam ederken, Resûlullah'ın (sav) Mekke'de yankılanan "Ey insanlar! Lailaheillallah deyin, kurtuluşa erin!" sözünü işitir.
Bu iman çağrısına kulak verip oğlu Huzeyfe'yi de yanına alarak Mekke'ye gider. Resûlullah'ın elini tutup ona iman eder. Medine'ye döndüğünde ise ailesine İslam'ı anlatır ve hepsi tereddütsüz kabul eder.

İhtimam Bahçesi Ailesi

Künyesi Ebu Abdullah[1] olan, Huzeyfe'nin babası Huseyl ibni Cabir (ra), bir kan davası nedeniyle Medine'ye gelmiş[2] ve Medine'de Yemenli bir kabile olan Ben-i Abdu'l Eşhel ile anlaşma yaparak buraya yerleşmiştir. Bu yüzden kendisi Yemenli olmamasına rağmen Yemen'e nispetle "El-Yeman" veya "El-Yemanî" denmiştir. Huzeyfe de (ra) bu lakabı babasından almıştır.[3]

Medine'ye yerleşen Huseyl (ra), anlaşmalı olduğu Abdu'l Eşhel ailesinden Ka'b binti Rebab (r.anha) ile evlenmiştir. Bu evlilikten Huzeyfe ve kardeşleri; Said, Safvan, Müdlec, Leyla, Fatıma ve Ümmü Seleme (r.anhum) olmak üzere yedi çocuk dünyaya gelmiştir.

Huseyl (ra), Medine'de ailesiyle birlikte normal yaşamına devam ederken, Resûlullah'ın (sav) Mekke'de yankılanan "Ey insanlar! Lailaheillallah deyin, kurtuluşa erin!"[4] sözünü işitir. Bu iman çağrısına kulak verip oğlu Huzeyfe'yi de yanına alarak Mekke'ye gider. Resûlullah'ın elini tutup ona iman eder. Medine'ye döndüğünde ise ailesine İslam'ı anlatır ve hepsi tereddütsüz kabul eder. İman halkasına dâhil olan bu aile artık Medine'de bir hidayet kandili olurlar. Hayatlarını İslam'a adar ve kendileriyle birlikte çocuklarını bu davaya vakfederler. İşte sadakatin ve fedakârlığın siması olan Huzeyfe (ra) gibi değerli bir şahsiyet böyle bir ailede yetişmiştir. Bu nedenle onu (ra) anlamak için ailesini mercek altına almak gerekir.

Örneğin babası; ilerleyen yaşına rağmen Allah yolunda mücadele etmekten geri durmamış, canını şehit olarak Allah'a (cc) takdim etmiştir:

Mahmud ibni Lebid'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah (sav) Uhud'a çıktığı vakit Huzeyfe'nin babası El-Yeman ibni Cabir ile Sabit ibni Vakş ibni Zaura, kadınlar ve çocuklarla birlikte (Medine'nin sur gibi) yüksek binalarında kalmışlardı. İkisi de oldukça yaşlı idi. Biri diğerine, 'Hay babasız kalasın! Bizler ne bekliyoruz? Allah'a yemin olsun ki herhangi birimizin ömründen ancak bir eşeğin susayacağı (bir süre kadar) zaman kalmıştır. Bizler ancak kavmimizin ileri gelenleriyiz. Neden kılıçlarımızı alıp Resûlullah'a katılmayalım?' Böyle diyerek Müslimlerin arasına katıldılar. Müslimlerse onların, aralarına girdiklerini bilmiyorlardı. Sabit ibni Vakşi'yi müşrikler öldürdü. Huzeyfe'nin babasına gelince (farkına varmadıkları için) Müslimlerin kılıç darbeleri altında kaldı ve onu tanımadan öldürdüler. Huzeyfe, 'Babam! Babam!' deyince Müslimler, 'Allah'a yemin olsun ki onu tanımadık.' dediler ve doğru da söylediler. Huzeyfe, 'Allah size mağfiret etsin. O, merhametlilerin en merhametlisidir.'[5] dedi. Resûlullah (sav) onun diyetini vermek istediyse de Huzeyfe o diyeti Müslimlere sadaka olarak bağışladı. Bu hâli ise Resûlullah'ın (sav) yanında onun değerini daha da arttırdı."[6]

Örneğin annesi; kalbi Resûl sevgisiyle dolu bir kadındır. Yaşı küçük olmasına rağmen Huzeyfe'yi (ra) sürekli Allah Resûlü'nün (sav) hizmetine yollamıştır. Birkaç gün geri kaldığında ise fena bir şekilde azarlamıştır:

Huzeyfe (ra) anlatıyor:

"Bir gün annem bana, 'Nebi'yi (sav) ne zamandır görmüyorsun?' diye sordu. Ben de 'Şu kadar zamandır.' diye cevapladım. Bunu duyunca bana kızdı ve

1. İbni Sad, Tabakat, 4/297

5. 12/Yûsuf, 92
6. Buhari, 3290; Hâkim, 4856; Beyhaki, 15146; Taberi, 619

hakaret etti. Ben de ona, 'O zaman bırak beni, ben şimdi Nebi'nin (sav) yanına gidiyorum. Onunla birlikte akşam namazını kılacak ve ikimiz için de mağfiret dileyinceye kadar yanından ayrılmayacağım.' dedim. Sonra gidip onunla akşam namazını kıldım. O, yatsıya kadar namaz kıldı ve sonra oradan ayrıldı. Ben de arkasından onu takip ettim. O esnada ona, normal olmayan biri geldi, kendisine bir şeyler söyledi ve gitti. Ben onu takip etmeye devam ettim. Bir süre sonra sesimi işitti ve 'Kim o?' diye sordu. Ben, 'Huzeyfe' diye cevapladım. 'Burada ne işin var?' diye sorunca, durumu ona anlattım. Bunun üzerine 'Allah seni de anneni de bağışlasın.' dedi ve 'Biraz önce bana geleni gördün mü?' diye sordu. Ben, 'Evet gördüm' deyince 'O, bu geceden önce yeryüzüne hiç inmemiş bir melektir. Bana selam vermek için Rabbinden izin istedi ve bana Hasan ile Hüseyin'in cennet gençlerinin efendisi, Fatıma'nın ise cennet kadınlarının efendisi olacağını müjdeledi.' dedi."[7]

Örneğin kardeşleri; Allah Resûlü'nden (sav) hadis aktaran, babalarıyla birlikte Uhud'da Resûlullah'ın (sav) çarpışan ve canını davasına şahit kılıp şehit olan değerli insanlardır:

Ebu Ömer (ra) dedi ki: "Safvan ibnul Yeman, kardeşi ve babasıyla birlikte Uhud'da şehit oldular."[8]

Ailesindeki tüm bu güzelliklerle birlikte Allah Resûlü (sav) onu Medine'de Ammar ibni Yasir (ra) ile kardeş kılmıştır. Bir de bu kardeşliğe dünya ve ahirette Allah Resûlü eklenince[9] nurun alâ nur olmuştur. Bu böyledir; kişinin ailesi ve arkadaşı dinidir.[10] Şayet ailesi ve çevresi güzelse dinide güzel yavuz bir mümin olur. Çünkü göz gördüğünden, kulak duyduğundan etkilenir. İster evlat olsun ister ebeveyn, bir kimse çevresine ya iyi bir örnektir ya da kötü. İslam medeniyetini sağlıklı temeller üzerine inşa etmek isteyen her birey, yolu birlikte yürüdüğü insanlara iyi örnek olmak zorundadır.

Huzeyfe (ra) üzerinden düşünelim. Belki de babasının o fedakârlığını ve annesinin o muazzam Resûl sevgisini gördüğü için hayatını dinine adamıştır. Resûlullah'ın (sav) yanında değeri artmış ve "Allah seni de anneni de bağışlasın." duasına nail olmuştur.

Allah Resûlü'nün Sırdaşı

"Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur."[11] diyerek insanları tevhide davet eden her resûlün, mutlaka "Ey kavmim! Gönderilmiş resûllere uyun."[12] diyerek kendisine destek olacak tabilere ihtiyacı vardır. Bundan dolayı kavimlerine seslenip "Benim yardımcılarım kimlerdir?" diye sormuşlardır:

"İsa, onların küfre düşeceğini hissedince dedi ki: 'Allah'a (giden bu yolda) benim yardımcılarım kimlerdir?' Havariler dedi ki: 'Biz, Allah'ın yardımcılarıyız. Allah'a iman ettik ve şahit ol ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardanız.' "[13]

Allah (cc) birçok resûle hayırlı yardımcılar ihsan etmiştir. Fakat bu konuda en büyük lütfa mazhar olan Muhammed'dir (sav) dersek, yanlış söylemeyeceğimizi umarız. Çünkü Allah (cc) öyle bir etbâ nasip etmiştir ki ona, hiçbir zaman gözünü arkada bırakmamışlardır. Öyle güvenmiştir ki onlara; en tehlikeli işleri verebilmiş, en önemli sırları paylaşabilmiştir. Çünkü onlar, Nebi'ye (sav) o güveni vermiş ve boşa çıkarmamışlardır.

Huzeyfe'nin (ra) yeri de bambaşkadır Allah Resûlü'nün (sav) yanında. Öncelikle o, "Şayet Ensar bir dere veya dağ yoluna girseydi, muhakkak ki ben de onlarla beraber girerdim. Eğer hicret olmasaydı, ben de Ensar'dan olurdum."[14] dediği Ensar'dandır.

Ensar olmayı kendi seçmişti Huzeyfe (ra).[15] Peki, neden böyle bir tercihte bulunmuştu? Çünkü Ensar olmak ayrıcalıktı. Ensar olmak, Allah'ın dininin yardımcısı olmaktı. Ensar olmak, "Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun."[16] buyruğunun icabetiydi...

7. Ahmed, 22817; Nesai, 7977
8. İbni Hacer, el-İsabe, 3/359; İbni Abdulber, el-İstîâb, 2/726
9. Ahmed, 22821
10. Bu yüzden Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: "Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra ebeveyni onu ya Yahudileştirir ya Hristiyanlaştırır ya da Mecusileştirir…" (Buhari, 1359; Müslim, 2658) "Kişi arkadaşının dini üzeredir. Öyleyse her biriniz kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat etsin." (Ebu Davud, 4833)
11. 7/A'râf, 59
12. 36/Yâsîn, 20
13. 3/Âl-i İmran, 52
14. Buhari, 3779
15. "Huzeyfe (ra), bir gün hem Mekke'de hem Medine'de bulunduğu için şöyle sordu: 'Ey Allah'ın Resûlü! Ben Muhacir miyim yoksa Ensar mı?' Allah Resûlü (sav), 'Sen nasıl istersen.' dedi. Huzeyfe, 'Öyleyse ben Ensar'danım.' dedi." (İbni Kuteybe, El-Mearif, 1/263)
16. 61/Saff, 14

Aynı zamanda Resûlullah'ın (sav) sırdaşıydı:

İbrahim En-Nahaî (rh) anlatıyor:

"Alkame Şam'a gitti. (Şam'daki) mescide varıp iki rekât namaz kıldı ve sonra 'Allah'ım! Bana burada salih bir meclis arkadaşı ihsan eyle.' diye dua etti. Sonra Ebu Derda'nın yanına varıp oturdu. Ebu Derda ona, 'Sen kimlerdensin?' diye sordu. Alkame, 'Kufe ahalisindendim, (oradan geldim).' diye cevap verdi. Ebu Derda, 'Resûlullah'ın sırrının sahibi olan ve kendisinden başka o sırları bilmeyen kimse -yani Huzeyfe- sizin aranızda değil mi?...' "[17]

Ebu Hureyre (ra) dedi ki: "Resûlullah'ın sırdaşı Huzeyfe..."[18]

Hâkim (rh), El-Müstedrek'inde şöyle demiştir: "Bu ilmin talibi çok iyi bilir ki Huzeyfe ibnu'l Yeman, Allah Resûlü'nün (sav) sırdaşıdır..."[19]

Neden Huzeyfe (ra)? Allah Resûlü'ne (sav) 23 yıllık risaleti boyunca yoldaşlık eden, hicret arkadaşı olan Ebu Bekir Es-Sıddık (ra) değil; hak ve batılın kendisiyle ayrıldığı, adalet timsali Ömer El-Faruk (ra) değil; meleklerin kendisinden hayâ ettiği, Nebi'nin damadı, iki nur sahibi Osman (ra) değil; kendisinin yanında durumu, Musa'nın (as) yanındaki Harun (as) gibi olan, hem damadı hem amcasının oğlu Ali (ra) değil; şu ümmetin emini olan Ebu Ubeyde ibni Cerrah (ra) değil; küçük yaşına rağmen Nebi'nin sırrını annesine bile vermeyen Enes ibni Malik (ra) değil de neden Huzeyfe (ra)?

Bu sorunun pek çok cevabı olabilir, ancak temel olarak şunu söyleyebiliriz: Huzeyfe'yi bu mertebeye getiren, diğer sahabilerden ayıran bir özelliği olan, tehlikelere karşı basiretli olmasıdır. Vuku bulacak hadiselere karşı ferasetidir. Huzeyfe (ra) şöyle demiştir: "Arkadaşlarım hayrı öğrendiler, ben ise şerri öğrendim."[20]

"Vallahi, benimle kıyamet arasında olacak tüm fitneleri en iyi bilen kişi benim."[21]

"Bir gün Resûlullah (sav) ayağa kalkıp aramızda durarak kıyamete kadar olacak şeyleri anlattı. Bunları aklında tutan tuttu, unutan unuttu."[22]

> Soğuğun bedenlere işlediği, açlığın karınlara taş bağlattığı, rüzgârın dikili bir çadır bırakmadığı Hendek'in zor günlerinde böyle bir görevi yerine getirmek, herkesin altından kalkabileceği bir iş değildir. Huzeyfe de (ra) ilk başta bu görevi yerine getiremeyeceğini düşünmüştür. Ancak Allah Resûlü'nün (sav) emri gelince yerine getirmek için kalkmış, böylece Allah (cc) ona yardımını göndermiş ve işini kolaylaştırmıştır.

Allah Resûlü (sav) onun bu tabiatını bildiği için bazı tehlikeli görevleri de ona vermiştir:

Muhammed ibni Ka'b El-Kurazi (rh) anlatıyor:

"Kufeli bir adam Huzeyfe'ye, 'Ey Ebu Abdullah, Resûlullah'ı gördünüz ve onunla beraber oldunuz mu?' diye sordu. O da 'Evet, ey yeğenim.' dedi. Adam, 'O zaman neler yapıyordunuz?' dedi. Huzeyfe, 'Vallahi çok gayret sarf ediyorduk.' diye cevapladı. Adam, 'Vallahi eğer biz ona ulaşmış olsaydık onu yerde yürütmez, omuzlarımızda taşırdık.' dedi. Huzeyfe şöyle karşılık verdi: 'Ey yeğenim, vallahi ben Resûlullah ile birlikte Hendek Savaşı'nda bulundum. O, gecenin bir kısmında namaz kıldıktan sonra bize doğru dönerek 'İçinizden kim kalkıp, bizim için şu topluluğun (müşriklerin) ne yaptığına dair bakıp (bir

17. Buhari, 6278; Müslim, 824
18. Tirmizi, 3811; Beyhaki, 104
19. Hâkim, 8384
20. Buhari, 3607
21. Müslim, 5150; Ahmed, 22779
22. Buhari, 3192; Müslim, 5151

haber getirerek) geri dönerse o cennette arkadaşım olacaktır.' dedi.

Korkunun, açlığın ve soğuğun şiddetinden dolayı hiç kimse kalkmadı. Bu göreve hiç kimse yanaşmayınca Resûlullah beni çağırdı. Benim ise ayağa kalkacak gücüm yoktu. Bana, 'Ey Huzeyfe, git ve aralarına gir. Ne yaptıklarına bak ve yanımıza dönene kadar hiçbir şey konuşma.' dedi.

Kalkıp gittim ve aralarına girdim. Rüzgâr ve Allah'ın askerleri onlara yapacağını yapıyordu. Ne tencereleri ne ateşleri ne de diktikleri (çadırlardan) bir şey yerinde kalmamıştı. Ebu Sufyan kalkarak, 'Ey Kureyşliler, herkes yanında oturanın kim olduğuna baksın (aramızda casus olabilir).' dedi. Ben hemen yanımdaki adamın elini tutarak 'Kimsin?' dedim. O da 'Ben falan oğlu falanım.' diye cevapladı.

Sonra Ebu Sufyan şöyle konuştu: 'Ey Kureyşliler, vallahi sizler asıl yurdunuzdan uzaksınız, atlarınız ve develeriniz telef olmuş durumda. Ben-i Kurayza bize verdiği sözden caydı ve onlardan bize hiç de hoşumuza gitmeyen şeyler ulaştı. Rüzgârın şiddetinden dolayı neler olduğunu da görmektesiniz, ne bir tenceremiz yerinde kaldı, ne ateşimiz ne de diktiğimiz bir şey. Haydi kalkın gidin, ben gidiyorum!'

Sonra kalktı, bağlı olan devesinin yanına giderek üzerine oturdu ve ona vurdu. Deve üç ayağı üzerinde sıçrayıp kalktı. Vallahi devenin bağı ancak kalktıktan sonra çözülmüştü. Eğer Resûlullah'ın, 'Yanımıza gelene kadar konuşmayacaksın.' diye verdiği ahit olmasaydı, orada onu bir okla öldürmeyi istemiştim.

Resûlullah'ın yanına döndüğümde ayakta, eşlerine ait bir Yemen burdesiyle namaz kılıyordu. Beni görünce bacaklarına doğru çekti ve üzerindeki kıyafetin bir kısmını üzerime attı. Ben kıyafetinin içindeyken dönüp secde yaptı. Selam verince, ona getirdiğim haberi aktardım. Gatafan Kabilesi, Kureyş'in ne yaptığını duymuş ve memleketine dönmek üzere yola çıkmıştı.' "[23]

Soğuğun bedenlere işlediği, açlığın karınlara taş bağlattığı, rüzgârın dikili bir çadır bırakmadığı Hendek'in zor günlerinde böyle bir görevi yerine getirmek, herkesin altından kalkabileceği bir iş değildir. Huzeyfe de (ra) ilk başta bu görevi yerine getiremeyeceğini düşünmüştür. Ancak Allah Resûlü'nün (sav) emri gelince yerine getirmek için kalkmış, böylece Allah (cc) ona yardımını göndermiş ve işini kolaylaştırmıştır. O, Allah yolunda bir adım atmış, Allah (cc) ise ona cenneti ve cennette Allah Resûlü ile birlikte olmayı nasip etmiştir.

Sorumluluklar çoğu zaman önümüzde dağlar gibi yığılır kalır. Bunca zor işin içinden nasıl çıkacağımızı bilemeyiz. İşte o anlarda yapılması gereken tek şey, savaşım tutkusuyla Huzeyfe (ra) gibi bir adım atmaktır. Nuh'a (as) gemi yapmayı kolaylaştıran, İbrahim'e (as) ateşi serin kılan, Musa'ya (as) denizi yaran, İsa'yı (as) ipten kurtaran Allah (cc) şüphesiz ki kendi yolunda mücadele eden kullarına da yardım edecektir. Yeter ki kul buna canıgönülden iman edip ortaya bir çaba koysun ve bir adım atsın. O adım attığı zaman Allah'ın yardımı gelecek ve her şey tahmin etmediği kadar kolaylaşacaktır. İşte bu, Allah'ın (cc) şu ayetidir:

"Hiç şüphesiz, zorlukla beraber kolaylık vardır. (Evet,) zorlukla beraber kolaylık vardır."[24]

Çünkü "...Allah, hiçbir nefse ona verdiğinden fazlasını yüklemez. Allah, zorluktan sonra kolaylık kılacaktır."[25]

Devam edecek biiznillah...

23. Ahmed, 22821; Taberi, Tarihu't Taberi, 658; Zehebi, Tarihu'l İslam, 1/392

24. 94/İnşirâh, 5-6

25. 65/Talak, 7

...Günümüzde manipüle edilmemek, kanmamak ve tahrif edilmiş hakikatlere aldanmamak neredeyse namümkün hâle gelmiştir. Dünyanın egemen güçleri, özellikle yazılı ve görsel ana basın yoluyla on yıllardır yapamadıkları manipülasyonu günümüzde sosyal medyayı kullanarak yapıyorlar. Bazen unutturma/üstünü örtme bazen de sürekli tekrar yoluyla doğruların yanlış, yanlışların da doğru anlaşılmasını sağlıyorlar.

ALGI YÖNETİMİ VE MANİPÜLASYON

Abdullah DEMİR

Kitabın Yazarı: Mücahit Gültekin

Yayınevi: Pınar Yayınları

Basım Tarihi: 2020

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa sayısı: 320

Ebat: 13.5 x 19 cm (Roman Boy)

İnsanı dünyaya imtihan amacıyla gönderdiğini belirtiyor Rabbimiz. Bu imtihanların tamamının Rabbimizin "kader ve kaza" dairesi içinde olduğunu da bildiriyor. İnsanoğlu; başta şeytan olmak üzere dünyadaki insanlarla, nefsiyle, elinde olanlarla ve olmayanlarla imtihan edilir. Mümin o kimsedir ki, hayatının tamamının bir imtihandan ibaret olduğunu her daim hatırında tutar ve her şeye bu zaviyeden bakmaya çalışır.

İlk insan olan Âdem (as) aynı zamanda bir peygamberdi. Buna rağmen İblis, ona bazı kavramlarla yaklaşıp, Rabbine isyan ettirdi. Kısa bir süre önce bütün meleklerden daha bilgin ve üstün olduğu ispat edilen ve bu sebeple kendisine secde olunan Âdem nasıl oldu da ilk imtihanda şeytana yenildi dersiniz? Şeytan, "melek, ebediyet ve mülki"[1] kavramlarıyla onu kandırdı. Bir anlamda algısını yönetmek için manipüle etti.

Evet, bu ay tanıtımını yapacağımız kitap, kanmanın ve kandırmanın psikolojisini konu edinen önemli bir eser. Kitabın önemine geçmeden evvel naçizane tavsiyem kitabın şu şuurla okunmasıdır: Dünyaya geliş amacımız imtihandır. Bu imtihan sürecinde hüsrana uğramamız için mücadele eden İblis, şeytanlar ve onlara abd/köle olmuş insanlar vardır.

1. 7/A'râf, 20

İblis, Âdem'den (as) günümüze kadar yaşamış insan sayısınca tecrübe sahibidir. Ve o kendi dostlarına da sürekli vahyeder... Bazen sağdan bazen soldan yanaşarak insanı Rabbine isyan ettirir.[2]

Rabbimiz bizi belirli bir fıtrat üzere yaratmıştır. İnsanoğlu hayatı boyunca her şeyi beş duyu organıyla (göz, kulak, burun, dil, ten) algılar ve zihninde bunları anlamlandırmaya çalışır. Dış dünyadan gelen 'her şey'in zihindeki kabulüne algı denir. Elbette bu algımız bazı olgularla şekillenir. Algılarımız; inanç veya inançsızlık, kültür/gelenek, tefekkür ve tecrübe çerçevesinde şekillenir. Bununla beraber harici müdahalelerin duygularla bir araya gelmesiyle beraber, bazen algılarımızı yukarıda zikrettiğimiz olgulardan çok başka şeyler de yönlendirebilir. İşte buna dış müdahale denir.

Şer güçler, İblis'ten aldıkları vahiyle; denizde ve karada fesadı yaymak, insanları kendilerine hizmetkâr kılmak ve hâkimiyetlerini devam ettirmek için gece gündüz çalışmaktadır. Genelde insanlar bu emelleri için ekonomi ve silahı kullandıklarını sansalar da esasında en fazla manipülasyon yöntemiyle gerçekleştirirler.

Bazen insanların kavramlarıyla oynarlar. Bazen kavramlara dokunmadan kavramın hayata bakan yönüyle ilgili yönlendirme yaparlar. Bazısı bunu açıkça belirtir. Graham Fuller, "İslamsız Dünya" isimli kitabında, İslam aleminin kontrol edilebilmesinin yegâne yolunun, Kur'ân'ın kendilerinin belirlediği şekilde yorumlanması ve anlaşılmasından geçtiğini belirtir. Yani Kur'ân'ın "haçlı tefsiri"yle okunması...

ABD'nin 56. Dışişleri Bakanı Yahudi asıllı Henry Kissinger'in "Bir şeyin gerçek olması pek o kadar önemli değildir. Asıl önemli olan gerçek olarak algılanmasıdır." sözü manidardır. Zira Kissinger 1952 tarihinden sonra ABD'nin uluslararası siyasetinin öncülerinden ve ABD'nin dünya üzerinde tahakküm kurmasında çok büyük rol oynayan ender isimlerdendir. Bütün mahareti ise algı ve manipülasyon üzerinedir.

Şu bir hakikat ki günümüzde manipüle edilmemek, kanmamak ve tahrif edilmiş hakikatlere aldanmamak neredeyse namümkün hâle gelmiştir. Dünyanın egemen güçleri, özellikle yazılı ve görsel ana basın yoluyla on yıllardır yapamadıkları manipülasyonu günümüzde sosyal medyayı kullanarak yapıyorlar. Bazen unutturma/üstünü örtme bazen de sürekli tekrar yoluyla doğruların yanlış, yanlışların da doğru anlaşılmasını sağlıyorlar.

Pozitif kavramları duygulara hitap edecek şekilde öyle işliyorlar ki, bir anlamda bütün toplumları Stockholm sendromuna mahkûm ediyorlar. Bu anlamda kitabı önemli kılan bir husus da şudur: Kitap yalanı, yalancıyı ve yalana maruz kalanı inceliyor. Bununla da kalmayıp farkındalık oluşturma amacıyla yapılması gerekeni de okuyucuya sunuyor.

Kitabın ilk üç bölümü, günümüz dünyasında algı yönetiminin çeşitli alanlardaki işleyişinin İslami hassasiyete sahip bir akademisyen tarafından nasıl görüldüğüyle ilgili fevkalade önemli tespitler içeren bir deneme niteliğinde. Özellikle kanmanın eğitim durumu ve sosyal statüyle bir ilgisinin olmadığı, verilen örnekler üzerinden çok güzel ele alınmış.

Uzun çabaların ve arşivlemenin ürünü bu eserin bilhassa ikinci bölümünde toplumların "özgürlük" kavramıyla nasıl manipüle edildiğiyle ilgili güzel tespitlere yer veren yazar, dördüncü ve beşinci bölümde İslam tarihinden hepimizin vakıf olduğu hadiseleri bu zaviyeden ele alıyor. Potansiyel kandırılanlar arasında olmamak için; unutkanlık, duygusallık ve tefekkürsüzlüğün öneminden bahsediyor.

Son bölümde yazar, algı yönetimi ve manipülasyona karşı direnmeyle ilgili genelde eleştirel düşünmeyi, sorgulamayı öneriyor. Eleştirinin sanıldığı gibi ille de muhaliflik manası taşımadığını, "tenkid"in "nakd" kökünden geldiğini, sahte ve gerçeği ayırma yetisi manasına sahip olduğunu belirtiyor.

Tam burada küçük bir yapıcı eleştiri yapalım, yazarın tespitlerine ekleme mahiyetinde. Algılarımızın başkalarının kontrolünde olmaması ve manipüle edilmemenin tek yolu hayatın her alanında vahye tabi olmaktan geçer. Zira Nuh'un (as) kavminden başlayıp kıyamete kadar devam edecek olan şirk psikolojisinin temel sebebi vahiyden yüz çevirmektir.

Algılarımızın vahiyle şekillenmesi, Kur'ân ve sünnete ittibamız oranında olacaktır.

Vahiy ikliminde buluşmak temennisiyle...

2. 7/A'râf, 17

MUSHAFLI MEAL
2.BASKI

ÇOK YAKINDA!

www.tevhidkitap.net
+90 (545) 762 15 15
kitabevisiparis@gmail.com

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

teuhid

TEVHİD MEALİ UYGULAMASI

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD MEALİ

ISSN 2148-4635
9 772148 463504